

Telephone No. 2544.

శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర శ్రావణమాస బహుళ షష్ఠి

AMRUTANJANI

The Best

Pain Balm

109, ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

అక్షయము దేరకను.

డాక్టర్. A. S. మూర్తి, చికాగోల్

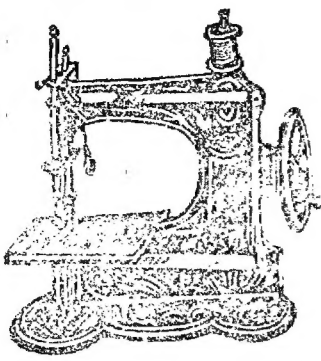
పట్టుబట్టవ ర్తకులు, వుప్పాడ (తూర్పుగోదావరి జిల్లా.)

45, పెద్దబద్ది, తిరువల్లి కే. గ్రామం, తూ. గోదావరి జిల్లా

గట్టిచాయనూలు జవులివ్యాపారం, మహల్ పేథి, మధుర.

అద్భుతమైన చిన్న కుట్టపు మెషిన్

ఈ చిన్న సముదాయ మెషిన్ సమస్త తయారు చేయబడినది. దీనితో అందరూ పెద్ద కుట్టు మిషన్ లో కుట్టు నట్టు వ్యవస్థలో ఇంటి లో వుండు ఆచారాత అన్ని విధములైన కుట్టు పనులను చేయవచ్చును. దీనితో చొక్కాలు

జాకెట్లు, దిండు గట్టలు, రవికలు, జెండాలు మొదలైనవాటిని సులభముగా కుట్టవచ్చును. బాతికలుకూడ దీనితో సులభముగా కుట్టవచ్చును.

మొదటిరకం పెద్దది ధర 1-కి రూ. 7 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము రెండవరకం చిన్నది 1-కి రూ. 4 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము నూటికొండు అందుకంటే, సాఫల్యముకంటే పోస్టేజీ, చుర్రాను

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరు పేట, బెజవాడ.

గవర్నరు మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును

(1) ఈ మందు పెగర్ గములను నివారించి మూత్రము నిడుచునట్లుగా గలగు పోటు, మంట, చురుకును యింజక్షను లతోను పిచ్చికారిలతోను నిమిత్తములేకుండ తప్పక కుదుర్చును. సీసా 1-కి రూ. 8-0-0.

మూర్ఖారిప్టుము

(2) ఈ మందు యెటువంటి మూర్ఖత్వమును యెన్నిసంవత్సరములనుండియున్న మూర్ఖుల నైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును. నెలకు సరిపోవుమందు రూ. 8-0-0.

పాడలకు తెలము

131

(3) ఈ తెలము తెల్లపాడలనే గాక యితరవిధములైన పాడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జి, కర్పాణి మొదలగు గల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మమును మామూలునీటికి మార్చును. డబ్బీ 1 కి రూ. 1-0-0.

“గుంటూరు జిల్లాకు యేకైంట్లు:— ఇండియన్ యిండస్ట్రియల్ హోమ్ గుంటూరు.”

ఏ కైంట్లు: కావలెను.

131

మాన సోల్గా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

నల సులభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణ మధికము! శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి వైతన్యకాకల కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, అత్యంతము, అగ్ని మాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలకాయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శీరస్సు, వ్రేళ్లు, అగులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పలను పోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పలను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

విరునామా:—

(98)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుకూలు, ఎలక్కర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

TEXACO

మేలైన రకము

మోటారు చమురులు, గ్రీజులు, పారిశ్రామికచమురులు, జిప్సొమ్ చమురులు, ఇంజను చమురులు ప్రతి ఒకటి ఉపయోగకరమైన లూబ్రికెంట్లు.

41, మూకర్ నల్లముత్తుపేటి, మద్రాసు.

THE TEXAS COMPANY (INDIA) Ltd.,
Bombay, Madras, Etc.,

టి. ఆర్. శర్మ, విజయనగరం, ఉత్తరనర్కరులకు సోల్ ఏజెంట్లు.

చీనా రషియా తగవు

(జరుగుమిల్లి సాంబశివరావుగారు వి. ఏ.)

ఉత్తరరంగము

చీనాలో బ్రిటిషుపలుకుబడి నంతరింపజేసి, బ్రిటనును చీనానుండి త్రోసిరాజుజేయుటకు ఫ్రెంచి, రషియా ప్రభుత్వములవారు 19 వ శతాబ్దము ముగియుకాలమున ఆనగా 19 వ శతాబ్దము కడపటిభాగమున ఒడంబడిక జేసికొన్న సంగతి చారిత్రికవిషయమే. రషియనులు ఉత్తరభాగమునుండి యు, ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు దక్షిణమునుండి బ్రిటనును చీనానుండి వెడలగొట్టుట కుద్దేశించిరి. అదే ప్రకారము జపానుకు చీనా యివ్వలసిన యుద్ధపరిహారమును దీర్చుటకు ప్రాంతికోరషియా బుగమునుజేయుటకు ఆనగా ఫ్రెంచిరషియాను ప్రభుత్వముల దగ్గర అప్పుజేయుటకు చీనా ప్రభుత్వమువారు రాయబారములను ప్రారంభించిరి. దాని నడవగొని, ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము వారు తమయుద్ధేశ్యము నెరవేరుటకు చీనాను నిర్బంధముజేసి కొన్ని మరతులను తమకునుకూలముగ చేసికొనిరి. యూనాన్, క్యాంగ్సి, క్యాంటంగులు చీనా ప్రభుత్వ రాష్ట్రములు. వీటి యందు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు తమ పతాకమును విరాజిల్లు చేయ సమకట్టిరి. కాని, రెండవపర్యాయము చీనా జపాను కీయవలసిన యుద్ధపరిహారమును దీర్చుట కప్పుజేయునపుడు బ్రిటను జర్మనీ ప్రభుత్వములు ఏకమై ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నమును సాగనీయలేదు.

రషియనులు మాత్రము ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము వారి కంటే ఎక్కువ జాగ్రత్త మెరుకుతో ప్రవర్తించిరి. ఫ్రెంచి ప్రయత్నముకంటే రషియనుల ప్రభుత్వ ప్రయత్నమే ఎక్కువ ముఖ్యముగ గన్పించెను. ఫ్రెంచి ప్రయత్నముల చర్యను అప్రమత్తులై రషియనులు వేయకండతో గనిపెట్టుచుండిరి. చీనానుండి బహిరంగముగ ఎట్టి మరతులను గోరుటయుండే రషియనులు తమ కార్యక్రమమునంతను పూర్తి జేసికొనిరి. తక్షణము రషియా చీనా బ్యాంకును నెలకొల్పిరి. ఫ్రెంచినివలె ఇంక ముఖ్యమున వాటాదారులు. చీనాను అప్పు నిచ్చి చీనాలో రైలుమార్గమును వేసియు నెమ్మదిగ చీనాలో తమ పలుకుబడిని స్థాపించుటకాని తేయాపముగ మారప్రాప్త ప్రదేశమును (ఫార్ క్యూ స్ట్రక్ ల్యాండు) స్వాధీనము జేసికొన దలంచిరి. ఇందులకే ప్రారోధాహృతం వైనరషియా చీనా బ్యాంకును నెలకొల్పిరి. డబ్బుకూడినది. ఇక ఇనుపదారి తరువాయి. దానికై మాడుమిథానముల నేర్పాటుజేసిరి. ఉత్తర చీనాను కాంతియుతముగ స్వాధీనముజేసికొనటకు లాభకరముగ ఉత్తర మంచూరియాగుండా ఒకదారిని వేయసంకల్పించుకొనిరి. ఇంత వరకెట్టి మరతులను గుషియా, చీనాను గోరలేదు. చీనావారి అవ్యాజ్యమే నిజానిజములు త్వరలోనే బయల్పడకమాన నని ఆ సమయమున ఫ్రెంచినుండిగ చీనాలోయున్న జరాట్టుగారు డెలుపుచుండిరి. చీనాలో రషియనుల యుద్ధేశ్యములను 1895 అక్టోబరు 2 తేదీని బయల్పెట్టినది. లండన్ ప్రెస్సుపత్రిక హంకాంగు విలేజిరే. కాని రషియను ప్రభుత్వమువారావదంతులు అబద్ధమని వెంటనే బ్రకటించిరి.

ల్యాంగ్ గ్ లాంగ్ చను ఇనుపదారి

కై చీనాలో ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు సల్పుచున్న రాయబారములను రషియా జాగ్రత్తగానిపెట్టుచున్నది. పరిశోధనలన్నియు పూర్తి అయిన పిదప ఆనగా రైలుమార్గమును వేయుపాకర్యమున్నిటి నరసినపిదప మంచూరియాగుండా లూన్సువైరియా రైలుదారి పోవుటకు అంగీకరించవలెనని క్యాపిన్ ప్రభువు చీనా మంత్రులను చీనా రాకొమరులను సమాపించెను. అధిక నైతిక కారణములచే ఈ దారిగావలెనని డెలిసిరి.

రషియా ప్రభుత్వము

వారు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువలె తమ మరతులను ఏ ఒడంబడిక మీదను ఆదారబడి గోరలేదు. తమ ట్రాన్సు వైరియా దారి తక్కువ దూరముగాను, చవుకగానుండవలెననిది. దాని పను చీనా వరక లాభమునుబొందుటయే గాక నైతికసదుపాయములను సౌకర్యములను గూడ యనుభవింప గల్గుననిరి.

మొదలు ఈమరతులు చీనావారిని కలవరపెట్టెనుగాని తుదకు బాధ్యక్రమై చీనాకును, రషియాకును పగతురగు జపాను ప్రభుత్వమునకు విరోధముగ, చీనాతో, ఒడంబడికను జేసికొనెను. దీని ననుసరించి, చీనా తూర్పు ఇనుపదారి నేర్పాటుజేసిరి. కాన చీనా తూర్పు ఇనుపదారి వృత్తాంత మిట్టిది.

ఈసందర్భములందేసి రషియా చీనాతో స్నేహపు టొడంబడికను అవ్యాజ్యమేతో జేసికొనలేదని చదువరులకు గోచరింపక మానదు. విదేశ ప్రభుత్వముల బాధనుండి ముఖ్యముగ జపాను బారినుండి చీనాను దప్పించి రక్షించుటకు ఈ ఒడంబడికను జేసికొంటిన్నను, అయ్యది రషియా స్వలాభమునకి నేరగా జెప్పనక్కరలేదు. తుదకే ఒడంబడికవలన తాము రషియనులచే హంసపోతిమని 1910 ఫిబ్రవరి 15 తేదీని చీనానుండి తీవ్రమగుగారు డెలిసిరి. అందుచేతనే రషియనులు, చీనారాజ్యములో చీనాకే అడ్డుగ నున్నారని చీనా

గ్రహించి రషియనుల బారినుండి తప్పించుకొనుటకు సమయము దొరుకునాయని వేచియుండెను. రషియా ప్రభుత్వమే, చీనా తూర్పు ఇనుపదారిలో సర్వాధికారిగనుండెను. ఈరయులు మార్గమును ప్రదేశములన్నియు రషియా పరిపాలనాధికారము లోనున్నవి. లాఅర్దరును గాపాడుటకు రషియా రయిల్వేకంపెనీ వారే పోలీసును నియమించవలెను. ఇదంతయు చీనాకు కీర్తిదు. ఆదిలో తెలియక రషియనులను నమ్మి మోసపోతిమని చీనా మంత్రి డెలిసియే యుండెను.

ఇంకొక సంగతి

ఈసందర్భమున ఇంకొక సంగతిని డెలుపవలసియున్నది. చీనాలో, బ్రిటిషువారు, 250,000,000 పౌనులను పెట్టుబడిపెట్టిరి. ఇందులో అధ్యము 20,000,000 పౌనులను చీనా ఇనుపదారిలో ఖర్చుపెట్టియుండుట.

ఈ ఇనుపదారి పెట్టుబడికి ముఖ్యముగా ఫ్రెంచిదనము ఆధారమైనది. అపిదప బ్రిటిషు పెట్టుబడియున్నది.

రషియనులు గూడ చాల సొమ్మును ఇచ్చిరి.

జపాను

చీనా రషియా తగాదా పరిష్కారము కుదురుటకు జపాను ముఖ్యపాత్రగ నున్నది.

మంచూరియా

లో జపాను కెంతయు ప్రాముఖ్య మున్నది. చీనా తూర్పు ఇనుపదారిలో 600 మైళ్లు జపానుదే. జేరియను తీరమునుండి తిన్నగా చాంగుచంగు వరకు ఈ ఇనుపదారి వ్యాపించియున్నది. మూకుడెను కుత్తరముగ 200 మైళ్లు దూరములో చాంగుచంగు పట్టణమున్నది.

ఈ 600 మైళ్ల ఇనుపదారి యంతటను పోలీసు యధికారము పూర్తిగ జపానుదే. పరిపాలనము జపానుదే. పోలీసు నిబ్బందిగూడ జపాను వ్యక్తులే. అధికారపరిలింపములు జపానువే. ఈ ప్రాంతము నందున్న ప్రతి పెద్దపట్టణమునందును పెటిల్మెంటులను అనగా స్థానరములను జపాను ప్రజలు ఏర్పరుచుకొనిరి.

ముకుడెనులో నున్న జపాను పెటిల్మెంటే ఒక పెద్ద పట్టణం బననగు. అనలే? పట్టణముగనే యున్నదనవలెను. పట్టణ సౌకర్యము లన్నియు సమగ్రముగ నున్నవి. పెద్ద పాక కాలనున్నవి. జపానునుండి ప్రత్యేకముగ చిన్న బాలురను, యువకులను రషియాచి ఈ పాకకాలందు చదివించుచున్నారు. శిశు కాలమున మంచూరియాలో దుర్భరమగు శిశులమునకు అలవాటు బడుటకు వీరిని అచటనే యుంచుచున్నారు. అపిదప వారచట వరకమును సాగించుటకు వీలగునటుల తయారుజేయుచున్నారు. తమ రక్షణమునకు ప్రాణప్రదముగ ఫలములందు జపాను నైస్యములను ఏర్పరచిరి.

ఈ 600 మైళ్ల ఇనుపదారిలో జపాను పలుకుబడి అని ర్వచీయము. అతి సామర్థ్యముతో దీనిని సాగించుచున్నారు. సాలునకు 7,000,000 పౌనులను పైగా ఆదాయము వచ్చుచున్నది. ఈ ఆదాయ మింకను అధికముగనే యుండెడిదిగాని చాలవరకు మరికొన్ని ఎక్కువ పాకకాలను నిర్మించుటకును, పురపాలక సంఘ భవన నిర్మాణమునకును, నీటి సప్లయ వసులకును, వ్యవసాయ కళాశాలను నెలకొల్పుటకును, తదితర సాధారణ యభివృద్ధికరమగు పనులకును ఖర్చు పెట్టుచుండుటచే ఇంతవరకే మిగులుచున్నది.

ఏతత్సందర్భము లన్నిటిచేసి రషియా అమూల్యముగ ఈ ఇనుపదారిని ఆక్రమించుకొనుటకు జపానెంతమాత్రము సహింపదు. చీనావారినే ప్రోత్సహించునని నిస్సందియముగ జెప్పజాలనుగాని రషియానుమాత్రము పూర్తిగ చీనా ఇనుపదారిని వశపరచుకొనుటకు సుతరాము జపాను అంగీకరింపదని ఘంటాపథముగ జెప్పగల్గుదును.

బ్రిటను ప్రాంసుగూడ విశేషముగ చీనా ఇనుపదారికి పెట్టుబడి పెట్టెనని ఇదివరలో డెలియున్నాడను. అట్టితరీ తమకుగూడ అందు పలుకుబడి లభించునని ప్రాంసు ఆశించుట సహజమే. కాని దానికొటిదలచిన దైవమొకటి దలంచెన్నటుల వీరికెట్టి ప్రయోజనమును లేకుండపోయినది. అధికార ప్రాబల్యమేమి, పరిపాలనాధికారమేమి, అంతయు రషియా హస్తగతమైపోయినది. ఇయ్యది వారిరువురకును కన్ను ఎట్టిగానున్నదనియు అందుచేతనే చీనాను పురిగొల్పి రషియాపై తిరుగబడుటకు చీనాను ప్రోత్సహించిరినియు ఆకారణముచేతనే చీనా వీరిగై ర్యమును జూచుకొనే ఇనుపదారిని స్వాధీనము జేసికొనెననియు కొందరనుచున్నారు.

బ్రిటిషుప్రజలు ప్రభుత్వమువారును ఎన్నికల సంరంభమునుండి ఎట్టిమరతులను గోరకనే తక్షణము రషియాతో సంబంధమును పెట్టుకొనవలెననిరి. తిబరులపక్ష నాయకుడగు లాయ్ జార్జిగారుగూడ ఇందుల కనుకూలముగ నుండిరి. అట్టితరీ చీనాను బురికొల్పినా యని నామనుశీలించుచున్నది.

మేజరు జనరలు ప్రాంత సర్దుకారు
ఇదేసమయమున చీనారషియా తగాదాలో ప్రమేయము గల్గించుకొని ఇనుపదారిని అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వాధికారమున అనగా అంతర్జాతీయ సహకారముతో నడుచునట్లు లబ్ధి కలుగజేయు తీరును ప్రతిష్ఠాపనచున్నారు. చీనాలో పోయిన బ్రిటిషు ప్రతిష్ఠను మరల సంపాదించుకొనుట కిదే యదనముచున్నారు. చీనాప్రభుత్వముతో కలసి భాగస్వామిగా అంతర్జాతీయ సహకారముతో ఇనుపదారిని నిర్వహించవలెనని నూచించుచున్నారు. లేనిచో అమెరికా ప్రసేగించి ఆ ప్రతిష్ఠనంతయు గౌరవమును అమెరికాయే చూపగొనుననుచున్నారు. ఇందలి స్వార్థపరత్వము సువ్యక్తముగనున్నది. ఈ ఇనుపదారిలో రషియా అన్యాయముగ ప్రవర్తించుచున్నదని చెబుచు దానిని కోరింగివలెనన్నపుడు అమెరికా ముందుప్రవేశించి పరిష్కరించిన నేమి బ్రిటను పూనుకొన్న నేమియో తెలియకున్నది. పాపము సట్టరుగారి జాత్యభిమానము అటుల వారిని ప్రేరేపించుచున్నది. ఎటులైన చీనాలో మరల యూరపీయనుప్రభుత్వముల యధికారమును స్థాపించుట కిదేసమయమున తలంచుచున్నట్లు గోచరింపకమానదు. దానికనుగుణ్యముగ చీనాజాతిసమితి సహాయము నుపేక్షించుట తటస్థించినది. కాని, జాతీయన్యాయకింగుప్రభుత్వము అత్యగౌరవమే ప్రధానముగల చీనాప్రభుత్వము మరల విదేశీయుల చెప్పుచేతులకు పాల్పడునా? ఆయుధ విస్తరణవిషయమై రషియానూచనలను జాతిసమితి త్రోసివేసి నడచు కారణముచే రషియాజాతిసమితి తీర్పు సంగీకరించునాయన సందియము నామనమును బాధించుచున్నది. వీరిద్దరును కెల్లాగు ఒడంబడికను సంతకముజేసినవారే. తమబాధ్యత నెలుల నిర్వహించెదరో జూడవలసియున్నది.

అమెరికా, బ్రిటను రషియా ప్రభుత్వమును గుర్తించుట కిదేమంచి సమయము. ఎంతయు లాభించును. చీనారషియా తగవును శాంతియుతముగ పరిష్కరింపగలరు. రషియాను అంటరాని వారిగ జూచుటమానవలెను. ఇదివరకే రషియాను గుర్తించియున్న యుద్ధధ్వని వినిపించెడిదిగాదు. ఈ యభయప్రభుత్వములవారు త్రికరణకుద్ధిగ పూనుకొన్నచో వ్యవహారము సవ్యముగ పరిష్కరించును. కాని ఇందులకు ప్రధాన విషయము అమెరికా బ్రిటను మున్నగు పాశ్చాత్య ప్రభుత్వములవారు రషియాను అన్యాయముగ మాత్రము జూచుట మానవలెను.

మధ్యవర్తి పరిష్కారమున కంగీకరింపకున్న, అసియా అంతయును, యూరపు ప్రభుత్వములను చీనాకు తోడ్పడుట తద్వయముగా రషియా చీనాతో న్యాయమును పరిష్కారమును జేసికొనుట సమంజసముగ నుండును. కెల్లాగు ఒడంబడిక కిపుడు పరిష్కాసమయము అసన్నంబైనది.

అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నవి

“మామిడి అంట్లు జహంగీరు మొదలగు ప్రసిద్ధిగల 200 రకములన్ను యితర ఫల, పువ్వు, పత్రజాతులు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.” క్యాటలాగు ఉచితము.

రావు చిన్నారావు & సన్లు,

రాజ్ నర్సరీ, కడియం, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

చంద్రా నర్సరీతోటలు- నేలం జంక్షన్

8 సం|| అంటుమామిడిచెట్లు, నిమ్మ, నారంజి, చక్కెర డబ్బా రు 7½. బామ, దాలిమ, అంజూరు, అంగూర్ డబ్బా రు 4½. గులాబి, కోటన్ను, పులచెట్టు డబ్బా రు 5.5. మ తర్కారి, పూలచెట్లు 24 దినములు రు 2½. స్వదేశ తర్కారిచెట్లు 12 దినములు సెల్ రు 1½. క్యాటలాగు ఇశాం.

Chandra Nursery, P. O. Salem Junction

శ్రీయుత రుద్రరాజు సరసింహ రాజుగారి కొక బహిరంగ లేఖ

తమ 81-7-1929 తేదీ కమ్మచారిత్రిక పరిశోధకముం డలివారి కొకలేఖను ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రచురించుచుండ, 10-8-1929 తేదీన తమ లేఖను జనాబు వ్రాసియున్నాను. అందు తమను కొన్ని సందియముల దీర్చు మాడ ప్రార్థించియున్నాను. ఆ సందియములుగాక ఇంకను మరికొన్ని సందియములు గలిగినవి. వాని నిట నుదహరించెద.

1. తమ లేఖలో ఆటవ పేరాయందు “దాంట్ల వెంకట కృష్ణభూపాలునిచే కృతిపాండవదేవ మంగళగిరి యానందకవి యొక్క విజయనందనవిలాసమును కృతిపతి శంకరాచార్యుల నును, చంద్రవంశమున యయాతియున్న గుప్తపాలరు పుట్టిరినియు నావంశమున హరిసేను కృష్ణుండు పుట్టెననియు, నతనికి గోట కేతన పుట్టెననియు వర్ణింపబడినది. గోటకేతన దంతలూరివారికి జంపనివారికి మూలపురుషుడనియు వ్రాసియున్నాడు. మంగళగిరి యానందకవికృత మగు విజయనందన విలాసము ననుసరించి దంతలూరివారు, జంపనివారు చంద్రవంశమువారుగా సిద్ధాంత మగుచున్నదిగాదా! ప్రస్తుత మా దంతలూరివారు, జంపనివారు చంద్రవంశపువారుగా వ్యవహరింపబడుచున్నారా?

2. దంతలూరివారు, జంపనివారు చంద్రవంశపు క్షత్రియులుగా వ్యవహరింపబడుచుండెదయెడల, వారు, మూర్ఖులం శత్రుక్షత్రియుల మని చెప్పుకొను వత్సవాయి, మందపాటి వారి వలె దుష్టయుకులాభిరణులని ఎట్లు సిద్ధాంతపఠచెదరు?

3. గోత్రములు జనించిన కారణమేమి?

4. క్షత్రియులు ఋషుల నామములతో జనించినగోత్రములు ధరించుటకు కారణమేమి?

(5) రెడ్డివారిలోను, కమ్మవారిలోను భరద్వాజావ్యయ, కాశ్యప, ధనంజయాది గోత్రములు గలవారు కలరు. అట్టి గోత్రములుగల ఆ కమ్మరెడ్డి శాఖలవారిని, అట్టి గోత్రములుగల క్షత్రియులను, అట్టిగోత్రములుగల బ్రాహ్మణులను వేరువేరు కులనామములతో వ్యవహరించుటకు కారణమేమి?

అను సందియములను నైతము సాభాత్వత్వముతో దీర్చ విషయముతో వేడుకొనుచున్నాను. అట్లు 10-8-1929 తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రచురించుకొనిన సందియములను, ఈ సందియములను త్వరలో నివారణజేసిన వెంటనే, తాము రచించి ప్రచురించిన శ్రీ చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారి దుండుగము, అను గ్రంథమునకు విమర్శన వ్రాసికొందునని విన్నవించు కొనుచున్నాను. అట్లు తాము నా సందియములను తీర్చనిచో, తమ దుండగ మనుపేరుతో నొక గ్రంథమును వెలువరింపవలసి వచ్చునని తెలుపుకొనుచున్నాను.

గోగినేని వీరరాఘవయ్య చౌదరి.

ప్రత్యక్షజ్యోతిషము

జననకాలము లేక ఉత్తరము వ్రాయుకాలము వయస్సు వ్రాసిపంపిన దశలుగలపూర్తి జాతకమునకు రు 4-0-0; శత్రులు 4-కి రు 0-12-0; సంవత్సరఫలితం నెలవారిగా వ్రాయుటకు రు 0-14-0; కుడిపా స్థమయొక్క ముద్రను కాగితముమీద వేసి పంపిన అన్ని సంగతులు వ్రాయుటకు రు 1-4-0 రూపాయితోపురేట్లకు ముందుగా పోస్టుబిల్లు పంపవలెను.

నేమాని వీరశంకరసిద్ధాంతి,

జ్యోతిర్గణితాలయం, పేరూరు, తూర్పు గోదావరిజిల్లా

ఒక ఆదర్శనీయమైన సహకారపద్ధతి

మీవర్తకము, వ్యాపారము, వివాహము, విద్య యెట్టేటు మున్నగువాని నిమిత్తము వడ్డీలేకుండా ఋణములు

రు. 5,000 వరకు.

ఎప్పుడైనను దరఖాస్తు

చేయవచ్చును

ప్రవేశము రూ 1/- మాత్రమే

ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వము లింగ్లిషులోనే వ్రాయవలెను. అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఫారముకొరకును, తదితర వివరముల కొరకును అ. 0-4-0 తపాల బిల్లులను పంపవలెను.

Messrs A. P. VINE & Co.,

Managing Agents,

Ferozepore City

(Punjab.)

తంజిలివాసము:-

మొనర్పు ఏ.పి. వైన్ అండు కో

గ్లోబ్

మేనేజింగ్ ఏజెంట్లు

ఔఫోను నెం. 222.

ఫిరోజ్ పూర్, పంజాబ్.

నేషనల్ ఇండియన్

లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ

లిమిటెడ్

నూతనముగా ఏర్పర్చబడ్డ రెట్టింపులాభముల పద్ధతి నూటికి నలుబదివంతున తిరిగి యిచ్చుపద్ధతులు యొక్కవివరములు

యీ దిగువవారికి వ్రాసి కనుగొనుడు.

హిందూదేశములో యిట్టి లాభములను చూపు కంపెనీ యిదితప్ప మరియొకటిలేదని నమ్ముచున్నా మని స్టేట్సుమెంట్ పేషువారు 15-2-28 తేదీన ప్రచురించియున్నారు.

వివరములకు యీ దిగువకు వ్రాయుడు.

82-1

వి. కె. చెట్టి,

ఫోను నెం. 2420

కెకెటర్ మద్రాసు.

చీఫ్ ఏజెంట్:-

పోస్టుబాక్సు నెం. 150

చీఫ్ ఏజెంట్:- టి. వి. రాఘవయ్య,

నార్తర్న్ సర్కారు, బెజవాడ

వెండిరేకులను చేయునట్టి మెషిను

అమృతమునకు సిద్ధముగా ఉన్నది

వెండి వర్కు-షాపులకు ఉపయోగ నిమిత్తం గ్లాసులు, మరచెంబులు, పల్లెములు వస్త్రాలకు ఉపయోగపడు రేకుల మెషిను 10 అంగుళముల పొడవు 5 అంగుళముల లావుగల సీమ మెషిను కొత్తది అమృతమునకు సిద్ధముగా వున్నది. కావలసిన నారు యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

పా. ర. c/o ఆంధ్రప్రదేశ్, పోస్టుబాక్సు నెం 212 మద్రాసు

జీవితమునందు నూతనమార్గమున ప్రవేశించిదానిని సార్థకపరచుకొనుడు

“సిద్ధ కల్ప మ క ర ధ్వ జ” (రిజిస్టర్డ్)

ఒకబుడియందు ప్రశస్తమైన బంగారుగని గలదు. ప్రాచ్యదేశము నందున్న గొప్పనరముల టానిక్ మొండివ్యాధు లన్నిటికిని అద్వితీయమైన నివారిణి. అనేక కాన్ఫరెన్సులందు వస్తుప్రదర్శనములందు బంగారు పతకములు, మొదటితరగతి యోగ్యతాపత్రములు యివ్వబడినవి. మొదడున కెక్కువ పనిగలవారి కిది నిజమైన వరప్రసాదము. రక్తమును పరిశుద్ధపరచుటయందు అసమానమైనది. పూర్తిగా గుణము గలుగుటకు కావలసిన 60 మాత్రముల బుడ్డి 1-కి ధర రు 10 లు మాత్రమే. (వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము)

నరము మెదడు, శరీరము, మొదలగునవి

మా ఆయుర్వేదరత్న

పండిత డాక్టర్ ఎన్. వి.

శ్రీరామాచార్యులవారి

సప్రసిద్ధమైన జైవధర్మములను

వాడుటచే వృద్ధియగును.

మ హా చంద నా ది తైల ము

మిక్కిలి కత్తిగల మెదడు సంబంధమైన టానిక్. జ్ఞాపకశక్తి లేకపోవుట, మెదడు చీకాకు, విచారము, చావులోపము, కండ్ల మంట, తలనొప్పి పుట్టె, చర్మసంబంధమైన ఇతరవ్యాధులు వగైరాలకు మిక్కిలి గుణకరమైనది. 1-నెలకు సరిపోవు 12 బొట్టులుగల బుడ్డి 1-కి రు 5-0-0.

వివరములకు ఈదెగున విలాసమునకు వ్రాయవలెను:- మద్రాసు ఆయుర్వేదిక ఫ్యాక్టరీ, టిమిటెడ్.,

ధారాళమైన పద్ధతులపై పనిచేయుటకు హిందూదేశము నందంతటను ఏజెంట్లు కావలెను.

పోస్టుబాక్సు నెం 151.

మేనేజరు: వి. రఘుపతి, బి. ఏ., బి. ఎల్.

తంజిలివాసము “కల్పం”

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929-వ సం॥ ఆగష్టు నెల 26-వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు

దిలవలపాపాలు			
మసూ తెనాలిది	క 45 కలది	ర 12 8 0	12 12
తెనాలిది	డిబ్ 42	13 4 0	13 12 0
బిల్లి	డిబ్ 46	15 8 0	16 8 0
రామరా	క. 164 లస్తా 1-8	11 0 0	12 0 0
కన్నుల		21 0 0	24 0 0
1-8 205		16 0 0	17 0 0
మసూలు	డిబ్	15 8 0	17 8 0
మసూ	డిబ్	16 0 0	17 8 0
జునుములు	డిబ్	17 8 0	18 0 0
మసూలు	క 195	9 8 0	10 0 0

2. నూనెవస్తువులు

మసూలనూనె	కా 1-8	185 0 0	145 0 0
మసూలు	కా 1-8	14 0 0	19 0 0
మసూలనూనె	కా 1-8	46 0 0	49 0 0
మసూలనూనె	కా 1-8	104	96
మసూలనూనె	కా 1-8	96 0 0	98 0 0

3. పిల్లరివస్తువులు

మసూలనూనె	కా 1-8	119 0 0	122 0 0
మసూలు		65 0 0	67 0 0
మసూలనూనె	కా 1-8	95 0 0	105 0 0
మసూలు	కా 1-8	32 0 0	42 0 0
మసూలనూనె	కా 1-8	28 8 0	49 0 0
మసూలు	కా 1-8	25 4 0	25 8 0
మసూలనూనె	కా 1-8	30 0 0	40 0 0

4. ఇనుము

మసూలనూనె	కా 1-8	58 0 0	84 0 0
మసూలు		27 0 0	34 0 0
మసూలనూనె	కా 1-8	52 3 0	85 0 0

5. కూరలు

మసూలనూనె	కా 1-8	7 15 0	
మసూలు		5 0 0	
మసూలనూనె	కా 1-8	5 10 0	
మసూలు		10 10 0	
మసూలనూనె	కా 1-8	7 6 0	
మసూలు		9 14 0	
మసూలనూనె	కా 1-8	4 12 8	

6. లోహములు

మసూలనూనె	కా 1-8	58 8 0	59 0 0
మసూలు		21 8 0	21 14 0
మసూలనూనె	కా 1-8	18 10 0	
మసూలు		258 0 0	255 0 0
మసూలనూనె	కా 1-8	808	

7. కర్రలు

మసూలనూనె	కా 1-8	200	47 0 0
మసూలు		1 10 0	
మసూలనూనె	కా 1-8	1 10 0	
మసూలు		1 9 0	
మసూలనూనె	కా 1-8	1 8 8	
మసూలు		1 9 0	
మసూలనూనె	కా 1-8	4 0	

చెన్నపురి మధ్యసంఘము

కారదాబిల్లును నిరసించుటకు బహిరంగసభ

ఈనెల 22 వ తేదీ సాయంత్రము 6 1/2 గంటలకు తిరు వల్లిక్కేజిలో ఉత్తరాది ముఖమునందు చెన్నపురి మధ్యసంఘ మువారి యేర్పాటు ప్రకారము సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత ఆరణి సుబ్బారావు (రిటైర్డ్ పోలీసు నూపరిం పెండు) పంతులు గారి అధ్యక్షత క్రింద బహిరంగ సభ జరిగినది. కారదా బిల్లు నిరసించుచు నా సభలో 7 తీర్మానము లేక గ్రీవముగా నామోదింపబడెను. ఆ తీర్మానములను రాజప్రతినిధికిని, భారత కానసభలో చెన్నపురి ప్రతినిధియగు శ్రీమాన్ ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారికిని, చెన్నపురి సనాతన ధర్మ సంఘము వారికిని తెలుపుట కధ్యక్షున కధికార మియ్యబడెను. చెన్నపురి సనాతనధర్మ కాన్ఫరెన్సువారు రాజప్రతినిధి కడకు పంపదలచిన ప్రతినిధివర్గమునందు మధ్య సంఘ ప్రతినిధిగా నుండుటకు గూడ సుబ్బారావుగారి కధికార మియ్యబడెను. భారత కానసభలో కారదాబిల్లుకు ప్రతి కూలముగా ఓటు చేయవలెనని సభవారు శ్రీమాన్ శ్రీనివాస య్యంగారిని కోరిరి. హిందూమతవిరుద్ధ మగు కారదాబిల్లును ఉపసంఘమువారు చేసిన పాక్షికములను మావనలను సభవారు నిరసించిరి. ఈ బిల్లు కానసభలో నామోదింపబడినయెడల దీనిని తిరస్కరింపవలెనని సభవారు రాజప్రతినిధిని కోరిరి అని కార్యదర్శి మాకు వ్రాసెను.

8 వ స్వరాజ్యపతాక మహోత్సవము

ఈ నెల 25 తేదీ ఆదివారము ఉదయము 8 గంటలకు స్వరాజ్యపతాకము మహోత్సవముయొక్క దినము గనుక ఆంధ్ర యువజనమువారిజను లెల్లరు గ్రామములయందు స్వరాజ్యపతాక మహోత్సవము జరిపి సదరు సమాచారమును మా సంఘకార్యాలయమునకు పెట్టెంబరు 5 వ తేదీలోగా పంపగలండుటకు కోరుచున్నామ.

మరల బాలసుబ్రహ్మణ్యగుప్త, కార్యదర్శి, ఆంధ్రరాష్ట్ర హిందూస్థానీ నేపాథశసంఘ కార్యాలయము, బెజవాడ.

శ్రీ సిద్ధారూఢస్వాముల

నిర్మాణము

హుబ్బిలో 20-వ తేదీరాత్రి వేకువజామున

4 గంటలకు సిద్ధిపొందుట

హుబ్బికి రెండుమైళ్లదూరమునందున్న తమ మఠమునందు శ్రీ మధ్యసిద్ధాంతమునకుచేరిన శ్రీ సిద్ధారూఢస్వాములవారు యీనెల 20-వ తేదీరాత్రి వేకువజామున 4 గంటలకు సిద్ధి పొందిరి. వీరు తమ అనంతరము పీఠాధి పతిగా నదివరకే యేర్పరచిన శిష్యుడుగూడ 20 వ తేదీ రాత్రియే శ్రీవారు సిద్ధిపొందుటకు కొన్ని గంటలు ముందుగా సాంగ్లీనుండి హుబ్బి మఠమునకు వచ్చెను. శ్రీ స్వాములవారు స్వయముగా నా శిష్యుని పీఠమునందు కూర్చుండబెట్టి అభిషేకించిరి. 22 వ తేదీ మధ్యాహ్నము హుబ్బి నగరమున స్వాములవారి భౌతికశరీరమును బృందావనమునందు ప్రవేశపెట్టెదరు. వీరికి 125 యేండ్లున్నవని తెలియుచున్నది.

అద్దంపల్లి

తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోని అద్దంపల్లిపదవి గ్రామోద్యోగియ సోదరులైన మహారాజశ్రీ మల్లిపూడి పల్లమరాజుగారు స్వీకరించుటచే తూర్పుగోదావరిజిల్లా గ్రామపాలకసంఘము వారు గౌరవించుటకుగాను 8-9-1929 తేదీని (ఆదివారము) ఒక సమావేశముజరుపుటకు నిశ్చయించినారు. ఆ తేదీనే గ్రామోద్యోగియుల సంఘము రిజిస్టరు చేయబడును.

భావరాజు వీరశంకరు.

స్వయంశిక్షా సంస్కృత

గ్రంథములు

స్వామినాథశాస్త్రికృతము తెలుగులిపి, తెలుగుగ్రంథములు, శబ్దము మొదలగు విదువు ప్రకములపెట్టు అసలుధర్మ 3-0-0 తగ్గధర్మ రు1 ఎన్. యన్. వరసింహం, బ్రయినింగుకాలేజి, రాజమండ్రి.

28-8-29 తేది వరకు మా ప్రదర్శనములు జరుగును.

శ్రీయుత ఎన్. జి. కిట్టప్పగారు—మోహిని, శ్రీరామ, శ్రీకృష్ణ పాత్రలను ధరింతురు.

చెన్నపురి సి. కన్నయ్య కంపెనీవారు

1,50,000 రూపాయల ఖర్చున తయారుచేయబడిన సుప్రసిద్ధమైన

దశావతారము

అను నాటకమును దేశోద్ధారక శ్రీయుత నాగేశ్వరరావుగారిచే నూతనముగా నిర్మింపబడిన

బెజవాడ శ్రీ దుర్గా కళామందిరమునందు

1929-వ సం॥ ఆగష్టునెల 28-వ తేది వరకు ప్రదర్శింతురు.

ప్రతి ఆదివారమునాడు మాత్రము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు ప్రదర్శింతురు.

ప్రవేశకట్టములు:—రూ. 3, 2, 1, అ. 8.

మీరు చెల్లించువైకమునకు తగిన

ఆభరణములు

దొరకు నమ్మకమైన దుకాణమేదీ? యని మీరు నగలను కొనుటకుమునుపే చక్కగా విచారించి, దీర్ఘకాలమునుండి ప్రజలలాభము నిమిత్తమే వ్యాపారమును సాగించుచున్నట్టి దుకాణము నందే బేరముచేసిన, వెనుక చింతించవలసిన అవసరముండదు. గాన జగత్ప్రసిద్ధి జెందిన ఈదిగువఫలమునకే దయచేయుడు.

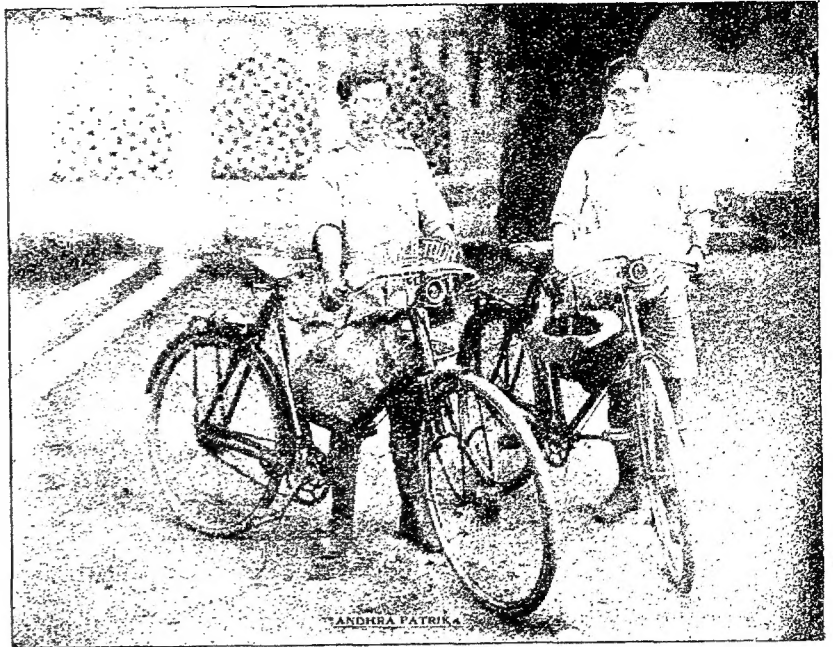
ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ.

నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

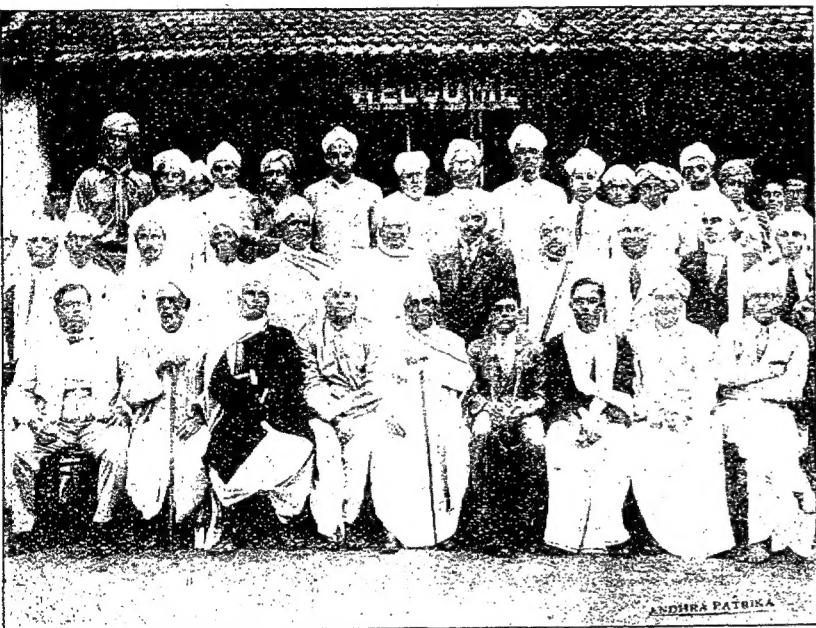
రీసెట్లమెంటు విచారణసంఘము

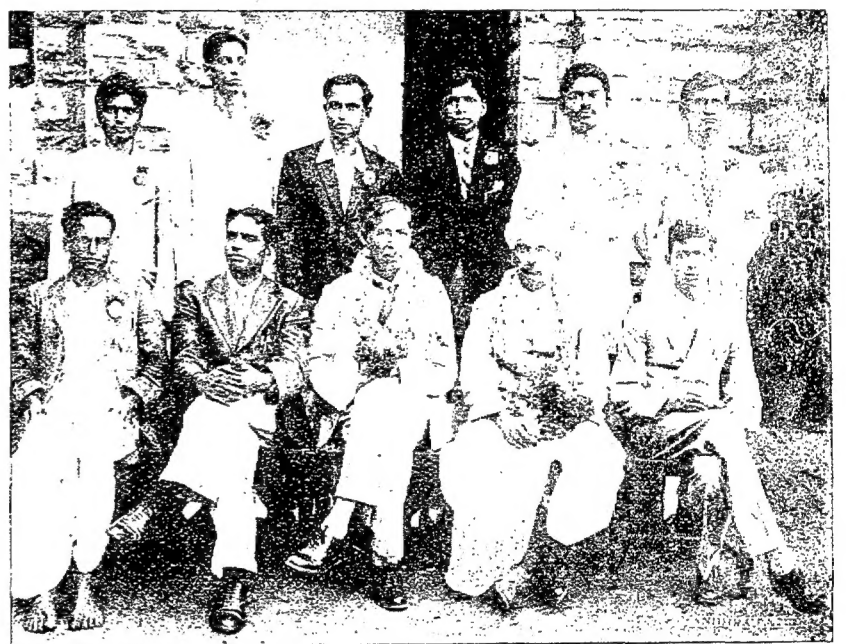
గోదావరి కృష్ణ రీసెట్లమెంటు విచారణ సంఘమువారికి సహాయకము నియమింపబడిన ఇన్వెస్టిగేటర్లు రాజమహేంద్రవరములో సమావేశమయినపుడు తీయబడిన చాయాపటము కూర్చున్న వారు—కె. రాజారావుగారు, సి. వి. హనుమంతరావుగారు, ప్రొఫెసరు రంగనాయకులుగారు (కార్యదర్శి) ఎం. వి. రామమూర్తిగారు, సి. కామేశ్వరరావుగారు, (ఫోటో—సి. వి. హెచ్.)

ప్రపంచమున పైకిలుపై తిరిగివచ్చుటకు బయలుదేరిన శ్రీ కృష్ణ బాబు, ప్యాకి లాట్ అవస్థిగార్లు కాన్పురువాస్తవ్యులు. వీరిపుడు చెన్నపురికి వచ్చిరి. (ప్రె. ఫో. వీ.)

శ్రీ శ్రీ సర్ ముత్యయ్య చెట్టిగారి జ్ఞాపకార్థమై, వారి కుమారులు చిదంబరం చెట్టి గారు పరశువాకం హైస్కూలు పోషణభారమును వహించిరి. ఇకమిడ హైస్కూలు 'సర్ ముత్యయ్యచెట్టిగారి హైస్కూలు' అని పిలువబడెను. చిదంబరంచెట్టిగారు పటమునందు మాలాలంకృతులై యున్నారు. (ప్రె. ఫో. వీ.)

మద్రాసు ప్రెసిడెంసీ కళాశాల ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజము. దీని తరపున, సర్ బి. యస్. శర్మగారు గత శుక్రవారం సాయంకాలమున ఆంధ్రమున సుపన్యసించి యుండిరి. బి. యస్. శర్మగారును, విస్సా అప్పారావుగారును, పటమునందు గలరు. (బి. యస్. ఎ.)

మధ్యపరగణాల శాసనసభ

విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము నిరాకరింపబడుట

నాగపూరు, ఆగస్టు 24:—నేటిదినము మధ్యపరగణాల శాసనసభలో డాక్టరు భేరుగారు హోంమెంబరు గా తంబిగారి చర్యను ఖండించుటకు ఒక అడ్డరసు తీర్మాన ముపాదింప అధ్యక్షుని అనుమతి కోరెను. మంత్రిపై ఉపపాదింబడిన విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము నోడగొట్టుటకు గా తంబిగారు తన అధికారమును చలాయించి పలువురను తనపంక త్రిష్టకొన యత్నించుచున్నారని డాక్టరు భేరుగారు చెప్పిరి. కాని, అధ్యక్షుడు అడ్డరసుమెంటు తీర్మాన ముపాదింప అనుమతి నివ్వలేదు.

పిమ్మట విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానముపై చర్చజరిగెను. అనూయభాయి భేరుగారు తీర్మానమును ఆక్షేపించిరి. గా దేశముఖుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చినపిమ్మట తీర్మానముపై సమ్మతులు పుచ్చుకొనబడెను. తీర్మానమునకు అనుకూలముగ 29 మంది ప్రతికూలముగ 40 మంది సమ్మతుల నొసరిరి. కాంగ్రెసు డెమోక్రాటిక్ పక్షములకుచేరినవా రందర తీర్మానమునకు అనుకూలముగ సమ్మతులనొసరిరి. ప్రభుత్వసభ్యులు నామినేటెడ్ సభ్యులు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ సమ్మతుల నొసరిరి.

పిమ్మట కొన్ని అసభికారుల సభ్యుల బిల్లులపై చర్చ జరిగెను. సభ సోమవారమునకు ఆపుదలచేయబడెను.

రాఘవేంద్రరావుగారు వోటుచేయకుండుట

నాగపూరు, ఆగస్టు 24:—డెమోక్రాటిక్ నాయకుడగు రాఘవేంద్రరావుగారు ఈక్రింది ప్రకటన గావించుచున్నారు: విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానపు వోటింగు లీస్టునందు నాపేరు లేకుండుట పలువురకు ఆశ్చర్యము కలుగజేయవచ్చును. నేను

విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమునకు అనుకూలముగ సమ్మతి నివ్వవలయునని మొదటినుండియు ఉద్దేశించి యుంటిని. ఈ తీర్మానము సభయందు ఆమోదింపబడుటకు నాకే క్షీణించి ప్రయత్నించితిని. వోటింగు సమయమున నేను తీర్మానముకు అనుకూలముగ నున్నవారి నందరిని సభలోనికి తీసికొని వచ్చుపని యందు నిమగ్నడనై యుంటిని. నేను సభలోనికి వచ్చునరికి కాలము మించిపోయెను. (ఆ. ప్రె.)

ద్వితీయ తూర్పుగోదావరిజిల్లా

నిమ్మజాతి విద్యాస్థాయిసంఘసభ

ఈసభ 1 పెద్దెంబరు 1929 సొలీ తేది ఆదివారము ఉదయము 10 గంటలనుండి కాకినాడ తాలూకా జగన్నాథగి గ్రామములో తత్ గ్రామవాసులను నిమ్మజాతి విద్యాభిమానులుఅగు మ. రా. రా. శ్రీ సల్లా సత్తిరాజుగారి ఆహ్వానము జరుపుటకు నిర్వహించబడినది.

కాన లేబరు పాఠశాల ఉపాధ్యాయ ప్రతిధులును ఉపాధ్యాయులును, విద్యాభిమానులును, తప్పక దయచేసి సభా కార్యక్రమమును జయప్రదముగా జరిగించ గలండుటకు కోరుచున్నాను.

రొఖ్ఖం వెంకటస్వామి.

కార్యదర్శి.

విచారణయందున్న ఫై దీలు ఆహారనిరసనవ్రతము

బారిసాల, ఆగస్టు 23:—110 సెలను క్రింద నిర్బంధింపబడి బారిసాలు కారాగారమున విచారణయందున్న ఖయి దీలు సతీంధ్రసేను, ఉపేంద్రనాథ గోపా, సెనిచాలిట్టి, బట్టో కృష్ణ మిశ్రగారులు ఆహార నిరసనవ్రతము పూసిరి. (ప్రె. ప్రె.)

ఆంధ్ర మదరాసుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

ఈనెల 27 వ తారీఖు మంగళవారము సాయంత్రం 5 గంటలకు 7 తంబుకెట్టిబిధి ఆంధ్రపత్రికా కార్యస్థానములో ఆంధ్రమదరాసుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ జరుగును. కాన సభ్యులందరు దయచేయవలయును.

విషయములు

1. బెజవాడలో జరుగు ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాజన సభకు అధ్యక్షుని నూచించుట.

2. జిల్లా ఆంధ్రమహాసభకు అధ్యక్షుని నూచించుట.

మదరాసు, 24-8-29. } జి. వెం. కిరీటిరావు, కార్యదర్శి.

హేగు సభ

స్నేహనుగారి పంతులు నెగ్గట

(హుటరు)

లండన్, ఆగస్టు 26:—నూటికి 75 వంతు స్నేహనుగారి పంతులు నెగ్గటలున్నది. ఇటలీ వంతు 500000 పానుల ను ఇతరులు 1300000 పానులను మానుకొనుట కంగీకరించిరి. ఈ రూపముగ నైన స్నేహనుగారి నొప్పించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

నాటకభానుబంధము

నాటకభానుబంధము

డాక్టరు గోవిందరాజుల వెంకటసుబ్బారావు గారు

“నాటకరచనము”

శ్రీ గొల్లపూడి శ్రీరామశాస్త్రి గారు

నాటకభానుబంధము - నటకంబు తాదాత్మ్యము - ఉత్తమనీచాభినయములు - పండితసాంగత్యము - మహా నటుల జీవితాదర్శము - నాటకరచన - యుతివృత్తము - ఘటనైక్యత - రసపోషణ.

నాటకరచనము

శ్రీయుత గొల్లపూడి శ్రీరామశాస్త్రిగారు

శ్రేష్ఠములు దృశ్యములు అని కావ్యములు చెందు విధములు. ఆంధ్ర శ్రేష్ఠములు భారత రామాయణములు. దృశ్యములు కావ్యములందు. ఆంగిక వాచికావర్ణనాత్మికములనెడి సమర్థిభాషితములచే నభినయింపవలసినట్లుచే నభినేతారము లనియు రామాదినాయకుల రూపమును నటించు దనయందారోపించుకొనుటచే రూపకములనియు, దృశ్యములకు వేణు నామములు గలవు. మఱియు నిత్యవి పాత్యములు, కేయములు అను రెండు భేదములతో నొప్పుచుండును. నాటక ప్రకరణాది భేదములు గలవి పాత్యములు. ఇవి వాక్యాభినయ ప్రధానములు భరతముని ప్రతిపాదితములును. జ్యోతికాబాణ ప్రస్తానాది భేదముల నొప్పుచు కేయములు. ఇది పదార్థాభినయ ప్రధానములు. పాత్యములలో నొకటను నాటకము సర్వలక్షణ సమన్వితమునటంబు రూపకసాహిత్యమునకు న్యూనమనిపించుచున్నది. నాట్యప్రపంచమున దృశ్యములకు నాడుమొదలు కేటికంతకు అగ్రస్థానము నిర్వివాదాంశమై యున్నదని. అభినేతారము లగుటచే సర్వజనరంజకము లగుట నిందులకు హేతువు.

యుతివృత్తము

నాటకరచనమనందు ముఖ్యమైనది యుతివృత్తము. ఇది నాటకమునకు శరీరమునంటిది. ఈకథాశరీరమును నిర్వహించుట యందే నాటకకవి తనచాతుర్యము సాధికముగ జూపవలసియుండును. నాటకకథ పారాజీకముగగాని చారిత్రకముగగాని కల్పితముగగాని యుండవలెను. అయిన దాను బోషింపబూనిన రసమననుగాని, నాయకునకుగాని యందు బ్రతికూలవిషయములు న్నుచో నా నిం దొలగించి రసానుగుణముల విషయముల గల్పించుకొనవలెను. ప్రాచీన లాక్షణికులు నిట్లే నుచున్నారని.

యత్ప్రేమచింతించిత్ నాయకస్య రసస్యవా
విరుద్ధం చక్షురిత్యాజ్యం ఆస్యధావా ప్రకల్పయేత్

(సనంజయుడు)

ఘటనైక్యత

మఱియు, ఉత్కృష్టానిర్వహించున ఘటనైక్యత ముఖ్యము. ఘటనలు ప్రధానవిషయమునకు అనుకూలములుగగాని, ప్రతికూలములుగగాని యుండవచ్చును. అయిన నన్నింటికీ బ్రధానవిషయముతో సంబంధ ముండితీరవలయు. ఆలోచింప అనుకూలౌత్తులకంటే బ్రతికూలౌత్తులననే కథాశరీరము నడపుట కవిచాతుర్య ముండును. మఱియు నడుమ సంకల్పికోధముల గల్పించుట శోభాకరము. ధర్మాధర్మములు బలబలములు, శోచకాంశములు లోనగువాని కొక విషయమును గుఱించి చిత్రమున బోరాటము గలుగుటయే యంతర్వికోధ మనబడు. దీనిచే నాటకము సహజయరంజక మగు.

జౌచిత్యము

నాటకరచనమనందు నౌచిత్యమునకు ప్రాధాన్య మియవలయు. నానాస్థాంతరాత్మకమైన లోకస్వభావమునం దభివ్యక్తమయ్యుచున్న బ్రహ్మాంతుల నాట్యమనియు, అట్టి స్వభావము చిత్రంపబడుటచే నాటకమనియు జెప్పబడు. కనుక లోకస్వభావమును జిత్రంపట్ల నౌచిత్య మెంతముఖ్యమో యోచించుట. జౌచిత్యములననే పాత్రపోషణము తమలైన రసపోషణమును సిద్ధించు. రసభంగమునకు అనౌచిత్యము

కంటే ముఖ్యకారణము వేరొందులేదని విజ్ఞుల యభిప్రాయము లోకమున బ్రకృతులు ఉత్తమ మధ్యమాధమ భేదములచేతను, దివ్య మానుషాదిభేదముల చేతను, పెక్కువిధములుగ నుండు. కనుక నట్టిభేదమును గుఱచేసి తగిన విధమున నౌచిత్యమును బోషింపవలయు. అట్లే రసపోషణంబునను జాగ్రూకత నసాంపవలయు.

రసపోషణ

నాటకమునం కొక్కరసము ప్రధానముగను, తక్కినవి దానికి సంగభూతములుగను నుండవలయు. అప్రధానములు ప్రధానరసమునకు దుల్యములుగగాని అధికములుగగాని పోషింపవలెను. రసగణములో, శృంగారవీరములు, శృంగార హాస్యములు, శృంగారాశ్చుతములు, వీరాశ్చుతములు, వీరకాద్రములు, కాద్రకరుణములు పరస్పరావర్తితములు. వీరభయానకములు, కాద్రకాద్రములు కాద్రశృంగారములు, శృంగారభీభత్సములు పరస్పరవిరుద్ధములు. కనుక నొకరసమును వర్ణించునపుడు దద్దిరుద్ధములను రసముల విభానాదుల నై కొనవలెను. మఱియు, అన్నిరసములలో శృంగారము రమణీయ మును, సుఖమార తరమును నైయున్నది. ఈరసమును నిరూపించునపుడు కవి మిక్కిలి ప్రతిభాశాలియై యుండవలెను. ప్రమాదమే మాత్ర మొనవిన బాత్రోచిత్యము రూపుమాయును. కనుక నే యానందరసం దీక్షింపవలెను నుడివియుండుట గవలెను.

విరోధమవిరోధం సర్వత్రే ధ్వనిరూపయేత్
విశేష తప్తశృంగారే సుఖమారతరోహ్యసా,
అపదానాతిశయవాక్ రసే తత్త్వేన సత్కృతి,
భవేత్తస్మిన్ ప్రమాదోహి యుధిశ్యేకోప లక్ష్యతే

మఱియు నొక రసమును బోషించునపుడు ప్రసక్తములైన విషయములైన సాధికముగా బొందుపలుపరాదు. అట్లయినచో సహృదయులకు నవిచ్ఛిన్నముగ రసాస్వాదనము గానేదు. నాటకమునందు రసవిరూపణమే ముఖ్య ప్రయోజనముగా నుండవలయుగాని, కేవల యుతివృత్త నిర్వహణ మెంత మాత్రమునగాదు. ఇతిహాసాదులననే తత్పరకలుగనపుడు నాటక రచనమనంత ప్రయోజనమేమి?

పైని వివరించిన యుత్తమ నాటకలక్షణముల కన్నింటికీని నొక శాసంతలమునందె యుదాహరణములు గలవు. విస్తరభీతిచే వివరించుచున్నాడను. ఇది గాక సమర్థిభాషితభాషితమును గూర్చియు విపులముగ ముచ్చటించిరి.

యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్

రెరవున విశాఖపట్నం జిల్లాలో ఏజెంటుగా నుండగోరు వారు, కంపెనీ ఏజెన్సీ నూపరంపెండ్లకు టి. కె. యస్. అయ్యర్. (C/o పోస్టుమాస్టరు, విశాఖపట్నం) తో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుపవచ్చును. సదరు విశాఖపట్నం జిల్లాలోని దరఖాస్తు దారులు సదరు అయ్యర్ తో కలసి మాట్లాడుటకు ముందుగా ఏర్పరచుకొని 24-8-29 తేది మొదలు 2-9-29 తేదిలోపుగా ముచ్చటించవచ్చును.

యునైటెడ్ ఇండియా అసూరెన్స్ భవనములు, సెంటుదానువీధి, మద్రాసు 22-8-29.

అభినయము

(శ్రీగోవిందరాజుల వెంకటసుబ్బారావుగారు)

నాట్యచార్య, ఆంధ్ర నటక వతంసులారా, ఏతత్కాళాభి మానులారా, సోదర సోదరీ మణులారా!

నాటకభినయమునుగూర్చి మాట్లాడువారిలో నా పేరు కూడ యిరుకబడి ఉంది. ఏమిరా వైవమా ఏమి మాట్లాడే దని చాల తహతహపడ్డాను. నా కా, అభినయంవిషయం వ్రాయబడ్డ గ్రంథాలపరిచయంతెక్కువ. కడుపులో చాల ఊహలున్నప్పటికీ పైకి వాటిని వెలుబుచ్చటానికి. తగిన భాషాసామాగ్రి నాదగ్గర లేదేమో అని భయమేసింది. ఏంపయ్యెను. మాట్లాడి మాతాం. కాదు, వ్రాసి దాన్ని చదివిమాతాం, ఏమైనా కొంచెం పురి లేకుండా ఉంటుందా అని అనిపించింది. మరొకమాట మనం, ఇన్నాళ్ల నుంచికూడ అభినయదేవతదగ్గర విద్యార్థి గా ఉన్నామే, ఏం అధికారం తీసికొని మాట్లాడగలుగుదు నను భయం తర్వాత వేసింది పోనీ, విద్యార్థిగా చదువుకొన్న ముక్కలా, అనుభవంలోకి తెచ్చుకొన్నవి కాసిని వప్పజెప్పిమాతాం అనుకొన్నాను. తర్వాత

అభినయం విషయం లో మాట్లాడాలంటే మరొక కష్టముంది అది, చేస్తే చూడబడేదిన్నీ, చేసేవాడికి కనపడేది కాకుండా ఉండేది కావలంట్లు విప్పిచెప్పటంచాలకష్టం. అందులో ముఖ్యాంశములు, విశేషించి నటకుడు అనుకరించవలసిన పద్ధతులని సాధ్యమైనంతవరకు విశదీకరించుకొంటాను. స్వాభావికంగా ప్రారంభంలో ఏవిషయం మాట్లాడుదా మనుకొన్నానంటే, అభినయ మనగా యేమిటో ముందు తేల్చుకుందాం. ఈపరిషత్తులో అనిపించింది. నాకు తోచినవిషయం మనవి చేస్తాను. మరొకస్థితిలో పరకాయప్రవేశము చేసి ఆ వ్యక్తివేషభాషలతో, తన్నుతాను మరనకుండ, వ్యవహరించుట అభినయము. ఈ వ్యక్తిస్వరూపము ఏ గ్రంథకర్తచే తనో నిర్దేశింపబడి ఉంటుంది. నటకుడు ఆ నిజరూపాన్ని గ్రహించాలి. గ్రంథం చదివినదానిమీదట గ్రహించలేకపోతే రసాభాస మవుతుంది. వేరిగాడు కాదు, చలపతిరూపంబారు. కాబట్టి గ్రంథకర్త స్పష్టమైన నటున్ని యేమైనా కొన్ని వస్త్రాలు లేవచ్చుగాని ఆటలు ప్రాణం గ్రంథకర్త చేతులో ఉంది. ఆస్వాభావికరూపమైతే తప్పు అస లాయినదిగాని, నటులదికాదు. అందుల్ల ఉత్తమ నటశేఖరుడు నాటకం వ్రాస్తే నేలు పెట్టడానికి చూటుండరు.

పైన నే చెప్పినవానికన్న రమ్యముగా, ఆంగ్ల నటశేఖరుడైన ఇర్వింగుగారిని గురించి వ్రాయుచు స్టాకర్ అను నాతడిట్లు చెప్పియున్నాడు: అభినయంవిషయంలో

Acting in its highest sense is not merely an effort of the individual, it is an effort organised and purposed, and comprehends not merely the action of one but the interdependence of many ఉత్తమాభినయనం వ్యక్తిత్వంకంటే సమిష్టిని ప్రాధాన్యంగా చూస్తుంది అని వీరి ఆశయము.

“An actor save in a soliloquy can no more run thro’ the gamut of emotions set by the Dramatist than a single soldier can complete the evolutions of a battle”.

ఒక్క స్వగతం అభినయిస్తున్నప్పుడుతప్ప, నటకుడు యుద్ధంలో నైపుణివేతే మహానాటక శేఖరు డను. మోవింగు గారు అభినయమంటే, యింపెన్నోనేషన్ అని చెప్పియున్నాడు. అవ్యక్తముగా నుండుదానిని వ్యక్తముచేయుట, ఒక యాత నాప్రాణికి భౌతికపుటకువుల కలియకనే రూపకమిచ్చుట, అస్పృశ్యానికి ఇట్లుకట్టుట.

ఈ ఇట్లుకట్టుటలో ఒక్కొక్కరాయి ఎన్నోవిధాల గాను దిక్కులాను పెట్టవచ్చు. ఏవిధంగాపెడితే సాధాన కష్టమయిందంటుందో ఆ విధంగాపెట్టాలి. ఆ రాయకూడా పెట్టిన చూటుండాటి. లేకపోతే ఇతరరాళ్లు కలపవు. లీనంవిచ్చేదమూతుంది. సాధంపడుతుంది అనగా నాటకంలో అంతరం తాను తెలిసికొని సమిష్టానందానికి ప్రయత్నించినపుడు నటకుడు ఉత్తమాభినయంచేస్తున్నాడన్నమాట. అటుచెయ్యకపోతే నీచాభినయం అని చెప్పకగ్రద్దనుకొంటాను. ఇంత తెలుసుకొనుటకు కొన్ని పరీకరాలుంటాలి.

(1) విద్యాగంధం. సాతకరాజాన్ని చదువుకొని, వాటి విమర్శనాజ్ఞానాన్ని సంపాదించి, అభినయముచేసెట్టాలి.

(2) పండితసాంగత్యం ఉండాలి. ఏదిమంచి, ఏది చెడ్డో, ఏది రమ్యమో, ఏది కాదో, ఏది ఉచ్చో, ఏది నీచమో తెలుసుకొనాలి.

(3) నలు శేఖరల నాటకాలని చూడాలి. ఏది ఎంతమటు సాధ్యమో, ఎంతమటు కసాధ్యమో, ఏది అవ్యయంనందాన్ని సుందరో, ఏదివ్యదో, ఎంత చెయ్యాలో, ఎంత చెయ్యకూడదో గ్రహించాలి. గ్రహించి అనుభవంలోకి తేవాలి.

తనకు నిర్ణయింపబడ్డ పాత్రత్వాన్ని గ్రహించి తర్వాత అది ఆచరణలో పెట్టటం అభినయవిషయంలో రెండోమెట్టు. ఎవరిచాతనయినంతవరకు వారు చేయగలుగుదురు. చూడండి ఎన్ని సంవత్సరాల్ని చూస్తున్నాం ప్రహ్లాదనాటకం. ఒక రాక్షసికి మనలాగ పెళ్ళిమొదని, పైగా ఒక పౌరుషస్తుడు ఒక పిల్లవాడున్నాడని, వాడు ఓరాజుని, మనిషిని, అర్థమయింది రాజువాచారిగారు హిరణ్యకశిపుపాత్ర నభినయించింతర్వాతనే కదండీ. రమ్యమేదో నాడు గ్రహించారు. గ్రహించి వారి సహజనటాకాశలంతో ఆచరణలోకి పెట్టారు.

తరువాత మహాశయిడను ఇన్స్ట్రుమెంట్ గాని జీవితాన్ని ఆదర్శ రూపంగా పెట్టుకుంటే అభినయము నృద్ధిచేసికోవచ్చు. ఏ నటుడైనా గొప్ప నట శేఖరుడే గాక ఆయన చాల గొప్ప పురుషుడుకూడాను. అపరిమితమైన శ్రద్ధతోనైనా నాటకాలను చదివేవాడు. వాటిని ప్రదర్శించినరీతిగా ప్రదర్శించితే కలిగే ఆనందాన్ని, కలుగజేసిన ఆనందాన్ని ముందుగానే అవలోకించేవాడు. తీరల్లా నాటకాన్ని ప్రదర్శించింతర్వాత అట్టి ఆనందమే కలిగించేవాడు, కలిగేది. ఇతరపాత్రము! ఏవేవభావాలని వారివారి పాత్రాచిత్యాన్ని బోధించేవాడు. మేక్స్ ప్రియో నాటకాలని ఆయన ప్రదర్శనయోగ్యంగా తగ్గించి బండినడిపేవాడు. అత్యద్భుతమైన మేధాశక్తిని చూపించుచు, అప్రకృష్టమలనుబడి అభినయవిద్యను గౌరవనీయతనుచేశాడు. దాని కాపడదని ఎన్నడూ లేని అంతస్సును తెచ్చాడు. మనదేశంలోవెలకాక, నటునికి సంఘంలో గొప్పపదవిని సంపాదించాడు.

ఆంధ్రదేశంలో అభినయం:—మనదేశం వివిధంగా రాజకీయమార్పులు చెందుతుండో ఆవిధంగానే అభినయవిద్య కూడా చెందుతుంది.

సంగీతనభ

సంజీవరావుగారి వేణువు-చౌడయ్యగారి ఫిడేలు

“అంధ్రనట ప్రకాశిక”

నిర్ణేత సమమర్తి యజ్ఞనారాయణ శాస్త్రిగారు

ది 20-8-29 మంగళవారము సా 4 గం. గోల్కొండ లో, టి.పి.కే.కె., కృష్ణగానసభామాజనానంద పల్లడం సంజీవరావుగారు వేణుగానము, మైసూరు చౌడయ్యగారు ఫిడేలు, పాల్గొన్నారు. సుబ్బయ్యగారు మృదంగము వజ్రభించు నవకాశము కలిగినది. వాని వివరము లొక కొన్ని గానకళాభిమానులు తెలియదగినవి.

సంజీవరావుగారు దక్షిణదేశమునందలి విద్యుద్ధాయక కోటిలోఁ జేర్చొనఁదగిన విజ్ఞానవిషయము లొనర్చినవారు. కోనేరురాజ్యపురము వైద్యనాథఅయ్యరు, శ్రీనివాసఅయ్యగారు పుష్కరనలఅయ్యరు, అనంతరామ భాగవతారుగార్ల కాలము నుండియు, వేణుగాన విశేష మొదలయింప నెల్లయెడల గౌరవింపఁబడుచున్నారు. ఆంధ్రదేశమునకు సహిత మనేక పర్యాయములనుచ్చి యనేకసన్మానులను బడసినవారు ఆ విధముగ జరపరచి తులయిన సంజీవరావుగారు మఱియొక మాటు మద్రాసురంగస్థలమునఁ బ్రసన్నులై, ప్రస్తుత దినములలో మైసూరు మహారాజావారి ఆస్థానములంకరించి యశేషకీర్తి నార్జించుచుండిన చౌడయ్యగారితోఁ గలిసి, సభజేయమండిన సంగతి నాచెవినిఁబడుటయే తడవుగ నచ్చొటనుటకు బహుమయింపిరి. సభాపారంభమున కరగంబకాలము మిగిలియుండఁ గనే అర్జునియన్ విధిలో నడుగుపెట్టుటకు గవ్వము కాగఁ జేతు క సమదాయము సంపదించుచుండెను. విందుకొనిన ఆ వివిధ విద్యుచ్ఛక్తికానేకములనుండియు, తదితరములయిన గుట్టుపుబడ్డ నుండియు, రిక్తాలనుండియు, జనులనుండియు, ఎట్టెట్టులో బ్రహ్మప్రయముమీఁద హోలలోఁ బ్రవేశించితినిగాని, అప్పటి కప్పుడే ముదటితరగతిసానులన్నియు శ్రోతలచేసిండియుండి నందున, నాకొఱకుఁ బ్రత్యేకప్రయత్నము కావలసివచ్చెను.

ఇటులే శ్రీపురుషులకుఁ జెందిన అన్ని తరగతులందును, రత్న భాకార్యనిర్వాహకులు నేర్పుమొంది శ్రోతసానులను గల్పించి సభ్యులను సంతృప్తిని గల్పించుచుండిరి. పిన్నలు, పెద్దలు, శ్రీలు, ఎందఱో నిండిన ఇంతటిమహాసభ ఏవిధమైన సందడి యుఁజేయక చూపిన తద్దానశ్రవణోపక్రమము, ఏకాగ్రత ప్రప్రథమున నాకెంతయో ఆశ్చర్యమును గల్గించినవి.

భావప్రకటనమునకు భాష ముఖ్యసాధనము. భాషింపలేని మూఁగకు ముఖ్యాద్యశేషాంగిక చాలనములు సాధనములు. ఈ రెండవకాళము లావని, వీణియ, చితారు, సాగంగ, ఫిడేలు, నాగస్వరము, వేణువు, హార్మోనియము, మున్నగు జంత్రానేకములకేదీ సాధనము? నాదము మాత్రమే. ఏతన్నాద మాత్రాశ్రయములైన వేణువు, ఫిడేలు, అను నీ రెండు జంత్రముల సహాయమున సంఖ్యానేకరసజ్ఞ శేఖరులచే నిండిన నాటి సభను, సమ్మోహన పటంజాలిన సంజీవరావు, చౌడయ్యగార్ల వాద్య విజ్ఞానవిశేషములు మిక్కిలి ప్రశంసార్హములు కాక మానవు.

నాదము భావశ్రేణియైన జనించు నట్టిది. సంగీత సాహిత్యములు రెండింటికీ, ఆ వాదమే ముఖ్యాశ్రయమై యుండునది. నాదమయ భాషాభాజనములైన వివిధ గీతా లాపములలో, గాత్రమునఁ బాడువారు శ్రోతల నానంద పరచుట లను జేయఁజూలనంత సులభముగ, కేవలజంత్రములు చేయజాలరు. పూర్వపుణ్య ప్రసాదితమైన గాత్రజ్వల శ్రావ్యస్వరమే, విశేషింపదము లో, శ్రోతలను సమ్మోహనమున ముంచు గలదు. ఆ పైగీతికాంకృత శబ్దార్థ వైచిత్ర్యములు, తత్సంబంధ్య శేషాలంకారములు, ముఖ్యాభిలాంకికాభి నయములు ఇంకను తదనసరాధికోపకరణములు కాగలవలయు కెంతమాత్రము సందేహము ఉండదు. (ఆటలని జంత్ర గాత్రములు రెండింటియందు ఒక్కరే గాన మొనర్చుపద్ధతి మాత్రము ఎంతమాత్రము ఆచరింప దగినదికాదు. దానికి గల కారణము లనేకములు లోగడ కొద్దికాలము క్రిందట నేను ప్రకటించియుండిన “సంగీతసమరము” అను వ్యాసమున విస్తరింపబడి యున్నవి. మఱియు నావిషయము ప్రత్యేకవ్యాసమునగాని సమగ్రముగ నిర్వచింప బడలేదని దిగుటచే, ఇచ్చటనవలయున్నాను.)

సంజీవరావు, చౌడయ్యగార్లు ఇరువురును కేవలము జంత్రములు మాత్రమే అయియున్నారు. ఒకరికి వేణువు, వేణుకరికి వాయులీనము (ఫిడేలు) మానితార్థములను సభాసాధనము లుగ నుండునట్టివి. ఎంతకాలము కచ్చేరిచేసినను, ఎన్ని ఆలాప నవైద్యములను బ్రదర్శించినను, అత్యల్పవారు నిర్మితములు, విశేషించి నిర్జీవములునైన యీస్వరజంత్రములను మాత్రమే ఉపయోగించ వలసి ఉండును. ఏతద్భక్త దుష్కర కార్యము ను సుకరముగను, సకల జనానందదాయకముగను సాధించుట యందే, వీరి కొదవిన ఆసామాన్య వాద్యవిశేషము లన్నియు మూర్ఖభింపబడగలవని మన మెల్లరము విశ్వసింపకపోము.

వాచికవిషయమున, కల్పనము మనోజ్ఞతను బడయుటకు, శబ్దములు, శబ్ద మయములైన గద్య పద్యాదికములు భావసంబంధమున కొంతవఱకు దీర్ఘముగను మఱికొంతవఱకు గావ్యలక్షణానుగుణ్యముగను విస్తరింపబడవలయుండును. సంగీతవిషయమున గ్రహ స్వరోచ్ఛారణమాత్రముననే భావము ప్రసన్నపడి హృదయాకర్షణము నొనర్చగలదు. స్వరములుకాని స్వరాలంకృత వర్ణములుకాని తన్నాదమును బలికించుకొట కేర్పడిన సాధనములై ఆలాపనాంగము గలుగ బరిగణింపబడగలవేకాని అట్టి దేమాత్రము ప్రధానములుగ మాత్రము భావింపబడవు. స్వర వర్ణములు మఱుగుపఱుపబడిన రాగాలాపనమునకు సభ్యులందు పాగిధాన్యమే ఆసక్త్యమును దృఢపఱుగలను, మరియు “ననా దేవనినాగీతిమే ననాదేన వివాస్వరం” అను లక్షణమును దానిని నిరసరచుగలదు. భక్తిపక్షమున సహితము త్రిమూర్త్యాత్మకమైన నాదమే ఉపాసింపబడదగినదిగ నెంచబడియుండెను. కాని స్వర వర్ణము లెంతమాత్ర మెంచబడియుండలేదు. కృమానుగుణ్యమైన సంగీతక్షేత్రను బడసి, నిండిన ఆత్మానుభవములచే విరాజిల్లు నే విద్యాంసులను సరళిస్వరద్రవ్యై పల్లవిపర్యంతములయిన అధీత విధానములు స్వరము నాదోపాసనముకొకే ఏర్పడియుండిన నని ఒప్పికొనకమానరు. ఈ పై సత్యాధ్యములనుబట్టి గాత్ర జ్వలతో పాటుగ జంత్రజ్వలను, రెండును నాదానుభవవిజ్ఞాన వైశాల్యములను బురస్కరించుకొని, సభాసాధనముల సంపద, సహాయములు, విశేషించి, ప్రధానముగనుగూడ అలంకరింపదగియుండురు. ఇది మిక్కిలి జగదద్వితాంశము.

ఆనాటి సభలో సంజీవరావుగారికి చౌడయ్యగారు సహాయులై యుండినంతమాత్రమున వారికి పి రేమాత్రము లెక్కువ పడినవారుగ భావించుట కేరికినివలనుపడదు. ఆబాల్య సంగీతిదేవ

సాంప్రదాయములలో ఉభయులును నాదబ్రహ్మవిందమును సమానముగ బంచుకొనినారు. అనన్యధాచాతురీ సమాసాదితశుద్ధ వికృతిస్వరోభయభావావనీవిహార విల్యాలురై ఉభయులును అభేదమున వర్తించినారు. భావానేకలాటిత్య సాంధ్యములను సందర్శించినారు. తన్మయపూరణ, స్తంభన, ప్రకంపనాదీకము లయిన నిఖిలవాద్య వైద్యములను అలవరచుకొన్నారు. ఈ యుభయులలో నెవరుమిన్నలో నేర్పటచుట ఎంతటి కష్టసాధ్యమైనకార్యమో వీ రలంకరించిన, ఆవేణువు, వాయులీనము, నను వానిలో కేది మిక్కిలి సుఖమారముందరమైనదో నిర్ణయించుట కూడ అంతటి కష్టసాధ్యమైన పనియే కాకమానను.

సంజీవరావుగారి గడుసరి బుగ్గలెంత నాదమును బూరించగలవో, చౌడయ్యగారి చేరులం తె నాదమును జేపట్టగలవు. సంజీవరావుగారిచ్చు నాద పరిమాణమును, పల్లవప్రాయములైన వారి పెదవులు నిర్ణయించగలవు. చౌడయ్యగారిచ్చు ఉత్తమును చేపడేదిన వారి చేతికమానే సరిపెట్టు గలదు. వారారంభించిన “విజ్ఞోజీ” ధ్రువవర్ణము కేరులోనే కాని తత్సంబంధి స్వరసారములో గాదని బుబుజువుపఱచినవి. ఆవారి జంత్రనాద సౌకుమార్యములు రెండును గలిసి ధైరవి శుద్ధధైర్యము ఎంతవరకయైనదో అదిసకృత్తుగ సమశ్రుతి వైరత చ్ఛాయతో వినియు విన్యాసమున వినిపించునపుడు లక్షింపదగినదగ అవిద్యనవ్వల విదగవాద్యములు మాత్రమే వినిపించిన నన దగును. యతిప్రాధాన్యమును బ్రసన్నపఱచు దానివజ్రులపంచమ స్వరగాంభీర్యములు, మయూరపికముల కెన్ని జన్మములకు సంక్రమింపగలవో యూహింపజాలను. రివభ స్వరప్రాధాన్యమున చంద్రస్థాయిలో సాగించబడిన యాగర్భితగమన తారూప్యము వశమైనదగింతువునుండి కొనితెచ్చుకొన్న దని ఏశ్రోత చెప్పటకు సాహసింపగలడు. ఆటు లాద్యగతము కలుగు ప్రవేశలగ్నరీతిపూర్వక సందేహము లేవనిచే సాధింపబడదలవు. వానినికెల సంజీవరావు చౌడయ్యగార్లకు పూర్వపుణ్యప్రసాదమున గలిగిన నాదవిజ్ఞాన విశేషములుగ మాత్రమే భావించుకొందము.

వ్యాసమునకు లేక ఉపన్యాసమునకు “సప్తస్వోక్తము” ఎంతటి ప్రధానమైనదో, సంగీతమునకు శ్రుతి అంతటి ప్రధానమైనది. తదంతే విస్తరణమున నుపాంశము లెటులు గావ్యాములలో శ్రుత్యునుసరణమున పాత్యాంశము లటులు పరిగ్రాహ్యములు. విషయ ప్రాధాన్య ప్రాధాన్యములు ఘట్టాఘట్టోచ్చారణములందును ఉదాత్తానుదాత్త స్వరీతము లనబడు పలుగుతెలుగు లందును ఏవిధమున స్వరీతము లగునో, సంగీతగీతికా స్వరభావ సాందర్య సౌకుమార్యములు, శ్రుత్యను గతస్ఫుటాస్ఫుట లలితగభీరనాదోచ్చారణములందును, రసమయ వివిధ విచిత్ర గమక స్వరారోహణావరోహణములందును ఆవిధమున దోష్టకములై భావజ్ఞులను ఆనందపరచుటలగ నొనర్చును. కావుననే సంగీతమునకు “శ్రుతి” మాతృసప్తకమైనదిగ నిర్ణయింపబడినది. ఏతద్భక్త్యమైన శ్రుతిమాత్రమంతట సంగీతరావు చౌడయ్యగార్లకు, కమలపునగన్న ప్రేమనో, కన్నులగన్న, ప్రేమనో కాని అరనిముసమైనను ఎడబాసియుండలేదనుట యటుండ, ఆద్యంత మావిధమైన ప్రేమాశేషణములలో నను యుంచుకొన్నదన్నను అతిశయోక్తి కానేరదు.

“లయ” సంగీతమునకు దండ్రీవంటిది. స్వరము స్వరధాదాని ఆజ్ఞకు లోబడినగాని, ఒక్కఅడుగైనను మారుటకు వలను పడదు. లయద్రుతానుద్రుతాదిక్రియాంతరములంపలి సమయ సామరస్యమై యొప్పుడు నీ లయపరిజ్ఞానము సంఖ్యయు పుట్టువుతో నలవడదగినది. కేవల సాధనమున దాని సాధింపనెంచు నెట్టివానికిగాని ఏదేని యొక్కసమయమున ఏదేపాటు కలుగక తప్పదు. ఇట్టివారే సభయందు నటచుగ నేవేనో అపూర్వగమనములకు సాహసించి, యామూలమున బహుళా గాలువై చుచుండుటను మన మెన్నియో పర్యాయములు చూచుచుము. సంజీవరావు చౌడయ్యగార్ల తాళజ్ఞానము నిర్దుష్టము. పూర్వపుణ్యపాత్రము ననదగునది. తనుకుదాము తాళగ్రహాక్షరకాలములను ప్రత్యక్షపఱచుకొను నవకాశమొనరిని జంత్రజ్వలయ్యను, ఏసమయమునగాని తిప్పు ఉడుగులూ దొరలనీయక యాకారణమున విద్యధర్మమునకు జెందిన తాళసాంప్రదాయమును సాంగోపాంగముగ బ్రసన్నపఱచగలిగినారు.

సంజీవరావు చౌడయ్యగార్ల స్వరప్రస్తార పద్ధతులు ల స్వరస్యాతంత్ర్యమునో కేవల తాళపాండితీ ప్రాబల్యమునో, బర్పించునవికావు. తాళము స్వరమందును, స్వరము తాళమునందు సునింపింపొయిన మూలమున సంజీవరావుగారి వేణుపక్షమునగాని చౌడయ్యగారి వాయులీన పక్షమునగాని భావమునండి స్వరమును వేణుపరచి తత్సంధి కల్పనా వైద్యమును బ్రత్యేకముగ చేర్చొనుట కవకాశముండదు. సకల సమతృప్త తాళ ప్రసరనములతోడను, వింతవింత తీరికలతోడను, బాతులతోడను, క్రమానుగత

కాలక్రమమునందును, అట్టి స్వరములు చేతోమోదాను సంధానమును బొందెడి యుండినవనిన జాలును.

రాగ పల్లవులు ముఖ్యముగ రమణీయ శాస్త్రాన్ని భవోభయార్థ ప్రతిపాద్యములై గాయకుల విద్యద్విశేషములను సామర్థ్యమును నొరపిడి సాసలలు లలరారునవి. వీనివిబాధులలో శాస్త్రీయ రాగతాళలక్షణ సాంప్రదాయముల సేమాత్ర ముల్లంఘింపక స్వరము, స్వరపోలకత్విత, కావ్యాధిసారమును స్వరలీన భావితార్థమును మాత్రమే గాయకులు ప్రసాదించి శ్రోతలను తన్నయాచందమున దేల్పవలసి ఉండును. ఆరహస్య మేలుంగని సామాన్యులు వానినివాయలిన వాన్యకుని తోడనో, లేక మార్దంగి కునితోడనో సంగీతము స్త్రీని జరుపుట కుద్దేశింపబడినవిగా చలించి, ఆయాపమున దా మలయుటయేగాక, చినువారిని సహిత మలయుంచి "ఇకచాలు భగవంతుడా" అనిపించుదు. సంజీవరావు చాడ య్యగాల్లి రాగపల్లవుల నాలాపించు పట్టుననే, అనుమాన తన్మయత్వమును ఘటించియుండుట వారి శౌర్యతనమునకు మతీ యొక్క ప్రబలనిదర్శనము కాగలదు.

పల్లవిపాటను బాడిన యనంతరమునుండియు వీరు ప్రసరించిన వివిధజాతీయ గీతకామనోజ్ఞతలు తత్సంబంధి భావసాకుమార్యములు, పరస్పర వాద్యాతిక్రమణ ప్రయత్నములు స్వర కల్పన ములు గ మ కాలం కార ము లు ముఖ్యముగ అనుభవైక నే ద్య ము లు. య భాక్రమమున నేకరపుడెట్లుటను నా నేర్చిన మాటలు చాలవు.

సంజీవరావుగారి సంగీత విద్యావిశేషము చిరకాలము క్రిందటనే లోకాదరప్రాప్తమై తనకు దగిన అగ్రస్థానమును ఆక్రమించినది. ఇటులే ఆంధ్రదేశమున బ్రహ్మశ్రీ సుసర్ల గంగాధర శాస్త్రీగారును, వేణుగానవికారదులై దిగంత కీర్తిని గడించియున్నారు. హోస్సోనియములో ఏతాదృశ వేణుస్వర సమానములయిన ధ్వన్యానేకములనె కాక, సంజీవ రావుగారి సభయం చగపడు వాణి శ్రుతిలయ, స్వరకల్పన, రత్నీ, మున్నైన అన్ని విధములయిన యందములను సహితము ప్రదర్శించి, ఆంధ్ర సక్షిణ దేశములు చెండిటియందును అనేక సభలలో పై సం గీత సాహితీ సాంప్రదాయములను బ్రదర్శించి మిక్కిలి కీర్తి నా ప్తించిన బందరపుర శ్రీమాన్ కిలాంబి పార్థసారథి గారికి సరి చారు వక్షిణదేశమునగూడ లేరని నా నమ్మకము.

విజయనగర వాస్తవ్యులయిన శ్రీయుత ద్వారం వేంకటస్వామి నాయుడుగారును కొద్దికాలము క్రిందటనే మద్రాసు లో ప్రదర్శనము జరిపించియున్నారు. దానిని విన్నవారు చాడయ్యగారి కంటెను మించిన వాద్య లాటిత్య మొదలైనవారుగ నాయుడుగారిని భావించి, నాయుడుగారికి త్వరలో నొక గొప్ప సన్మానమును సహితము చేయ నిశ్చయించుకొని యున్నట్లులు వినుచు న్నాను. ఆ యి ననేమిగూడ ఆ నాయుడు గారి ఫీడెలువాద్య వైద్యము సనుభవించినగాని బందరపుర మహా విద్వాంసులయిన మా హరి నాగభూషణముగారి అసామాన్యవాద్య ప్రాధిని, ఎండు, ఏవిషయమున, నాయుడుగారి వాద్య కాళిల మతిశయించగలవో చెప్పజాలను.

ఈసభలో మృదంగవాద్య కార్యనిర్వాహకులై యుండిన శ్రీయుత పాలపూట సుబ్బయ్యగారు, చాలమితకు శబ్దసాంప్రదాయములను, తాళనిర్ణీత శబ్దక్రమములను, దెలిసికొన్నవారు. గీతకామనరణమునం దూరక "చాటు" రూపముగను, తదితరసంయములందు, అభ్యాసము పెంపున దెంచికొని యుంచిన యొక కొన్నిగమను పోకడలను ప్రదర్శించినారు. వీరికంటె నెన్నియో విధముల బందర పుర వాస్తవ్యులు, ఒక విధముగ శ్రీ ఆశ్వధాటి రామమూర్తిగారికి శిష్యప్రాయములు అయిన "మార్దంగిశిరోమణి" శ్రీమన్ ముక్తేవి రంగాచార్యులుగారు వాద్యసామర్థ్యమును బ్రదర్శించి శ్రోతల వాక్కింపగలరని నా నమ్మకము.

ది 25-8-29 తేదీని శబ్దవాద్య బ్రహ్మలుగా బరిగణింపబడు శ్రీదక్షిణామూర్తిగారి మృదంగ సాహాయ్యముతో శ్రీ విదారం కృష్ణప్పగారు పాడు నవసరమునందు గవ్వడు విశేషము లింకొకనాడు వ్రాసెదను.

బొంబాయి యంత్రాలయాధికారికి

వైబాము ర్ లక్షలు అప్పగిచ్చుట

బొంబాయి, ఆగస్టు 24:— బొంబాయిలో వర్తకము తగ్గిపోవుచేతను కార్మికుల సమ్మెవల్లను యంత్రాలయాధికారులకు అధికముగ ఇబ్బంది కలిగినది తెలియుటచే సర్ కరిం భాయిగారికి వైబాము వారు 50 లక్షల రూప్యములు అప్పుగ ఇచ్చిరి. సర్ కరిం భాయిగారికి హైదరాబాదు సంస్థానమున కొన్ని యంత్రాలయములున్నవి. (ప్రీ. ప్రె)

లయోలా కళాశాల ఆంధ్రవాఙ్మయసమితి

28-8-29 శుక్రవారమునాడు సాయంత్రం 4-15 ఘం|| లకు పై సంఘము, మ||రా||శ్రీ|| ఆకుండి పరబ్రహ్మ శాస్త్రు||ల వారి యాధిపత్యమున సమావేశమయ్యెను.

లయోలాకళాశాలయందు విద్యార్థిగానుండిన రామ కొండాచెడ్డి (కడప) యనుయువకుడు ఆకాలమృత్యువునగుంచి తమ దుఃఖాతిశయముం దెలుపుచు, తీర్మానము గావించిరి.

దైవప్రార్థనానంతరము అగ్రాసనాధిపతిగారు కీ|| శే|| రామ కొండాచెడ్డిగారి గుణములు వర్ణించుచు వారియకాల మృత్యువు అందరికి విచారకరంబని వక్కాణించిరి. తదనంతరం మ|| రా|| శ్రీ దేశాయి తిరుచులరావు యీక్రిందితీర్మాన ముపాదించెను.

"లయోలాకళాశాల ఆంధ్రవాఙ్మయ సమితి సభ్యులు, వైకళ్యాశాలయందు చదువుచుండిన పి. రామ కొండాచెడ్డిగారి యకాలమృత్యువుంగూర్చి చింతిల్లుచు వారికుటుంబమునకు తమ సానుభూతి తెల్పుచున్నామ. మ|| రా|| శ్రీ కె. నాగేశ్వర రావుగారిచే తీర్మానము బలపరచబడి ఏకగ్రీవముగా నామోదింపబడెను.

కీ|| శే|| యొక్క ఆత్మశాంతి నిమిత్తము సభ్యులెల్లరు నిమిషద్వయకాలము నిశ్శబ్దముగా నిలువంబడి భగవంతుంగూర్చి ప్రార్థించుటతో సభ ముగిసెను.

వై. ఎ. శ్రీరాం, కార్యదర్శి.

బావాలాల్ గారి సమక మలములు

216, చైనాబజారు, మదరాసు. 1

పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

ఈ నెల 29 తేది గురువారం మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు బెజవాడలోని జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యస్థానమున పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా జాతీయోపసంఘ నూతనసభ్యుల సమావేశము జరుగును.

కార్యక్రమము

1. అధ్యక్షుడు, కార్యదర్శి, కార్యనిర్వాహక సభ్యుల ఎన్నిక.

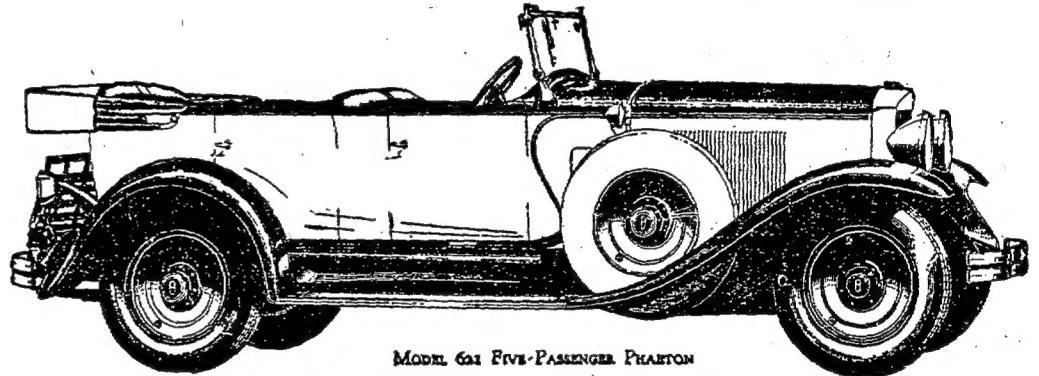
2. ఆంధ్రసభ లను తేది 9, 10 శెప్టెంబరు తేదీలలో జరుపవలయునను ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారి నూతన విచారించుట, ఆహ్వానసంఘమును ఏర్పాటు చేయుట.

3. మన జిల్లాలో చేర్చవలసిన కాంగ్రెసు సభ్యుల నిర్ణీత సంఖ్యను పూర్తి చేయుటకు అవసరమగు ఏర్పాట్లు చేయుట.

బెజవాడ } గో. వెంకటేశ్వరరావు, కార్యదర్శి.

20-8-29 } స్పీడరు వైమానిక పంచములో ఇటలీ వైమానికుడు చనిపోయెను.

మోటారు కారు లో యిది యొక్క టి నూతనాద్భుత నిర్మాణ మై యున్నది.

Model 621 Five-Passenger Phaeton

గ్రహం-పేజ్ అనేకములైన మాదిరిలు కలవు. రోడ్ డ్రైవర్ కాబ్రియోలెట్, హాచ్, స్పోర్ట్ ఫీటర్స్, 5 ఫాసిస్ మీద 6, 8 సీట్లతో అనుర్పబడినది. ధర లో చాల వ్యత్యాసమున్నది. 612 మాదిరితప్ప మిగతా వన్నియు 4 స్పీడ్ ఫార్వర్డ్ తో నమర్పబడినవి.

గ్రహం-పేజ్ స్వంతదారులు, ఇటీవల కొన్ని సంవత్సరములనుండి ఫలమనుభవించినది మోటారునందున్న యొక్క నూతనాద్భుత నిర్మాణమే 4 స్పీడ్లు ఫార్వర్డ్లు (2 హై స్పీడ్లు-స్టాండ్ డ్వు గియర్ రేమ్పు) భేదము తెలియనట్లు చేతగలిగియున్నదని పలుమారు తెలుపుచున్నారు. నాలుగవది దీర్ఘ కాలమువరకు ఉపయోగింపబడుటచే నునుపు, వేగముగలుగుట, మూడవది త్వరిత గమనవేగము గలిగియుండుట, నిశ్శబ్దమైన లోనిగియరు స్వయముగాగల అనుభవమువలన మాత్రమే ప్రశంసింపబడును. నూతన ఆటలను లేక ఎనిమిదలను వీటిలో నొక దానిని నడపి పరీక్షించునిమిత్తమై మిమ్ములను మేమాహ్వానించుచున్నాము.

Joseph B. Graham
Robert B. Graham
Ray A. Graham

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు:— ప్రైడన్ బర్గ్ అందు కంపెనీ.,

2/11, హంటురోడ్డు, మద్రాసు.

బ్రాంచీలు:— బెంగళూరు, ఉదకమండలం, సెకంద్రాబాదు.

ట్రావెలింగు ప్రతినిధులు:— ఉత్తరజిల్లాలు:— టి. పి. వాట్సు ఎస్సెస్సర్, హెడ్ క్వార్టర్లు, విశాఖపట్నం. దక్షిణజిల్లాలు:— టి. ఎన్. వెంకట్రామఅయ్యర్, ఎస్సెస్సర్, హెడ్ క్వార్టర్లు, తిరుచినాపల్లి. సీడెడ్ జిల్లాలు:— టి. హెచ్. పి. ఎడ్వర్డుస్, హెడ్ క్వార్టర్లు, బళ్లారి.

1708

GRAHAM-PAIGE

సానిక వార్తలు

మద్రాసు జాతీయపత్రికము:—మద్రాసు జాతీయ పత్రిక కార్యనిర్వాహక సంఘసమావేశము రాబోవు 29 వ తేదీని సాయంకాలము 5.30 గంటలకు తమిళనాడు కార్యాలయ మునందు జరుగును.

శ్రీయుత పండిత పురాణం సూర్యనారాయణ

తీర్థలుగారు చెన్నపురివద్ద ఆరు నెలలు అయినది. వారు ఇప్పుడు ఎక్కడ నుండునది తెలియకున్నది. వారి విలాసము తెలిసినవారు ఈ ప్రతికామాలమున ప్రకటించుటగాకయని ప్రార్థన.

వృత్తుకుడు

తిరువల్లి క్షేత్ర డివిజను కార్యరేషను ఎన్నిక

సభ:—మద్రాసు మండల కాంగ్రెసుసంఘ యాజమాన్యమున రాబోవు 29 వ తేదీని సాయంకాలము 6 గంటలకు తిరువల్లి క్షేత్ర డివిజన్ కాంగ్రెసు మంటపమున మద్రాసు కార్యరేషను ఎన్నికకు తిరువల్లి క్షేత్ర కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు యస్. సత్యమూర్తిగారి అభ్యర్థిత్యము బలపరచుటకు సభజరుగును.

మద్రాసు యువకసంఘము:—ఆగస్టు నెలయందు జరుగు వికమత్స్య దినోత్సవములు ఆవడి ఆరోగ్య ఆశ్రమమునందు రాబోవు 28 తేదీని మద్రాసు యువకసంఘమువారిచే జరుపబడును. సభ్యులయొక్క సౌకర్యార్థము సభ్యులు నెంట్లలు వ్రేవనునుండి రెండుజట్లుగా పోవలెనని నిశ్చయింపబడెను. మొదటిజట్టు మంగళవారము ఉదయమున 7-80 గంటలకు బయలుదేరును. రెండవజట్టు బుధవారమున ఉదయము 6-15 గంటలకు బయలుదేరును. రైలుఖర్చులను భోజనఖర్చులను చేరి సభ్యునొకనికి 1 రూపాయమాత్రమే నగును.

రాకపోకలు:—డా॥ ఏ. లక్ష్మణస్వామి మొదలియారుగారు ఇంగ్లాండునుండి మద్రాసునకు నిన్న ఉదయమున విచ్చేసిరి.

ఏ. రామస్వామి మొదలిగారు నిన్న ఉదయమున యాకోడ్డునుండి మద్రాసునకు తిరిగివచ్చిరి.

గా॥ యం. ఆర్. సేతుత్తమయ్యగారును, కే. వి. రంగస్వామి అయ్యంగార్, యం. యశ్. ఏ. గారును సేడు ఉదయమున మద్రాసునకు వచ్చిరి.

సర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు ఇంగ్లాండు నకు వెళ్లుటకు నిన్న రాత్రి బొంబాయికి వెళ్లిరి.

వేదారణ్య సమావేశము

డా॥ వరదరాజులనాయుడుగారు

సమావేశమునకు హాజరుకారు

తమిళనాడు సమావేశమునకు వల్లభాయి పటేలుగారు అధ్యక్షతవహించుటకు అంగీకరించినందున సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య వాదము సమావేశమున చర్చకు రాజాలదని నమ్మించుచును. డా॥ వరదరాజులనాయుడుగారి సమావేశమునకు హాజరుగట్ట నిశ్చయములేదు. వీరి పార్టీకి చేరిన యితర స్నేహితులు యిష్టానుసారముగ సమావేశమునకు వెళ్లి న వెళ్లి వచ్చును. లేకపోయిన మానుకోవచ్చును.

కార్యరేషను ఎన్నిక

వి. యల్. శాస్త్రిగారు తిరువల్లి క్షేత్ర

డివిజనునకు జాతీయపత్రిక అభ్యర్థి కారు

రాబోవు కార్యరేషను ఎన్నికకు తిరువల్లి క్షేత్ర డివిజనునకు వి. యల్. శాస్త్రిగారు మద్రాసు జాతీయపత్రిక వారి నియామక అభ్యర్థియని చాలమంది తలచుచుండుటయే గాక ప్రతికూలంగాడ ప్రచురింపబడెను. శాస్త్రిగారు అసలు జాతీయపత్రిక సభ్యులేకారు. జాతీయపత్రికమువారు తిరువల్లి క్షేత్ర డివిజనునకు ఏ అభ్యర్థిని నియమించలేదు. ఈ విషయమున కాంగ్రెసువారులే భిన్నాభిప్రాయులై యున్నారు. ఇట్టి తిరి ప్రస్తుతపరిస్థితులను తాముచూచేయుటకు జాతీయపత్రికమువారు యిష్టపడగని జాతీయపత్రిక (డా॥ వరదరాజుల నాయుడుగారి పక్షము) కార్యదర్శిగారు వ్రాయుచున్నారు.

మొయిలు తెయినులును, ప్యాసింజరు తెయి నులును ఆలస్యముగట్ట:—పరిశ్రావణము సమావేశమున మాతముగా కట్టబడిన రైల్వే పట్టాలు వానలన యింటుచే మద్రాసువకు వచ్చేడు మొయిలు తెయినులును యితర ప్యాసిం జరు తెయినులును నిన్న మద్రాసు నెంట్లలు వ్రేవనునకు ఆలస్యముగా వచ్చెను.

పూర్వాచారపరాయణుల రాయబారము

ము:—పూర్వాచారపరాయణుల రాయబారము రాజప్రతి నిధిగారిని సందర్శించి శారదాబిల్లులు హిందువుల మతమునకు విరోధముగ నున్నందున యా బిల్లును ఆనెంట్లయందు ప్రవేశ పెట్టుటకు రాజప్రతినిధిగారు ఉత్తరవు నొసగకూడదని రాజప్రతినిధిగారితో విన్నవించుటకు నిన్న ఉదయమున సింహ్లాకు వెళ్లిరి. ఈ రాయబారమునకు డి. బి. టి. ఆర్. రామ చంద్ర అయ్యగారు, యం. కే. ఆచార్య, యం. యశ్. ఏ. గారులు నాయకత్వము వహించియున్నారు. ఈ రాయ బారమునందు రాష్ట్రమునందలి వివిధ మతముల ప్రతినిధు లున్నారు.

5 వ అఖిలభారత ఉపాధ్యాయుల సమావేశము

రాబోవు డిశంబరునందు మద్రాసులో జరుగును

గత వసంబరునెలలో బొంబాయియందు సమావేశమైన 4 వ అఖిలభారత ఉపాధ్యాయుల సమావేశమునందు డి. ఇ. ఉపాధ్యాయుల సంఘమువారు ప్రైసంఘముయొక్క 5 వ సమావేశము మద్రాసునందు జరుపవలె నని ఆహ్వానించిరి. ఈ ఆహ్వానము అంగీకరింపబడి రాబోవు డిశంబరు నెలయందు యాసమావేశము జరుపుటకు డి. ఇ. ఉపాధ్యాయులసమితివారు ఏర్పాటులుచేయుచున్నారు. చెన్నరాష్ట్రమునందలి పాఠశాలల యందును కళాశాలయందును ఆంగ్ల భాషాజ్ఞానము ఎక్కువగ నుండుట కనుగొనుటకు భారతదేశమునందలి యితర ప్రాంత ములలోని ఉపాధ్యాయులు యీ సమావేశమును ఉత్సాహము తో నిరీక్షించుచున్నారు. ఆహ్వాన సంఘమునకు అధ్యక్షత వహించుటకు గా॥ రాజా సర్ అజ్ఞామలై చెట్టిగారు దయతో అంగీకరించియున్నారు. ఆహ్వానసంఘసభ్యులను చేర్చుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి ఈ కార్యము నంతయు ఒక కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు చేయుచున్నారు. ఒక విద్యాప్రదర్శనము సమావేశముతో పాటు జరుపుటకు నిశ్చయింపబడి రాష్ట్రములో పాఠశాలలు యీ ప్ర దర్శనయందు పాల్గొనవలె నని ప్రకటనలు పంపబడెను. గవ ర్నరుగారు యాసమావేశ ప్రారంభోత్సవము జరుపవలెనని ఆహ్వా న సంఘమువారు కోరెదరని తెలియవచ్చుచున్నది.

భారతదేశమునందలి అన్ని ప్రాంతములలోని ఉపాధ్యాయులు ఈ సమావేశమునకు వచ్చి సమావేశము జయప్రదము గావించెదరని ఆహ్వానసంఘమువారు ఊహించుచున్నారు.

విదేశవస్త్రబహిష్కారదినము

తమిళనాడు కాంగ్రెసుసంఘముయొక్కయు ఆంధ్రమం డల కాంగ్రెసుసంఘముయొక్కయు తిరువల్లి క్షేత్ర కాంగ్రెసు సభయొక్కయు యాజమాన్యమున తిరువల్లి క్షేత్ర, తిరుట్టేళ్ళ ర్ కేటేట పీఠములలో విదేశవస్త్రబహిష్కారదినోత్సవము ఆచరించుటకుగాను రాబోవు 28 వ తేదీని బుధవారము ఉదయమున 7 గంటలకు భజన ఊరేగింపు జరుగును. ఈ ఊరేగింపు తిరువల్లి క్షేత్ర కరెంటుథాట్ ప్రెస్సునుండి ప్రారంభమగును. శ్రీమాన్ శ్రీనివాస అయ్యంగారు యీ ఊరేగింపును నడపెదరు. పౌరులు చాలమంది యీ ఊరేగింపున చేరవలెనని ప్రైసంఘములవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

గుంటూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. 752/28

వాది:—బొ॥ రా॥ లక్ష్మయ్య సాకికొమల్ గాపురం అగ్ర హారం.

ప్రతివాది:—పిల్లలమర్రి రామయ్యగారి కుమార్తె సత్య నారాయణ సాకికొమల్ గాపురం అగ్రహారం.

యీ నెంబరు వాది పేరటికి ప్రతివాది రు 100-0-0 ల మొత్తమున నె 1 కి నూటికి రు 1-0-0 చొప్పున వడ్డీతో వ్రా యించి యిచ్చిన ప్రాంతేరినోటును బట్టి వాది ప్రతివాది మీద రు 187-2-8 ల మొత్తంపై నెంబరు దావా దాఖల చేశి నాడు. సదరు దావా ప్రతివాది హాజరు అయ్యె నిమిత్తం తేది 5-9-29 వాయిదా వేయబడుచున్నది. సదరు వాయిదాకోజ ప్రతివాది హాజరు కానియెడల యశ్యపాపి చేసి డిక్రీ యివ్వ బడును.

గొడవర్తి సుబ్బారావు,

వాది తరపు వకీలు.

న్యాయస్థానవార్తలు

నమ్మించి ద్రోహ మొనర్చుట

(హైకోర్టు క్రిమినలు సెషన్సు)

మదరాసు, ఆగస్టు 25:—ఈ దినమున హైకోర్టు క్రిమి నలు సెషన్సునందు ప్రధానన్యాయమూర్తి బీసీగారియెదుట నొక విచిత్రముగ "మోసపు" కేసు విచారణకు వచ్చెను. ఈ కేసునందు అబ్దుల్ హిం సాహెబు, పీర్ అబ్దుల్ హమీదు, దేవశిఖామణి అనువారు ముద్దాయిలు. వీరు, గత ఆక్టోబరు 18, 19 తేదీలలో వెంకటరంగం చెట్టి యను నొక వర్తకునివద్దకువెళ్లి మోసపుచ్చి రు 1700 ల నవహరించిన పోలీసువారు సేరము వారోపించిరి.

పోలీసువారు చెప్పుకొని ఇది. ముద్దాయిలును వెంకటరంగం చెట్టియునుగూడ జార్జిటవును నివాసులే. గత ఆక్టోబరు 18, 19 ల యందు మొదటి ముద్దాయి తన సోదరియగు "రుఖ్మియా" అనునామెను 'వెంకటరంగం చెట్టివద్దకు తీసుకొని వెళ్లి ఆమె "రహీం" అని చెప్పి చెట్టిగారి మెకు బాకీయన్న మొత్తము మూడు రు 1700 ల నొసగ వల సినదని అడుగుచున్నదని చెప్పిరి. అతడా మొత్తము నొసగితన బాకీ పత్రము తెచ్చుకగా, ఫోర్టర్ పత్రము నొసగిరి. కాని కొన్ని రోజులైన పిమ్మట "రహీం" తన బాకీ సొమ్ము నడుగగా, ని మోస కృత్యము బయల్పడెను. అందుపై చెట్టిగారు పోలీసులకు రిపోర్టుచేయగా 1 వ ముద్దయిని అతని కి సేరమున మద్దతు నొస ర్చి నందుకు, 2, 3 ముద్దాయిలను అరెస్టు చేసిరి. రాజధాని మేజిస్ట్రేటుగారి కేసును విచారించి ముద్దాయిలను సెషన్సునకు కమ్మి టు చేసిరి.

సెషన్సులో ముద్దాయిలు నిర్దోషులమని వాదించిరి.

కేసు నిచారణ జరుగుచున్నది.

మాంటురోడ్డు హత్య కేసు

ముద్దాయికి ద్వీపాంతరవాసశిక్ష

మదరాసు, ఆగస్టు 25:—గత కేనివారముగూడ హైకోర్టు క్రిమినలు సెషన్సు కోర్టు న్యాయమూర్తి బీసీగారు మాంటు రోడ్డు హత్య కేసు విచారణను ముగించి తీర్పుచెప్పిరి.

ఈ కేసునందు జూరీ ఇవి యస్ నారాయణస్వామి, (బ ట్టరు) (2) పచ్చయి అనువారిరువురును ముద్దాయిలు. ఈ వత్స రము మేనెల 11 తేదీ రాత్రి, పీరు, గులాంఖాదర్ అనునాత నిని కత్తితో పొడిచిరి. తత్ఫలితముగా నాతడు మరణించెను.

స్పెషలు జూరీ సహాయముతో నీ కేసు విచారించబడె ను. 1 వ ముద్దాయి సేరగ్గుడనియు, 2 వ ముద్దాయి నిర్దోషియ నియు జూరీయం దధికసంఖ్యాకులు (8-1) నిర్ణయించిరి. న్యాయమూర్తి సమరు నిర్ణయము నంగీకరించి, 1 ముద్దాయికి ద్వీపాం తరవాస శిక్షను విధించిరి. రెండవ ముద్దాయి వదలివేయబడెను.

భారతశాసనసభ నిబంధనలసవరణ

శ్రీమాన్ శ్రీనివాసఅయ్యంగార్ గారి

అభిప్రాయములు

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు భారతశాసనసభ నిబంధనల సవరణచేయుటయు వాటిని ఇండియామంత్రిగా రామోదించు టయు, ఆనెంట్ల అధ్యక్షునియు, అతనిమూలమున భారతశాసన సభయొక్క అధికారమును తగ్గించుటయేనగును. సెక్షను 67 నను సరించి నిబంధనలు సవరణచేయుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి అధికారములేదని సేను తలచుచున్నాను. స్థాయి నిబంధనల చే యీ అధికారము ఆనెంట్లయందే అమర్చబడి యున్నది. ఇం డియా ప్రభుత్వమువారును, ఇండియామంత్రియు యీ 67వ సె. క్షనును తమయిష్టానుసారముగ అర్థముచేయుటవలన భారతశా సనసభ ఒక తర్క-సభగాను సభాధ్యక్షుడు ప్రభుత్వమువారి అధికారములోని కీలుబొమ్మవలె గావించుటవచ్చు వేరకాదు. లేదరు ఇండియామంత్రిగారు ఎంతఉపకార మొనర్చుచున్నా రు! స్వరాజ్యముగూడ పరిస్థితుల నెలకొల్పుటకు బదులుగా స్వ రాజ్యనిరోధమునకు అనుకూలముగ కార్యములే ఇండియామంత్రి గారు చేయుచున్నారు. శాసనసభలమూలముగా వనము సలు పు ఆందోళనము నిప్పియోజనములని యీ హెచ్చరికవలన మనము నెరుగవచ్చును.

గర్భాధానవయోనిర్ణయసంఘనివేదిక

మద్రాసు రాజధాని సాక్ష్యవిమర్శనము

“బాల్యవివాహములు మిక్కిలి తక్కువ”

మద్రాసు, ఆగస్టు 26:—నేను వెలువడిన గర్భాధాన వయో నిర్ణయసంఘ నివేదికయందు మద్రాసు రాజధాని సాక్ష్య విమర్శనము విమర్శించి గర్భాధానవయోనిర్ణయ సంఘము వాటికిందినవిని పేర్కొనితిని.

మద్రాసు రాజధానిలోని పరిస్థితులు

అతిబాల్యవివాహములను రద్దుచేయటం కుద్దేశింపబడిన యీ చట్టమునకు చెన్నపురి రాష్ట్రమునందీయే యాత్యేపణలు మిక్కిలి హెచ్చుగా వచ్చుచుండుటచే ఆరాష్ట్రమునందే అతి బాల్యవివాహములు మిక్కిలి తక్కువగా జరుగుచున్నవని చెప్పిన వో అది చాల ఆశ్చర్యకరముగ కనపడుట సహజము. 1921 సంవత్సరం జనాభానుబట్టి భారతదేశమునందు ఆయా రాష్ట్రములలో జరిగిన అతిబాల్య వివాహముల తారతమ్యము యాది గున వివరింపబడినది. దీనినిబట్టి చూచినవో అతిబాల్య వివాహములు మిక్కిలి తక్కువగా జరుగుటలో నొక్కసరిహద్దుపరజాల యందు తప్ప తక్కిన అన్ని రాష్ట్రములలోను మద్రాసునందు అతిబాల్యవివాహములు మిక్కిలి హెచ్చుగా నున్నవి.

10-15 ఏండ్లమధ్య బాలికలకు జరిగిన వివాహవివరములు

పశ్చిమోత్తర పరగణాలు నూటికి	19
మద్రాసు నూటికి	24½
ఆస్సాము	27
పాంచాలము	85½
బీహారు	52½
సంయుక్తరాష్ట్రములు	58½
మధ్యరాష్ట్రములు	59 8/5
సంగరాష్ట్రము	62 2/5
బొంబాయి	64

మహమ్మదీయులలోగూడ చెన్నపురిరాష్ట్రమునందును పశ్చిమోత్తర పరగణారాష్ట్రమునందును అతిబాల్య వివాహములు నూటికి 12 మకునే యున్నవి. చెన్నపురి రాష్ట్రమునందు వివిధసమీక్షలు వారిలో బాలికలకు అతిబాల్యవివాహములు చేయువారి సంఖ్య మిక్కిలి తక్కువగా నుండుటవలనను పలుకు బడిగల వర్ణములవా రందరును బాలికలకు సంపూర్ణ యావనము నచ్చిన పిమ్మటనే వివాహములు చేయునందుటవలనను చెన్నపురిలోని మహమ్మదీయులకూడ సరిహద్దురాష్ట్రములలోని మహమ్మదీయులవలెనే యిప్పుడు యువతీవివాహములు చేయ నారంభించిరి. మహమ్మదీయు మతధర్మములు యువతీ వివాహమునే కఠించుచున్నవి.

ద్రవిడసాంప్రదాయము

చెన్నపురిరాష్ట్రమున ముఖ్యముగా దక్షిణభాగమున నీరీతిగ చాల వర్ణములవారు యువతీ వివాహములనే చేయుచుండుటకు ద్రవిడసాంప్రదాయము యొక్క ప్రాబల్యమే ముఖ్య కారణమని తెలుపబడినది. ఉత్తరహిందూస్థానము నందు అతి బాల్యవివాహములు హెచ్చుగా నుండుటను బట్టియు, దక్షిణదేశమున తక్కువగా నుండుటనుబట్టి చూచినను యిందులకు ఆర్య, ద్రవిడ, సాంప్రదాయములకు గల సాంప్రదాయభేదమే ముఖ్యకారణమని స్పష్టముగ తెలియగలదు. ఈచెన్నపురిరాష్ట్రమునందే ద్రవిడసాంప్రదాయము అధికముగా వ్యాపించినట్టి ఆంగ్ల దేశమునందు తమిళదేశమునందు కంటే మిక్కిలి హెచ్చుగా నున్నది.

బ్రాహ్మణులును వైశ్యులును మాత్రమే అతిబాల్య వివాహములను చేయుటలేదు

హిందువులలో బ్రాహ్మణులును, వైశ్యులును మాత్రమే బాలికలకు రజస్వలకాకముందే వారికి పెండ్లిండ్లు చేయుచుండురని ఆలంతుల సారపాలు. చెన్నపురి రాష్ట్రమునందలి జన సంఖ్యలో బ్రాహ్మణులును వైశ్యులును కలిపి నూటికి 4 వంతు మాత్రమేయున్నారు. అట్లు అతిబాల్య వివాహములు నూటికి 24 వంతున జరుగుచున్నవి. కావున బ్రాహ్మణులును వైశ్యులును మాత్రమేకాక యితర వర్ణములవారును అతిబాల్య వివాహములు చేయుచున్నారని దీనివలన స్పష్టముగా తెలియుచున్నది.

అతిబాల్య వివాహములను చేసెడి

వర్ణములవివరములు

కాపులు (ఒక బ్రాహ్మణేతరవర్ణము) జనసంఖ్య 25 లక్షలు. వెయ్యిమందిలో 50 మంది బాలికలకు 5 ఏండ్లలోపుననే పెండ్లి చేయుచున్నారు.

తెలుగు బ్రాహ్మణులు వెయ్యికి 7
అరస బ్రాహ్మణులు వెయ్యికి 15
కోమట్లు 5

5-12 ఏండ్లమధ్యను బాలికలకు జరుగు వివాహముల వివరములు.

కాపులు వెయ్యికి 28
తెలుగు బ్రాహ్మణులు 200
అరస బ్రాహ్మణులు 62
కోమట్లు 177
కోమట్లజనసంఖ్య 4000,00
అరస బ్రాహ్మణులు 500000
తెలుగు బ్రాహ్మణులు 520,000

అంధ్రదేశమునందు మాలవా రసబడు నిమ్మజాతివారు 5-12 ఏండ్లమధ్య నూటపదిమంది బాలికలకు పెండ్లిచేసిరి. అరవదేశము నందు పరయన్ అను నిమ్మజాతివారు 88 మందికి మాత్రమే పెండ్లిచేసిరి.

మాలజనసంఖ్య 150,000
పరయాలజనసంఖ్య 202500

ఈ అంశముబట్టి చెన్నపురియందు అతిబాల్య వివాహము లెట్లు జరుగుచున్నవి తెలియగలదు. ఇటుల అతిబాల్య వివాహములను చేయువర్ణములవారిలో రజస్వలనంతరము వివాహము చేయగూడ జను మతసంబంధముగ ధర్మసూత్రములు బ్రాహ్మణులకును కోమట్లకును తప్ప తక్కినవర్ణములవారికి వర్తింపవు. కావున నితరవర్ణములవారు ఇటులఅతిబాల్యవివాహములు చేయుటకు ఎట్టిబలవత్తరకారణము కనబడదు. కాని పెక్కుకేటాబ్జములనుండి ఆదివంశాచారముగను కులాచారముగను ఏర్పడినందున నితరవర్ణములవారు ఈ ఆచారమునకు బద్ధులై యిటులచేయుచున్నారు. ఇతరవర్ణములవారు కులాచారములను ధర్మసూత్రముకంటేను హెచ్చుగా పాటించెదరు.

బాలికలు రజస్వల లగు వయసు

సాధారణముగ బాలికలు 12-14 ఏండ్లమధ్యను రజస్వల లగుదురు. హెచ్చుమంది 18 ఏటనే రజస్వల లగుదురు. కొంతమంది 11 ఏటగూడ రజస్వల లగుదురు. ఈవయసు అన్నివర్ణములందును ఇంచుమించుగ సమముగానే యున్నదిగాని బ్రాహ్మణులలో మాత్రము ఇతరవర్ణములలో కంటే బాలికలు ఒకసంవత్సరము ముందుగా రజస్వల లగుచున్నారు. రజస్వలలు కాకముందే బాలికలకు వివాహములు చేయవలెనను పట్టుదలయే అతిబాల్యవివాహములు ముఖ్యముగ జరుగుచుండుట ముఖ్య కారణ మగుచున్నది.

వధూపరుల సంగమకాలము

చెన్నరాష్ట్రముందు కొంతమంది వివాహితలైన తమబాలికలకు వారు రజస్వలలు కాకముందే గర్భాధానము చేయువధ్ధిగూడ నున్నది. అతిబాల్యవివాహములు చేయువారిలోనే యిట్టి పునస్సంధానములు గూడ జరుగుచుండును. రజస్వలయైన వెంటనే గర్భాధానము చేయువధ్ధి అన్ని వర్ణములవారిలోను మిక్కిలి హెచ్చుగానే యున్నది. రజస్వలయైనపిమ్మట 6 నెలలవరకును 1 సంవత్సరమువరకును తమ బాలికలకు బొంపానము చేయకుండ మించినట్లు కొంతమంది సాక్ష్యమిచ్చి యున్నారు గాని అట్టి కుటుంబములు మిక్కిలి తక్కువగా నున్నవి. బాలిక రజస్వలయైన 16 రోజులలోగా గర్భాధానము చేయబడునని రాజేశ్వరమ్మగారు తెలిపిరి. “బ్రాహ్మణులలోను వైశ్యులలోను బాలికలు మొదటిసారి రజస్వలయైన నాల్గవనాడే గర్భాధానము జరుగును. ఆనాడు రాత్రియే వధూపరులకు సంగమము జరుగు”నని చెన్నరాష్ట్ర శాసనసభలో వెనుక సభ్యుడును, బ్రాహ్మణుడును, ప్రముఖుడును అగు మంథా సూర్యనారాయణగారు చెలిపిరి. కావున అతిబాల్యవివాహములు జరుగుటవలననే అతిశీఘ్రముగ గర్భాధానములుగూడ జరుగుచున్న వనుట కెట్టిసందియములేదు. అట్టి సందర్భమున చాలమంది గర్భాధానకాల నిర్ణయవ్యాయమాత్రమును ఉల్లంఘించుచునే యుందురు.

సాక్ష్యము

భారత శాసనసభలో జరిగిన చర్చను బట్టియు వార్తా పత్రికలో ప్రకటింపబడిన వార్తలనుబట్టియు చెన్నపురిలో పూర్వాచారపరాయణులు యీ చట్టము హెచ్చుగా ప్రతిఘటింతు రని మేము గ్రహింపగలిగినందున ఆ రాష్ట్రమునందలి పూర్వాచారపరాయణుల అభిప్రాయములనే మేము ముఖ్యముగా తెలిసికొనగోరితిమి. భారతదేశమునందు దంతటనుండి 1200 ఆత్యేపణలు లభిస్తరూపమున మాకు వచ్చెను. చెన్నరాష్ట్రము నుండి 800 వచ్చెను. అందులో బ్రాహ్మణులనుండియే మిక్కిలి హెచ్చుగా వచ్చెను. మేము పరీక్షించిన 80 మంది సాక్షులలో 50 మంది బ్రాహ్మణులే.

రజస్వలనంతరవివాహములు - బ్రాహ్మణుల

అభిప్రాయము

చెన్నరాష్ట్రమునందలి బ్రాహ్మణులందరునుగూడ రజస్వలనంతర వివాహములకు ప్రతిఘటించి యని చాలమంది తలచెదరు గాని యిది యథార్థముకాదు. వీలయినగా ఆరాష్ట్రమునందలి బ్రాహ్మణులలో చాలమంది తమ బాలికలకు రజస్వలనంతర వివాహమే చేసియున్నారు. 20 ఏండ్లనుండి రజస్వలనంతర సమస్యనుగూర్చి బ్రాహ్మణులు ఆలోచింప నారంభించిరి. 1912 ఏప్రిలులో కంజీవరమునందు దొక పండితసభ జరిగెను. ఆసభలో రజస్వలనంతరవివాహములనుగూర్చి పండితాభిప్రాయము తెలిసికొనబడినది. 1912 డిశంబరులో తిరునాడిలో మరియొక పండితసభ జరిగెను. ఆ సభలో గూడ నీవిషయము చర్చింపబడినది. ఈ రెండు పరివత్తులవారును నిర్ణయించిన ఫలితము, వేరొకవో వివరింపబడినది. బ్రాహ్మణులలో రజస్వలనంతర వివాహముచేయుట న్యాయశాస్త్రపరమైనది కాదని నిరసరచుటకు చెన్నపురి శాసనసభలో గౌ. వి. ఎస్. శాస్త్రిగారు ఒక చట్టము నుపపాదించిరి గాని అప్పుడు దానికి అతిప్రబల మగు ప్రాతిఘట్యము కలుగుటవలన ఆ చట్టమును శాస్త్రిగారు వదలుకొనిరి. ఇటుల వీరి నాటేపించినవారందరును పూర్వాచారపరాయణులగు బ్రాహ్మణులే యని తలపగూడదు. రజస్వలనంతర వివాహములను చేయువారే యీ చట్టమును మిక్కిలి హెచ్చుగా నాటేపించిరి. వీలయినగా వారిదివరకే రజస్వలనంతరవివాహములు చేయుచుండుటచే ఆవివాహములు న్యాయశాస్త్రప్రకారము చెల్ల వను సంశయమే కలుగగూడదని వారియభిప్రాయము. ఇటీవల విద్యాభివృద్ధులవారు పెక్కుమంది తమబాలికలకు అతిబాల్యవివాహములను జేయుటను నిజీరి. వరకుల్మియ లేకపోవుట, తగినవరులు లభింపకపోవుట, అతిబాల్యవివాహము లనర్థదాయకము లని గ్రహించుట మున్నగు కారణములవలన చాలమంది తమబాలికలు రజస్వలయైనపిమ్మటనే వివాహము చేయుచున్నారు. కాని సంఘమును నిరాకరించుటకు తగినదైర్ఘ్యము వీరికి లేకపోవుటవలన నిట్టివారు వివాహసమయమునకు తమబాలికలు రజస్వలయైనను అవిప్రయమును మరుగుపరచుచునే యుందురు.

మిక్కిలిపట్టుదలగల పూర్వాచారపరాయణుల

అభిప్రాయము

బాలికలకు వివాహచేయుట కొకవయస్కును నిర్ణయింపనేకుండదు. అధవా నిర్ణయించినను బాలికలు రజస్వలలు కాకముందే వివాహముజరుగునట్లు నిర్ణయింపవలెనని వీరు తెలిపిరి. ఆంగ్ల భాష నభ్యసించినట్టియు శాస్త్రములందు గొప్పపండితులైనట్టియు పండిత యు. పి. కృష్ణమాచారిగారు ఇట్టి పూర్వాచారపరాయణుల అభిప్రాయమును వెల్లడించిరి.

“హిందూసంఘము ఉత్తమస్థితిని నిలువబడ గలుగుటకు బాలికలు రజస్వలలు కాకముందే వారికి పెండ్లిచేయవలెను. బాలికలురెండవసారి రజస్వలలుకాకముందేవారికి గర్భాధానము చేయవలెను. ఈరీతిగ ధర్మశాస్త్రములు విధించుచున్నవి. మరియును ఇతరదేశములందలి సాంఘిక పరిస్థితులలో పోల్చి చూచినవో భారతదేశమునందు హిందువుల వివాహపద్ధతియే మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది” అని కృష్ణమాచారిగారు తెలిపిరి. బాలికలకు అతిబాల్య వివాహములను చేయుట వలనను అతిశీఘ్రముగ గర్భాధానము చేయుటవలననుగూడ ఎట్టి అనర్థములు కలుగవని వీరియభిప్రాయము. ఈరీతిగ రజస్వలత్వార్థమే వివాహములను రజస్వలయైనవెంటనే గర్భాధానములను జరిగినట్టి రెండవో దీర్ఘాయురారోగ్యములు కలిగి సకలసౌఖ్యముల ననుభవించుచున్నారని గూడ వీరు తెలిపిరి. కల్పద్రుమపత్రికాసంపాదకుడు డి. జి. నటేశశాస్త్రిగారును యిటులే తెలిపిరి. 18 ఏండ్లలోపున గర్భవతి యగుటకు బాలిక అర్హురాలుకాదని వైద్యులు తెలిపిన అభిప్రాయమును చెన్నపురి హైకోర్టునకిటు డి. బి. టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు నిరసించిరి. చెన్నపురిలో శారదాబిల్లుకు ప్రతిఘటముగా నున్న వర్ణమునకు వీరే ప్రధాననాయకులుగ నున్నారు. అనాదికాలమునుండి అధమపత్రము వేయేండ్లనుండి బ్రాహ్మణులలో రజస్వలత్వార్థమే వివాహములను రజస్వలయైనవెంటనే గర్భాధానములను జరుగుచున్నవి. శరీరదార్ద్ర

ము, ధీశక్తి, దైవభక్తి మున్నగువానిని కలిగియుండుటలో బ్రాహ్మణవర్ణము మరేవర్ణమునకును తీసిపోవుటలేదు. చెన్నపురిరాష్ట్రమునందలి ప్రజలు వివాహవిషయమున యెఱుంగినట్లుచేయుట కెంతమాత్రమును అంగీకరింపరు. గర్భాధానకాలము నిర్ణయించు విషయమున మాత్రము అట్టిప్రజలమనస్సు ఆక్షేపణ ఏదీయును మాకులేదు. అని రామచంద్రయ్యర్, టి. ఎస్. బాలకృష్ణయ్యర్, టి. ఎస్. రామస్వామయ్యర్, కె. రామస్వామయ్యర్, కె. రామయ్యంగార్, రా. బి. టి. ఎం. నరసింహాచార్యులు, సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు ఎం. ఎల్. సి. గార్లు తెలిపిరి.

కన్యకలకు వివాహములుమాత్రము 12 ఏండ్లలోపుగనే జరుగవలెను. గర్భాధానకాలమును 14 ఏండ్లవరకును హెచ్చుచేయవచ్చును. అందులకు ప్రజలంగీకరింతురు." అని డి. బి. టి. రంగాచారిగారు తెలిపిరి. బాలికలకు 10 ఏండ్లలోపున పెండ్లి చేయగూడదు. 14 ఏండ్లలోపున గర్భాధానము చేయగూడదు. కాని, బాలిక శిశు విధింపుటలో వారాలు చేయకుండుటకు తగినశిక్షమాత్రమే విధింపవలెను." అని ఎం. కె. ఆచార్యులు ఎం. ఎల్. ఏ. గారు తెలిపిరి.

“బాలికలకు వివాహము 11 ఏట జరుగవలెనో 12 ఏట జరుగవలెనో నేను నిరారణముగ చెప్పలేను. గర్భాధానముమాత్రము 14 ఏండ్లలోపున చేయగూడదు” అని న్యాయమూర్తి సి. వి. అనంతకృష్ణయ్యంగారు తెలిపిరి. ఇఖిలభారత బ్రాహ్మణ సభ కుపాధ్యక్షులును, పూర్వార్చారపరాయణుల నాయకులు ముఖ్యులును, ఎస్. శ్రీనివాసాచార్యులుగూడ ఈ రీతి నే తెలిపిరి. బాలిక రజస్వల యైన 16 రోజులలోపుననే గర్భాధానము చేయవలెనని ఎట్టి శాస్త్రనియమముగూడ నున్నటుల పేరెవరును చెప్పలేదు. బాలిక రజస్వల యైనపిమ్మట 1 మొదలు 4 ఏండ్లవరకును గర్భాధానమును చేయగూడదనియే వీరందరును తెలిపిరి.

వివాహమును గూర్చిన చట్ట మవసరమనియును, గర్భాధానమును హెచ్చింపవలెననియును బ్రాహ్మణులలో చాలమంది తెలిపిరి. గాంధీయు, రామరావుగారు తమకుగల అత్యంత వైద్యాసభమువలన బాలికలకు 15 ఏండ్లలోపున వివాహమును, 16 ఏండ్లలోపున గర్భాధానమును చేయగూడదని తెలిపిరి. బాలికలకు 14 ఏండ్లలోపున జరుగు వివాహములు చెల్లవని కాసింపవలెనని డి. బి. విశ్వనాథశాస్త్రిగారు తెలిపిరి. కె. ఆర్. కరంతు ఎం. ఎల్. సి. టి. కె. కేమడి అయ్యంగార్, ఎ. శ్రీనివాసయ్యంగార్, ఆర్. అయ్యశాస్త్రి అయ్యంగార్ మున్నగు న్యాయవాదులుగూడ నిటులే తెలిపిరి. చెంగల్పట్టు వాస్తవ్యులగు ఎస్. రామస్వామి అయ్యర్, ఎం. వేదాచల అయ్యర్, సి. వీరరాఘవయ్యగారు బాలికలకు 16 ఏండ్లలోపున గర్భాధానముచేయగూడదని, వివాహము 14 ఏండ్లలోపున చేయగూడదని మొదటి యిరువురును 18 ఏండ్లలోపున చేయగూడదని మూడవ వారును తెలిపిరి.

శ్రీలసాక్ష్యము

16 ఏండ్లలోపున వివాహములును గర్భాధానములును చేయరాదని శ్రీలసంఘమువారు తీర్మానించియున్నారు. ఎస్. గుబ్బారావు సతి, మాధవరావు సతి, పట్టువర్ధనిసతి, మాలతి, శ్రీరామ్సతి భాగీరథి, సదాశివయ్యర్ సతి, సోదరి సుబ్బలక్ష్మి అమ్మగార్లు మున్నగువారుగూడ యీ తీర్మానమునే సమర్థించిరి. శ్రీమతి శ్రీరంగమ్మ గారును మరి 5 గరు బ్రాహ్మణ శ్రీలును శ్రీత్రాణ కాపురముగవచ్చు బాలికల దురవస్థను చాల జాలిగా వివరించిరి. 18 ఏండ్లలోపున వివాహమును గర్భాధానమును చేయగూడదని, ఈరీతిగ తెలిపిన శ్రీలందరును దివ్యజ్ఞానసమాజమునకు చేరినవారును సంఘసంస్కరణ పరాయణులుగా నానవీరిసాక్ష్యము పరిగణింపదగినది గాదని పూర్వార్చారపరాయణులు ఆక్షేపించిరిగాని యీ ఆక్షేపణ సరిగా నుండలేదు.

ఆంధ్రదేశమువారి సాక్ష్యము

ఆంధ్రదేశమునందు సాక్ష్య మిచ్చిన వారందరును ఒక్కరితినే చెప్పిరి. అరవదేశమునందులె భిన్నాభిప్రాయములు లేవు. మతవిషయమున పట్టుదల చాలతక్కువగనే యున్నది. కొన్నివర్ణములలో నిచ్చట చిరకాలమునుండి బాలికలకు అతిశ్రమముగనే వివాహములును గర్భాధానములును విస్తారముగ జరుగుచున్నవి ఆంధ్రదేశమున ఆర్యసంప్రదాయమే మిక్కిలి హెచ్చుగా ననలంపింపబడి యున్నది గాని యిటు సంఘసంస్కర్తలు అధికమునపని చేసినందున ప్రజలలో అధికముగమార్పు కలిగెను. ఈసంఘ సంస్కర్తలలో ఆంధ్రబ్రాహ్మణుడును రాజమహేంద్రవరవాస్తవ్యుడు కీ॥ శే॥ కందుకూరి వీరేశలింగంపంతులుగారు గ్రగఃఖ్యులు. చెన్నరాష్ట్రమునందంతలును వీరు చాల ప్రసిద్ధి నొందియున్నారు. కాని యిప్పటికిని ఆంధ్రదేశమునందు అతి బాల్యవివాహములు మిక్కిలి హెచ్చుగనే జరుగుచున్నవి. సాక్ష్య మిచ్చినవారిలో హెచ్చుమంది మాత్రము ఈచట్టముల నామోదించి, దీనిని చిత్రపు వెంటటలం పంతులుగారును, పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావుగారును మరికొందరును మాత్రమి చట్టమునకు వ్యతిరేకముగ నుండిరి. మంథా నూర్యనారాయణ,

స్థాపితము 1893
సీమకమలములు
మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైనవి
నాయమైన ధర

వీకెసి చబిల్ దాన్ అందు సన్స్
రత్నాలు, బంగారు, వెండివగలు వర్తకులు
112, 113 చైనాబజారు రోడ్, మద్రాసు.

దుర్గిరాల వెంటటనూర్యప్రకాశరావు, గిడుగు వెంకటరామమూర్తి, నరసింహంపంతులు ఎ. పరశురామారావు, డా॥ ఎ. ఎల్. నారాయణ, డా॥ టి. ఎస్. తిరుమూర్తిగారులు మున్నగువారు చట్టము నధికముగ బలపరచిరి.

పూర్వార్చార పరాయణులలో సహితము ద్రవిడదేశమునందు కంటె యీ దేశమందు హెచ్చుమంది యీ చట్టము నామోదించిరి. చిరకాలమునుండి బ్రాహ్మణులవలెనే వైశ్యులును అతి బాల్యవివాహములను చేయుచుండిరిగాని ఇప్పుడు వారిలోగూడ సంస్కరణాభిలాష తలమాపుచున్నది. నేలమందును గుంటూరునందును జరిగినసభలలో 14 ఏండ్లలోపున బాలికలకు వివాహములు చేయగూడదని తీర్మానింపబడినది. సాక్ష్యమిచ్చిన వైశ్య నాయకులలో స్వామి వెంకటాచలంపెట్టిగారు మున్నగువారుగూడ 14 ఏండ్లలోపున బాలికలకు పెండ్లి చేయగూడదని.

బ్రాహ్మణేతరుల సాక్ష్యము

బ్రాహ్మణేతరులందరును గూడ సీ చట్టము నామోదించిరి. కాని పిరిలో గూడ కాపులు, కమ్మవారు మున్నగువారు కొందరు బాలికలకు బాల్యమునందే వివాహముచేయుచున్నారు. వీరిటులచేయుటకు ధర్మశాస్త్రసంబంధ మేమియును లేదుగావున వీరివిషయమున నిట్టి చట్టమును చేయవచ్చునని బ్రాహ్మణులు కొంతమంది తెలిపిరి.

మహమ్మదీయుల సాక్ష్యము

జనసంఖ్యలో మహమ్మదీయులసంఖ్య చాల తక్కువగ నున్నది. వారిలో అతిబాల్య వివాహములు చేయువారుగూడ తక్కువగనున్నారు. కేరళదేశమునందు మాస్లాసంఖ్యయే యీ రాష్ట్రమునందలి మహమ్మదీయుమొత్తపు సంఖ్యలో సగముకంటె హెచ్చుగనున్నది. మాస్లాలోను దూదేశకుల సాహెబులు మున్నగువారిలోను గూడ బాల్యవివాహములు జరుగుచున్నవి. ఈచట్టము మహమ్మదీయులకు వర్తింపగూడదని కొంతమంది తెలిపిరిగాని పరిశ్రమ డైరెక్టరు ఖా. బి. మహమ్మద్ బజ్రల్లా సాహెబ్ జిల్లాజడ్జి యనుద్దేశిగార్లు మున్నగువారీచట్టమును బలపరచిరి. బాలికలకు 18 ఏండ్లలోపల పెండ్లి చేయగూడదను తీర్మానము 1928 లో చెన్నపురి శాసనసభలో నేకగ్రీవముగ నామోదించబడినది.

ఉత్తరదేశమునందు 18 ఏండ్లలోపు బాలికలను చాలమందిని యితరరాష్ట్రములకు బలవంతముగా తీసికొనిపోవుచున్నారు. దేవకాసిలు, న్యభిచారిణులు మున్నగువారికి గూడ 16 ఏండ్లలోపున గర్భాధానము చేయగూడదని నిర్ణయించుట వలన అంతగా మేలుకలుగదు కావున పెండ్లిచేసికొనని యువకులకు 18 ఏండ్లలోపున గర్భాధానము జరుగగూడదని కొందరు సాక్ష్యమిచ్చిరి. అటుల నిర్ణయించినచో యువకులు స్వతంత్రించి చెడిపోయెదరుగాన అటులనిర్ణయింపగూడదని మరికొందరు చెప్పిరి.

సర్ పి. సి. రేగారి 90,000
విరాళము

కలకత్తా సెనేటువారి యేర్పాటులు
కలకత్తా, ఆగష్టు 24:—సర్ పి. సి. రేగారు తమతేతనములో మిగిలిన రూ 90,000 ద్రవ్యమును రసాయనశాస్త్ర పరిశోధన, శాస్త్రపతనాభివృద్ధికొరకై కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారి కొసంగిరి. అందు రూ 15,000 ఇన్స్టానికు కమిషరీ లాబరటరీ అభివృద్ధికొరకును రూ 10,000 ఇండియన్ కెమికల్ సొసైటీ భవననిర్మాణమునకు వినియోగించుటకును, మిగిలినద్రవ్యముపై వచ్చు వడ్డీ నెలకు రూ 200 చొ॥ రేగారిపేరున పరిశోధన శాఖోద్యోగి వేతనముగను ఒసంగుటకు విశ్వవిద్యాలయమువారు నిశ్చయించిరి. (శ్రీ ప్రెసు.)

పిచ్చుర వైమానిక పంచమలందు ఇటలీ పాల్గొనుననే అనుచున్నారు.

వివాహ పునస్సంధాన చట్టములు

చెన్నపురిలో ఆమోదము

యువజనసమితివారి యాజమాన్యమున
బహిరంగసభ

చెన్నపురి, ఆగష్టు 26:— భారత శాసనసభవారి యెదుటనున్న వివాహపయోనిర్ణయ చట్టమును పునస్సంధాన పయోనిర్ణయ చట్టమును బలపరుచుటకుగాను శనివారము సాయంత్రము యువజనసమితివారి యాజమాన్యమున గోకలేహాల్లో నొక బహిరంగసభ జరిగెను. శ్రీమతి డాక్టరు ముత్తులక్ష్మి రెడ్డిగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

అధ్యక్షురాలు ప్రథమమున ప్రసంగించుచు వివాహపునస్సంధాన చట్టములగురించి విచారణచేయుటకు నియమింపబడిన ఉపసంఘమువారు ఏకగ్రీవముగ గావించిన శిఫార్సులనువివరించి బాలికలకు 14 వత్సరముల యనంతరము వివాహ మొనర్పవలెననియు, గర్భాధానము 15 వత్సరముల వయస్సున కనంతరము చేయవలెనని, వారు నూచించిరనియు, ఈ నిర్ణయము తమకు సంతృప్తికరముగ లేకపోయినను, ప్రస్తుతపరిస్థితులలో నెల్లరకంగికార యోగ్యములుగ నుండవలెననియు నుడిపిరి. ఇట్టిస్థితిలో పూర్వార్చార పరాయణులమని చెప్పుకొనువారు కొందరశిఫార్సుల నెదుర్చుట చాల విచారకరము. కొన్ని ప్రజాసంఘములు ఈ విషయమునుగురించి రాజప్రతినిధిగారితో సంప్రదింపుట కొక రాయబారవర్గమును పంపుచున్నారు. వారు చేపట్టినదాని మదరాసునుండి బయలుదేర నున్నారు. అందుచే ఈ సమయమున నిట్టి సభజరపి, చట్టములు నిజముగ ప్రజామోదమును బడసియున్న వని ప్రకటించుట అవునరమని భావించితిమి. ఈ చట్టములను, నేను, ప్రజాశాస్త్రసంరక్షణోద్దేశముతో దిలకించుచున్నను, చిరుతవయస్కులగు బాలికలను, అకాలమున గృహ నిర్వహణ భారమునకును, గర్భాధారణోపద్రవములకును గురిజేయుట ఎంత అరిష్టదాయకమో, ఈ సరికి ప్రతివారికిని తెలిసినవిషయమే. పునస్సంధాన వివాహపయోనిర్ణయ ఉపసంఘమువారి నూచిన నామోదించిన యెడల, భారతజాతి తిరిగి వీర్యసంపన్నమై తిరిగి మహాత్మ్యవృద్ధి పొందగలదు.

శ్రీమతి ఆచంట రుక్మిణమ్మగారు ఈ క్రింది తీర్మానము నుపపాదించిరి. “ఇచ్చట సమావేశమైన పౌరసభవారు, ప్రస్తుతము భారత శాసనసభవారి యెదుట నున్న వివాహపయోనిర్ణయ చట్టమును గురించి, చర్చించుటకు నియమింపబడిన విచారణ సంఘమువారి శిఫార్సుల నీ సభవారి నామోదించుచు, సదరు చట్టమును బలపరుపవలెనని ప్రజాప్రతినిధుల నీ సభవారు గోరుచున్నారు.”

రుక్మిణమ్మగారు తీర్మానము నుపపాదించుచు, ఈ తీర్మానమున కాక్షేపించునా రుండ జాలన నుడిపిరి. బాల్య వివాహచారమువలన, మానసంఘ మిది వరకనే క అరిష్టములకును, ఉపద్రవములకును హింమాసంఘము గురియయ్యెను. భారతదేశమందలి అకాలమరణములకును శిశుమరణములకును అసహమరణములకును చాలవర కిదియే కారణము. 14 వత్సరముల వయస్సునకే బాలికలకు వివాహ మొనర్పవచ్చునని శిఫార్సు అందరకును సంతృప్తికరముగ నుండజాలదు. అయినను, విచారణసంఘమువారు ఏకగ్రీవముగ నీశిఫార్సు గావించిరిగనుక అంగీకరింపదగినది. బాల్యవివాహముల ఆచారము, ఈయొక్కదేశమునదప్ప మరి యేదేశమునందును నగుపింపదు. ఈయూచారము చాలకాలమునకుపూర్వ మప్పటి సాంఘిక, రాజకీయపరిస్థితులు అవునరమని భావించి, అప్పటివారి రేర్పరచిరి. కాని ఇప్పుడాపరిస్థితులు మారిపోయినవిగనుక, ఇప్పుడా యూచారమును పట్టుకొని క్రేడాపరిచిన యవునరమలేదు. భారతజాతి సత్వసంపన్నమై తిరిగి ప్రపంచజాతులలో తనకు తన ప్రాముఖ్యతను సంపాదించుట కీసంస్కరణము అత్యవసరము.

ఇద్దరు యువకులు, బలపరిచిన పిమ్మట తీర్మానమును వోటునకు బెట్టగా అంగీకరింపబడినది.

యువజనసమితి సభ్యుడగు నారాయణస్వామిగారు ఆమె వారు ఈ క్రింది తీర్మానము నుపపాదించెను. ఈ సభవారు భారతశాసన సభవారియెదుట నున్న పునస్సంధాన పయోనిర్ణయ చట్టమును బలపరుచుచు విచారణసంఘము వారు చాల శ్రమ పడి తమ నివేదికను లయూరుచేసినందుల కభినందించుచు వారి శిఫార్సుల నామోదించుచున్నారు.”

మరియిద్దరు యువకు లీప్రతిపాదనను బలపరచినపిమ్మట నేకగ్రీవముగను ప్రతిపాదనమును వోటునకు బెట్టగా అంగీకరింపబడినది. గం. భ. సుబ్బలక్ష్మమ్మగారు అధ్యక్షురాలిగా యువజనములర్పించుచు అరవమునూలూడుచు వైద్యుల సమములను బలపరచిరి. అంతట సభ ముగిసెను.

సంభోగవయో నిర్ణయము

సంభోగవయోనిర్ణయమును వారు చేసిననూచ న లిదివరకు వెలువడెను. వాని నిదివరకు ప్రచురించి యుంటిమి. నేటికినము వయోనిర్ణయసంఘము వారి రిపోర్టు వెలువడినది. ఇయ్యది మూడునందల యేబదిమూడు పుటలు గల, పెద్దగ్రంథము. దీనిని సావధానముగ జదివి, నిష్పక్షపాతబుద్ధితో ప్రజలు తమయభిప్రాయములను దెలుపుట యవసరము. సంభోగవయోనిర్ణయము క్రొత్తవిషయము గాదు. ఇట్టినిర్ణయమును పీనలుకోడ్డులో మొదట చేర్చదలచినపుడు, పూర్వాచారప్రియులనుండి ప్రబల ప్రాతికూల్యము బయలుదేరియుండెను. కాని, సంస్కర్తలు దీని నామోదించియుండిరి. పీనలు కోడ్డునందు వయోనిర్ణయము చేర్చబడినప్పటికీ, ఆంధోళ న మంతరించెను. 1860 సంవత్సరపు పీనలుకోడ్డు, షది సంవత్సరములలోపు భార్యతో సంగమము జేసిన భర్తను శిక్షార్హుని గావించెను. 1891-వ సంవత్సరమున, అట్టివయస్సు పండ్రెండు సంవత్సరములకు పెంచబడెను. 1925 సంవత్సరమున భార్యభర్తల సంయోగమునకు షడుమూడుసంవత్సరములును, తదితరులకు షడునాలుగుసంవత్సరములును నిర్ణయింపబడెను. ఈమార్పు భారతశాసనసభ్యులలో నత్యధిక సంఖ్యాకులచే సంగీకరింపబడెను. సర్ గవర్న గారు 1927 సంవత్సరమునందు మరీయొకచట్టమును ప్రవేశపెట్టిరి. భార్యభర్తలకు సంబంధించినంతవరకు, వయస్సును 14 సంవత్సరములకును, తదితరులమధ్య షడునారు సంవత్సరములకును, పెంచవలయునని ఈచట్టము గోరెను.

ప్రభుత్వమువారి చట్టముపట్ల తమ సానుభూతిని దెలిపినను, ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనుట యవసరమని సూచించిరి. అందుమీద, వయోనిర్ణయసంఘము నియమింపబడెను. ఈ సంఘము వారు భార్యభర్తల సంభోగవయస్సు షడునైదు సంవత్సరములకును, భర్త గానివారితో గూడువారి షయస్సును షడునెనిమిది సంవత్సరములకును పెంచవలయునని సూచించిరి. ఇంతటితో వారాగినచో, వీరిసూచనల పట్ల ప్రాతికూల్య మంతగ ప్రబలెడిది గాదు. ఏలన, సంభోగ వయోనిర్ణయము క్రొత్త విషయముగాదు. క్రిమినలు లాలో నిదివరకే యిట్టి ఏర్పాటుగలదు. పూర్వాచారప్రియు లిట్టిచట్టముతో చాలకాలమునుండియు సరిపెట్టుకొనుచు వచ్చిరి. అందుచే, సంభోగవయస్సును షడునైదుసంవత్సరములకు పెంచినచో, పూర్వాచారప్రియు లయినను షేపించుటకు హేతు వుండెడిదిగాదు. భార్య

భర్తలు గానివారిమధ్య సంభోగము జరుగదగిన వయస్సును షడునెనిమిది సంవత్సరములని నిర్ణయించినందు కెవరును ఆక్షేపింపజోరు. ఈ విషయమై ప్రజాభిప్రాయము బలవత్తరముగ నున్నది. మానభంగము, జారత్వము, బలాత్కారము మున్నగు దోషములు సంభవింపకుండ, నిట్టి కట్టుదిట్ట మాటంకపరుగలదు.

కేవల సంభోగ వయస్సును నిర్ణయించుటతో వయోనిర్ణయసంఘమువారు తృప్తిజెందక, స్త్రీల కసిన వివాహవయస్సును షడునాలు సంవత్సరములకు నిర్ణయించుటచే, వీరి సూచనలు సర్వజనామోదము బడయజాలవు. వీరి రిపోర్టులో చాల భాగము, వివాహవయస్సును నిర్ణయించుటతోనే సరిపోయెను. ఇందునిమిత్తము హరవిలాస శారదా గారు ప్రవేశపెట్టినచట్ట ముండనేయున్నది. వయోనిర్ణయ సంఘమువారి రిపోర్టు శారదాగారి చట్టపు ప్రయోజనమును తగ్గించుచున్నది. వయోనిర్ణయ సంఘమువారిని ప్రభుత్వమువారు విచారింపవలయునని కోరిన యంతముల నీ దిగువ పొందుపరచుచున్నాము. “(1) హిందూదేశ షరియతుల ననుసరించి, ఇండియను పీనలుకోడ్డు 375, 376 క్లెక్కులలో గల సంభోగవయస్సును గురించిన చట్ట మెటుల బనిచేయుచున్నదో విచారింపవలయును. (2) 1925 సంవత్సరపు ఇండియను పీనలుకోడ్డు సవరణచట్టమునందు పొందుపరుపబడినసవరణలఫల మేమయ్యెనో విచారించి, చట్టము నింకను ఎటుల మార్పుజేయవలయునో దెలుపవలయును. దంపతులకును, తదితరులకును సంబంధించిన నేరములగూర్చి ఎట్టిమార్పుల జేయ నవసరము గలదో సూచింపవలయును.”

ప్రభుత్వమువారు విచారణకు బంపిన పై యంతములలో వివాహవయస్సును నిర్ణయింపవలె నను నంతము గనుపించు.

లయినను, వివాహవయస్సును నిర్ణయించిన గాని, సంభోగవయస్సును నిర్ణయింప వీలులేదని వయోనిర్ణయసంఘమువారి భిప్రాయపడి, షడునాలు సంవత్సరములవివాహవయస్సును బాలికలకు నిర్ణయించిరి. ఇంతియగాక, వివాహపురిజిప్తురు లుండవలెననియు, దంపతులకు సర్టిఫికెట్టుల సీయవలయుననియు, కోరెడి సూచనలు, హిందూసాంప్రదాయములకు విరుద్ధముగ నుండుటచే, ఇవి కొంతవరకు వెగటుగ దోచవచ్చును. భార్య పండ్రెండు సంవత్సరములవయస్సులోఁపల నుండుచో, చట్టము నతిక్రమించెడి భర్తకు షదినంవత్సరముల వరకు కారాగృహశిక్షను విధింపవచ్చుననియు, పండ్రెండు షడునైదు సంవత్సరములలోపు వయస్సుగవో ఒక సంవత్సరము కారాగృహశిక్షవరకును విధింపవచ్చుననియు, లేక జరిమానాగాని, రెండునుగాని విధింపవచ్చుననియు, జేసిన సూచనపట్ల విముఖత గలుగుట సహజము. వివాహనియమముల విషయమున కారాగృహశిక్షలను నెలకొల్పుట, విచరితముగ దోషకమానదు. వయోనిర్ణయసంఘసభ్యురాలగు ప్రజలాల్ నెహ్రూసతిగారు, సాంఘిక చట్టములు వైతికాధారముపై యుఖ్యముగ నాధారపడియుండవలె ననియు, పీనలు చట్టములకును వీని కిని తారతమ్య ముండవలయుననియు, కారాగృహశిక్షలు అసహనమును జూపునుగాని, దూరదృష్టిని

జూపవనియు, పగసాధించు తలంపు పనికిరాదనియు, నేరస్థులను కఠినముగ శిక్షింపగూడదనియు, భిన్నాభిప్రాయమును ప్రచురించిరి. అక్రమముగ ప్రవర్తించుకుండ బాండులను దీసికొనిన చాలు నని, యీమె శలంపు.

జరిమానాకన్న నెక్కువ శిక్ష యుండగూడదనియు, బాలికకు శరీరహాని జరుగునెడల మాత్రము దంపతులను తగిన వయస్సువచ్చువరకు విడిగ నుంచుటకు ఏర్పాటుజేయవలయుననియు, విధించిన స్వల్ప కారాగృహశిక్షను విధింపవచ్చుననియు, బాలికకు ప్రాణనష్టము సంభవించుచో మాత్రము ఖయిదు శిక్షను విశేషముగ పెంచవచ్చుననియు, అంతియ గాని కేవల శాసనాతిక్రమణమునకు కారాగృహశిక్షల విధించుట పాడి గాదనియు, సీమె యభిప్రాయపడుచున్నది. పోలీసువారి కిట్టి కేసులలో అధికార మీయగూడదనియు, ప్రత్యేకసాంఘిక సంస్థల కిట్టి యధికార మీయవలయుననియు, సీమె కోరుచున్నది. రిజిస్ట్రేషను పద్ధతివలన ఖర్చు చాల నధికమగు ననియు, స్వల్పపురుసుమను వివాహపు సర్టిఫికెట్టులకుబెట్టవచ్చుననియు, ఈమె నలహా నిచ్చుచున్నది. ప్రజలాల్ నెహ్రూ సతి గారు వ్రాసిన ఈ క్రిందివాక్యములు గమనింపదగియున్నవి.

“మానవుల యభివృద్ధి వారి వాస్తవములందే గలదు. దేశపు భావ్యభ్యుదయమును పెంపొందింపగలవారుగాని, దానిని భంగపరుపగలవారుగాని, అందలి పురుషులును, స్త్రీలే. వీరు పాటుబడుటకు సంసిద్ధులుగానిచో, చెడుగును తొలగించుటకు బూనుకొననిచో, వాంఛనీయమగు సంస్కరణమును గావించుటకు శ్రమదీసికొననిచో, వేయిచట్టములను నిర్మించినను, సంస్కరణము లభింపజాలదు. పురుషులును, స్త్రీలును నిర్వహింపగలఁవనలే తుదకు లాభించును. కర్మసిద్ధాంతమునుండి తప్పించుకొనుట కేరికిని సాధ్యపడదు.”

బాల్యవివాహములు సంఘమున కనర్థహేతువులని, వయోనిర్ణయసంఘపు నివేదిక చక్కగ నివేదించినది. దేశమునందెట్టిభిప్రాయము ప్రబలియున్నదని, నివేదిక స్పష్టపరచుచున్నది. సాంఘికాచారములలో నెట్టిమార్పుగలుగగూడదనువారుకొలదిమంది లేకపోలేదు. కాని, అభివృద్ధిని గోరువారిలో, కొందరు చట్టమవసరమనియు, మరికొందరు ప్రబోధము చాలుననియు, జెప్పుచున్నారని, నివేదిక దెలుపుచున్నది. మద్రాసు రాజధానిలో మిగిలిన రాష్ట్రములకన్న పూర్వాచారావలంబుల సంఖ్య యధికముగ గలదను నమృతము దేశమున సామాన్యముగ ప్రబలియున్నది. కాని, వయోనిర్ణయసంఘమువారి యూహప్రకారము, అన్ని రాష్ట్రములలో కన్న మద్రాసు రాజధానియందే బాల్యవివాహముల సంఖ్య, అల్పముగ నున్నటుల, తేలినది. ఆంధ్రదేశమున కీ. శే. కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులు గారు సలిపిన ప్రబోధమువలన, సంస్కరణము లధికముగ జరుగుచున్నవని విశ్వసింపబడుచున్నను, తమిళ రాష్ట్రమునందే బాల్యవివాహములు తక్కువగ నున్నవని, ఈసంఘమువారు కనుగొనిరి. బ్రాహ్మణులును, వైశ్యులును గానివారిలో, బాల్యవివాహము నిర్బంధము గాకున్నను, వారిలోగూడ ఉన్నతజాతులవారియూచారముల ననుసరించుతలంపు వ్యాపించి

యున్నటుల, వయోనిర్ణయసంఘమువారు గ్రహించిరి. ప్రజలు శాస్త్రముకన్న, ఆచారమున కెక్కువ బద్ధులై యున్నారనుట కిది నిదర్శనము.

రజస్వల కాళముండే గర్భాధానము జరుగుట సామాన్యము గాకున్నను, అట్టి నిదర్శనములు కొన్ని గలవని, రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. చెన్నరాజధాని బ్రాహ్మణులు పూర్వాచారప్రియులని పేరొందినను, వీరి అభిప్రాయములు తర్వితముగ మార్పు జేందుచున్నటుల ఈ సంఘమువారు కనుగొనిరి. ఈ రాజధానిలో బాల్యవివాహము లరుదగుటకు, వయోనిర్ణయ సంఘమువారి క్రిందికారణమును దెలుపుచున్నారు.

“కాలము గడచినకొలదియు, కొన్ని విద్యాధికుల కుటుంబములలో, వివాహవయస్సు పెరుగజొచ్చెను. ఆర్థికకారణములచే నేమి, భర్తలను సంపాదించుటకు గల కష్టముచే నేమి, కోరిన కట్నము నీయజాలక బోవుటచే నేమి, బాల్య వివాహములచే గలుగు నష్టములను అపాయములను గుర్తించుటచే నేమి, రజస్వలానంతర వివాహములు జరుగుచునే యున్నవి. కాని, సాంఘికాభిప్రాయ ప్రాబల్యముచే, పెక్కు సందర్భములలో బాలికలు రజస్వల యయిన సంగతిని బయల్పరుచుకొన్నారు.” వయోనిర్ణయ సంఘమువారు విచారించిన సాక్షులలో మిగుల పూర్వాచారప్రియులు మాత్రము వివాహవయస్సును మార్పునిమిత్తమై ఎట్టిచట్టము గావింప నవసరములేదని సాక్ష్యమిచ్చినను, వీరిలో కొందరుసాక్షులు గర్భాధానవయస్సును నిర్ణయించుచు చట్టము గావింపవచ్చునని అంగీకరించిరి. ది|| బ|| రంగాచార్యులుగారు, గర్భాధానపు వయస్సును పదునాల్గు సంవత్సరములకు నిర్ణయింపవలయుననియు, వివాహవయస్సు పండ్రెండు సంవత్సరములను మించగూడదనియు, దెలిపియుండిరి. షడునాల్గుసంవత్సరములకు గర్భాధానము జరుగగూడదని నిషేధించుటకు, యం. కే. ఆచార్యులు గారు గూడ సమ్మతించిరి. కనీసపు వివాహవయస్సు, షడుసంవత్సరములను మించగూడదని, వీరి యభిప్రాయము. న్యాయ అసంతృప్త్యయ్యగుగారు గర్భాధానవయస్సును షడునాల్గు సంవత్సరములకు నిర్ణయించుటను సమ్మతించినను, వివాహవయస్సును షడునాల్గుసంవత్సరములకు నిర్ణయింపవలెనో, పండ్రెండు సంవత్సరములకు నిర్ణయింపవలయునో చెప్పజాలకున్నారు. అఖిలభారత బ్రాహ్మణ మహాసభోపాధ్యక్షులగు యం. శ్రీనివాసాచార్యులు గారు, పూర్వాచారప్రియుల యభిప్రాయములను వ్యక్తపరచుచు, గర్భాధానవయస్సును షడునాల్గు సంవత్సరములకు నిర్ణయించుటకు సమ్మతించిరి. దీనిని బట్టి పూర్వాచారప్రియులు గూడ గర్భాధాన వయోనిర్ణయమునకు సమ్మతించి రని తేలుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు సాంఘిక చట్టములను నిర్మించు విషయమున, వీరు ప్రబలాభ్యంతరము సూపుట లేదు. ఇట్టి చట్టమును నిర్మించుటకు రాజకానికము గలదని గూడ నొక పండితుడు దెలిపెను. రజస్వలానంతరవివాహముల గూర్చి చట్టము జరుగగూడదని మాత్రమే, వీరు ప్రతిపాదించుచున్నటుల దెలియుచున్నది.

డాక్టరు రామారావు, డి. బి. విశ్వనాథశాస్త్రి, కరంతు, శేషాద్రి అయ్యంగారు, ఎ. శ్రీనివాసయ్యంగారు, అయ్యకుట్టి అయ్యంగార్లు పదు

నాలుగుసంవత్సరములకు వివాహవయస్సును, గర్భాధానవయస్సును గూడ పెంచవలయునని కోరిరి. యం. యస్. రామస్వామి అయ్యరు, వేదాచలయ్యరు, సి. వీరరాఘవయ్యరు మున్నగువారురెండు విషయములలోను తగిన మార్పు జరుగవలయునని కోరుచున్నారు.

వయోనిర్ణయసంఘమువారియెదుట సాక్ష్యమిచ్చిన స్త్రీలు వివాహపు వయస్సును, గర్భాధాన వయస్సునుగూడ పెంచవలయునని కోరియున్నారు. బ్రాహ్మణులలో సంస్కరణమును గోరినవారు, ఆంధ్రదేశమున కన్న తమిళదేశమునకన్న నధికముగ గలరనియు, వైశ్యప్రముఖులగు స్వామి వేంకటాచలంశ్రేష్ఠిగారు వివాహవయస్సును షడునాల్గు సంవత్సరములవరకు నిర్ణయింపగోరిరనియు, రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. బ్రాహ్మణేతరులు, మాతనశాసనమును గోరుచున్నారు. మదరాసు శాసనసభ వారు వివాహవయస్సును పెంపగోరుచు తీర్మానించియుండిరి. వింతపమన, రాజా రామమోహనరావు మున్నగు ప్రసిద్ధసంస్కర్తల కాలవాల మయిన, వంగదేశమున బాల్యవివాహములు అధికముగ ప్రబలి యున్నటుల, వయోనిర్ణయసంఘమువారు గ్రహించిరి. కాని వివిధరాష్ట్రములలోను వివాహ వయస్సు పెరుగవలయునను తలంపుమాత్రము వ్యాపించి యున్న దనియు, ప్రజలచారదాసులై యున్నారనియు, వయోనిర్ణయసంఘమువారు గుర్తించిరి. కలకత్తాసంస్కృతకళాశాలాధ్యక్షుల గుమహామహోపాధ్యాయ అను తోష శాస్త్రి గారు, రజస్వలాత్పూర్వ వివాహములు మంచి వని శాస్త్రములు దెలిపెనుగాని, రజస్వలానంతరవివాహములను చేయగూడదని నిషేధింప లేదని తెలిపిరట. హిందూ విశ్వవిద్యాలయపు ఓరియంటలుకళాశాల కధ్యక్షులయిన మహామహోపాధ్యాయ ప్రొమోదనాథ తర్కభూషణులు, వేదయుగమునందు రజస్వలానంతర వివాహమే జరుగుచుండెననియు, ఆయుర్వేదమునందు గర్భాధానము షడునారు సంవత్సరములకు బూర్వము జరుగగూడదని నియమము గలదనియు, ధర్మము ఆచారము వెనుక మారుచుండెననియు, ఇష్టమును మారవచ్చుననియు దెలిపిరట. పంజాబునందు బాల్యవివాహ మంతగ ప్రబలి యుండలేదు. సంస్కరణప్రచారము చాల కాలమునుండియు జరుగుచుండెను. పంజాబుదేశము రెండువిధములగుమార్పును గోరుచున్నటుల, రిపోర్టు దెలిపెను. షశ్చిమోత్తర రాష్ట్రములలోను, ఢిల్లీలోను, అజ్మీరులోను, ఇట్టిమార్పులు గోరబడెను. బాంబాయి రాజధానిలో, అతి బాల్యవివాహము అధికముగ నున్నటుల, రిపోర్టుబట్టి కనుగొనవచ్చును. కాని, అభివృద్ధి యవసరమని సాక్షులు గుర్తించిరి. కర్నాటకమునందును, గుజరాతునందును, వయోనిర్ణయము, గోరబడెను. అస్సామిసంఘరాష్ట్రము లభివృద్ధి నామోదించుచున్నవి. బాల్యవివాహముల వలన, స్త్రీల మరణముల సంఖ్యయు, శిశుమరణ సంఖ్యయు సధికమయ్యెనని, నిర్ణయసంఘమువారు సహేతుకముగ నిరూపించిరి. స్త్రీల విద్యాభివృద్ధి కిది భంగకర మని నిరూపింపబడెను. బాల విశంతపుల సంఖ్యను తగ్గించుటకదియేమార్గమనిగూడ సూచింపబడెను.

సంభోగవయోనిర్ణయము గావించుటకై నిర్ణయింపబడిన సంఘము, వివాహవయస్సు నేల నిర్ణ

యించెనని అడుగవచ్చును. వివాహవయస్సును నిర్ణయింపనిచో, గర్భాధానవయస్సును నిర్ణయించి ప్రయోజనము లేదని, వీరు చాటుచున్నారు. పూర్వాచార ప్రియులు, గర్భాధాన వయోనిర్ణయము నాజ్ఞేపింపకున్నను, వివాహవయోనిర్ణయము నాజ్ఞేపించు చున్నటుల, నిర్ణయసంఘము వారు గుర్తించిరి. అయినను, గర్భాధానసంస్కారము వివాహసంస్కారము వలె తప్పక జరుగుట లేదనియు, అందుచే గర్భాధానచట్టము నతిక్రమించుటకు వీళ్లు గల వనియు, షడునాల్గు సంవత్సరముల వయస్సును గర్భాధానమునకు నిర్ణయించుచువుడు, షడునాల్గు సంవత్సరములను వివాహమునకు నిర్ణయించుట యవసరమనియు, నిర్ణయసంఘమువారు చాటుచున్నారు. ఎటుల జూచినను, ఈ సంఘమువారు విచారణాంశములలో లేనియంశమును నిర్ణయించి రని చెప్పక తీరదు. వివాహవయోనిర్ణయమును గావించినపిమ్మట గూడ, అందుకు తక్కువయూడులో జరుగు వివాహములు చెల్లగూడదని నిర్ణయించుటకు వీరంగీకరించుటలేదు. అటు లగుచో, గర్భాధాన వయోనిర్ణయముతో వీరు తృప్తి జెందియున్నచో, పూర్వాచారప్రియులుగూడ అజ్ఞేపించుట కవకాశ ముండేదిగాదు. అప్పుడు, ఇది వరకున్న, చట్టము నే విస్తరించినటుల యెఱుడిది. ఈసంఘమువారు శ్రమ దీసికొని తయారుజేసిన అమూల్యమగు నివేదికను ప్రభుత్వమువారు భంగపరుచక, ఎల్లర కనుకూలించు చట్టమును నిర్మించుట లాభకరము. బాల్యవివాహములను నిరుత్సాహపరచు చట్టమును వేరుగ గావించినను, గర్భాధాన చట్టమును ప్రత్యేకముగ గావించుట శ్రేయస్కరమగును. ఏలన, మొదటిచట్టము నేకారణముచే నయినను గావింపక వీలులేకబోయినచో, గర్భాధాన వయస్సు నయినను పెంచునెడల, బాల్యవివాహముల వలన గలుగు నష్టములు చాలవరకు దొలగి, సత్సంతానము బడయుభాగ్యము స్త్రీలకు చేకూరగలదు. అందుచే, వివాహవయోనిర్ణయముపై పునస్సంధాన వయోనిర్ణయము నాధారపరుపకుండుట మేలనీ తోచును. ప్రభుత్వమువారును, శాసనసభలును సాంఘిక చట్టములను నిర్మింపవలసివచ్చుటకు, పూర్వాచార పరాయణులే ముఖ్యకారకులగుచున్నారు. దేశకాల పరిస్థితుల ననుసరించి, సాంఘికాచారములు మార్పు జేందుటకు, వీరంగీకరించియున్నచో, సాంఘికపరిణామము వీరిచేతులనుండి జారిపోయెడిది గాదు. అట్టి యవకాశమును వీరు పూర్తిగ జారవిడిచి, ఇతరసాధనలద్వారా సంస్కరణములను వ్యాపింపజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్న సంస్కర్తలను నిందించుటవలన ప్రయోజన ముండదు. శాసనసభలు రాజకీయ సంబంధమయినచట్టములనే గాక, ఆర్థిక, విద్య విషయక న్యాయసంబంధ మగు చట్టములను గావించుచున్నవి. అవసరమగుసాంఘికచట్టములను గావించుటకు, వీని కేల అధికార ముండగూడదో తెలియదు. ఇట్టిచట్టము లిదివరకు, ప్రభుత్వమువారిచే నిర్మింపబడియుండెను. సహాగమనచట్టము గలది. ఇది నిర్బంధచట్టము. విధవావివాహచట్టము గలది. న్యాయస్థానము లిట్టి చట్టముల ననుసరించి, కేసులను నిర్ణయించుచున్నవి. సంభోగ వయోనిర్ణయ చట్ట మిదివరకే పీనలుకొడునందు గలదు. దీనియందలి వయస్సును కొలదిగ పెంచునెడల, కలుగ

జో ఫు తీ వ్ర మ గు మా ధై ద్వి యు లే దు వివిధసంఘముల ప్రతినిధులు గల శాసనసభ కిట్టి యధికార ముండగూడ దనుట వ్యర్థవాదము. ఈ వాదము నిలవవలయున నిన, సంఘమునందలి పెద్దలే ఈ భారమును వహించి, సాంఘిక పరిణామమును నిర్ణయించుట యవసరము. వివాహ వయో నిర్ణయమువారు సంతాన నిరోధమును గూర్చి యొసగిన యభిప్రాయము నించుక గమనింప వచ్చును. ఈ విషయమై గావింపబడిన సూచనలను వీరు నిరాకరించుచు, ప్రజలీ పద్ధతి వనలే అంగీకరింప రనియు, సామాన్య లీమార్గ మును గ్రహింపజాలరనియు, గర్భాధానవయస్సును పెంచుటవలననే అనుకూలఫలము గలుగుననియు, ఈ సంఘమువారు చాటిరి. ఇంతియ గాక దీనిని గూర్చి చట్టముగావించుట దుర్లభమని తెలుపనక్కరలేదు. వయోనిర్ణయసంఘపు సూచనలలో ఎల్లర కంగీకారయోగ్య మగు గర్భాధానవయోనిర్ణయ భాగమయినను త్వరలో శాసనమగుట, అనుకూల ముగ నుండును.

ఆప్టనుపరిస్థితులు

గార్డెజ్ పట్టుకొనుటకై నాదిరుఖానుగారు గావించుచున్న ప్రయత్నములు

నాదరుఖానుతలకు లక్ష్యరూపాయల బహుమతి

పిసానరు, ఆగస్టు 24:—ఆప్టనిస్థానమునుండి సరియగు తంతివార్తలు నచ్చుటలేదు. గార్డెజాను పట్టుకొనుటకై నాదిరు ఖానుగారు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారని అంతలాభము కనుపడుటలేదు. గోస్పండు, సోలంగ కనుమలయందు నాదిరు ఖాను సేనలకును, బాచాసాహో సేనలకు యుద్ధము జరిగినదనియు నాదిరుఖాను సేనలు బాచాసాహో జెనరలు ఖాన్ మహమ్మదుగారిని, అతని సేనలను పట్టుకొనిననియు వార్తలు వచ్చినవి. నాదిరు ఖానుగారిని సజీవునిగనెనను, విగతజీవునిగనెనను పట్టితెచ్చు వారికి లక్ష్యరూపములు బహుమాన మిచ్చునట్లు బాచాసాహో గారు ప్రకటించిరి. గార్డెజ్ లో ప్రచారము సలుపుటకు 800 మంది ముఘల్లలను బాచాసాహోగారు నియమించిరనియు విచ్చల విడిగ ధనమును వారు వ్యయ మొనర్చుచున్నారనియు తెలియుచున్నది. గార్డెజునందు బాచాసాహో గవర్నరుగనన్న మహా పుష్కరి విధిగూర్చి జూన్ నెలలో జరిగిన పోరాటమున గాయములు తగిలెను. ఆ గాయములు ఇంకను మానలేదు. సిద్దికుగారు బాల్ ఖాల్ కోలలో 8000 మంది సైనికులతో వీరున్నారు. శాదరుఖానునద్ద ధనములేదను వదంతి అధికముగ నుండుట చే వారిబలము తగ్గిపోవుచున్నది.

భారతదేశమునుండి వచ్చు సరకులపై బాచాసాహోగారు ఎక్కువగా దిగుమతిపన్నును విధించుచున్నారు. అయినను కొబ్బరి వ్యాపారస్థులు భారత దేశము నుండి వివిధ సరకులను తెప్పించుకొనుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా జనపయంత్రశాల పనివారల సమ్మె

పోలీసువారికి పనివారికి సంఘర్షణము

కలకత్తా, ఆగస్టు 24:—సమ్మెకట్టిన పనివారు అంగన్ వసంత్రశాల ఎదుటచేరి పనివారు లోపలికిపోవకుండునట్లు ఆడ్డ గించిరి. అందుచే పోలీసువారు సమ్మెదారులను తరచుగొట్టుచున్నవనిరి. 6000 మంది సమ్మెదారులను పోలీసువారికి ఈ విధమున సంఘర్షణ మేర్పడెను. పోలీసువారు మిలిటరీవారి సహాయముతో సమ్మెదారులను చెవరగొట్టిరి. మువ్వల సబుఇన్స్పెక్టరులకు కొంతమంది పనివారలకు గాయములు తగిలెను. పోలీసువారు 5 మంది కార్మికులను అరెస్టుచేసిరి. 5 మందికన్న ఎక్కువమంది వీధులలో చెరగూడదని మాజిస్ట్రేటు 144 సెక్షను క్రింద ఉత్తరువులను ప్రకటించిరి. బజ్ బజ్ ప్రాంతమునకు ఈ ఉత్తరువు అనువర్తించును. (అ. ప్రె.)

టిన్ ప్లేట్ కంపెని పనివారి సమ్మె

పటానుల దౌర్జన్యములు

కార్మికనాయకులు జెమ్మద్వూరునకు వచ్చుట జెమ్మద్వూరు, ఆగస్టు 24:—ఈనెల 22 వ తేదీ మధ్యాహ్నము సమ్మెకట్టిన పనివారు 80 మంది ప్రతిదినము సమావేశమగుచోట సమావేశమై యుండిరి. ఈదినముననే క్రమముగ నర్దు-పాపులయందు పని చేయుచున్నవారిలో కొందరు సమ్మెయందు చేరిరి. అంతే కాక కలకత్తాలో బర్మా ఆయిలు కంపెని వర్కు-పాపులందు పని చేయుచున్న కార్మికులు టిన్ ప్లేట్ కంపెని పనివారిలో సానుభూతి చూపుచు సమ్మెకట్టి రను వార్త వచ్చెను. అందుచే పనివారలయందు తృప్తి, యజమానులలో చికాకు అధికముగ నుండెను. 80 మంది సమ్మె కట్టిన పనివారలు సమావేశమైయుండగ కంపెని ఉద్యోగస్థులలో ఒకరగు హెండర్సనుగారు కంపెనిలో పని చేయుచున్న పటానులలో అచ్చటికి వచ్చి కార్మికులను వెడలిపాముని కోరిరి. ప్రతిదినముతామచ్చుటచేరుచుండెవారమనియు అందుచే ఆదినముగూడ అచ్చట సమావేశమైతిమని కార్మికులు చెప్పుచు అచ్చటనుండి వెడలిపావుమండిరి. పటానులు వెనుకనుండి రాళ్లురువ్విరి. ఇంతలోపుగ పోలీసువారు కూడ వచ్చిరి. సార్జంటులు గుట్టలులపై నెక్కి గుంపును తరుచు ప్రారంభించిరి. పనివారిలో కొందరు పోలీసువారిపై రాళ్లు విసరిరి. పని వారిలో 20 మందికిని ఒక పోలీసు ఉద్యోగికి గాయములు తగిలెను. పోలీసుఉద్యోగికి బలగురు గాయములుతగులుటచే ఆతడు వైద్యశాలకు తీసికొనిపోబడెను. జెమ్మద్వూరునందు నెలదిన ములవరకు సభలు జరుగకూడ దనియు, వీధులలో నలుగురు గుంపుగ చెరకూడదనియు మాజిస్ట్రేటు 144 సెక్షను క్రింద ఉత్తరువులు ప్రకటించెను.

అధికారుల దౌర్జన్యము కార్మికులయందు సంచలనము కలుగజేసినది. ఇంతవరకు సమ్మెయందు చేరక పనిచేయుచున్న మోటారుగారేజి, ట్రాఫిక్, ట్రైనుఆఫీసు డిపార్టుమెంటులవారు నేటిదినము సమ్మెయందుచేరిరి. పోలీసువారు వీధులలో నలుగురు చేరిన వారిని చెదరగొట్టుచున్నారు.

నాయకులు జెమ్మద్వూరు వచ్చుట

జెమ్మద్వూరునందలి సాక్షికులు విషయముగ పరిణమించుటచే సుబాన్ చంద్రబోసుగారు ఇతర కార్యములను వీటిని మానివైచి సమ్మె వీధి ఒకరెక్కడ ముగియునంతవరకు జెమ్మద్వూరు నందే యుండుటకు సంకల్పించుకొనిరి. వి. వి. గిరి, రాజేంద్ర ప్రసాద్, జోగయ్య, అబ్దులుబారి, పండిత జనహరిలాలు నెహ్రూగార్డు ఒకటిరెండుదినములలో ఇచ్చటికి వచ్చునట్లు తంతి వార్తలు పంపియున్నారు.

నేటిదినము సాయంత్రములలో మైదానములో పనివారు సభ జరిపిరి. సుబాన్ బోస్, బాబుచంద్ర సింగు, గాడ్ బోల్ బాబుఖాన్ గార్డు ఉపన్యసించిరి. పనివారిలో సానుభూతిచూపుచు నేటిదినము జెమ్మద్వూరువాసులు హారతాళము జరిపిరి.

సుబాన్ గారి ప్రకటన

బర్మాఆయిలుకంపెని పెట్రోలుపై విధింపబడుచున్న ద్యూటిని అధికము చేయవలెను

జెమ్మద్వూరు, ఆగస్టు 24:—బాబు సుబాన్ చంద్రబోసు గారి క్రిందిలేఖను భారత శాసనసభ్యులకు పంపిరి:—బర్మా ఆయిలుకంపెనివారి పట్టుదలవల్ల టిన్ ప్లేట్ కంపెని పనివారల సమ్మె ఇంత వరకు ముగియకున్నది. భారత కార్మికుల పక్షమున మీరు కొంత శ్రద్ధ వహించి పనిచేయవలయునని కోరుచున్నాను. టిన్ ప్లేట్ కంపెనివారికి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సరకులు మొసగుచున్నారు. అంతేకాక బర్మాఆయిలు కంపెని పెట్రోలుపై విధింపబడు సుంకము ఇతర పెట్రోలుపై విధింపబడు సుంకముకన్న తక్కువగ నున్నది. కావున భారత శాసనసభ్యులు పట్టుదలతో పనిచేసి టిన్ ప్లేట్ కంపెనివారి కివ్వబడుచున్న సంతకమును రద్దుచేయుటకు బర్మాఆయిలు కంపెనివారి పెట్రోలుపై ఎక్కువద్యూటిని ప్రభుత్వమువారు విధించునట్లుగను పనిచేయవలెను. భారత కార్మికులను ఈ విరోధముగ నిరోధించు సంస్థలకు ప్రత్యేక సదుపాయములను కలుగజేయుట అవసరము. (ప్రీ ప్రె.)

విశ్వవిద్యాలయదర్శములు

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమునందు సి. వి. రామన్ గారి యుపన్యాసము

(ప్రీ ప్రె తంతివార్త)

మైసూరు, ఆగస్టు 24:—మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ పట్టభద్రసభలో నుపన్యసించుచు సి. వి. రామన్ గారిట్లు చెప్పిరి:—ప్రతి విశ్వవిద్యాలయమును అభివృద్ధిపరుప ప్రయత్నింప దగిన ఉత్తమ వైజ్ఞానిక ప్రచారము జాతీయాభివృద్ధి ప్రతిపాదకమగును. ఈ వైజ్ఞానిక ప్రచారము వ్యవసాయక, పారిశ్రామిక, వాణిజ్యాభివృద్ధికి మాత్రమే గాక మరీ ఎన్నిటికో ఆభివృద్ధికారకమగును. విశ్వవిద్యాలయముల యాజమాన్యమున కొనసాగింపబడుచున్న విజ్ఞానాభివృద్ధియే దేశప్రజల విజ్ఞానాభివృద్ధికిని, జాతీయ శ్రాష్ట్రమునకును కారణమనిగూడ దృఢమైనది.

ఆధునిక శాస్త్రజ్ఞానము

వైజ్ఞానిక ప్రభుత్వము జాతీయీకతను నాశమునకును కారణమగును. విజ్ఞాన ప్రచారమిట్టిదిగాదు. దీనివలన జాతీయ జీవనము సర్వతో ముఖముగా పరిణమింతు. అన్ని కేంద్రముల సరియగు స్థితిలో నున్న మానవునికి గుఱుము ప్రభుత్వమువలన గలుగ నేరదు ఏది యెట్లు పోయినను వెలీ చూపులు చూచుచు నూరకుండుటగూడ నతనికి గుఱుజనకముకాదు. మనస్సును, కాయమును తీవ్రముగా పనిజేయుటయు అప్రూపము. కొంచెము విశ్రాంతి లభించుటయు, దానివలన వెచ్చింపబడిన మనశ్శక్తులను కాయశక్తులను మరల సమకూడుటయు గుఱు ప్రదమగును. ఈ వైజ్ఞానిక ప్రచారమునకు మూలము విద్యయు, జిజ్ఞాసయు వైయున్నవి. జాతి శ్రేయమునకు విశ్వవిద్యాలయములలో చేయు పరిశోధనలు చాల సహకారి. విశ్వవిద్యాలయము ప్రతి సంవత్సరము చెప్పినదే చెప్పుచు అడిగిన ప్రశ్నలనే యడుగుచు, కేవలము చక్క భ్రమణముగా నుండుట దేశ శ్రేయకరము కాదు. మిక్కిలి తెలివీ లేటలు గలిగిన ఉపాధ్యాయులకును విద్యార్థులకును సౌకర్యములు కల్పించి, వారిశక్తులను విజ్ఞానభింప జేయుటయే విశ్వవిద్యాలయముయొక్క ఆదర్శముగా నుండవలెను. కాని ప్రస్తుతము భారతదేశము లోని విశ్వవిద్యాలయము లీ విషయమునకు ప్రాముఖ్యత నొసంగుటలేదు. అనిశ్చితమైనట్టియు, కారణముతోహడుకొననటువంటియు ఉపాధులు నడిపివిజ్ఞానమునకు పనికిరావు. ఎంత బాగుగా నగుపడినను కేవలము సమృద్ధిమీద గాని, ఆచారము వలనగాని సంక్రమించిన నూత్రములు నవీనశాస్త్రముచే తిరస్కరింపబడుచున్నవి. నూత్రుత్వ, కార్యకారణ సంబంధము, వివరములయొడ లక్ష్యము, ముఖ్యభేదములను పరిష్కరించుకొననిచ్చలేకుండుట, ఆత్మపరీక్షనవీనశాస్త్ర మనకు అవసరములు. ఈ విషయములు గ్రంథములను చదువుటవలన గాని, ఉపన్యాసములను వినుటవలనగాని సుబోధకముకావు.

సత్యమగు విజ్ఞానము

కేవలము విజ్ఞానలాభములను బడయుట మాత్రమేగాక సాంఘిక సదాచారములను స్థాపించుట గూడ సత్యమగు విజ్ఞానము లో నొకభాగమే. నిజముగా విజ్ఞానియగువాడు తానుకొందే టికి నూడే కాళ్లని మొండిపట్టు పట్టియుండడు. అతడు కేవలము ఉద్రేకపూరితుడు కాదు. మాధనమృతముల సత్యము పెట్టుకొనడు. మత వైషమ్యములకును, సాంఘిక స్పర్ధలకును తాను మైనచో విశ్వవిద్యాలయము దేశమునకు లాభము చేయుటకు బదులు విషతుల్యమగును. విశ్వవిద్యాలయములో చేరియున్న వారి కక్తిసామర్థ్యముల వలనను, శీలమువలన మాత్రమే జయము గాంచుట యుండవలెను. అనేక వ్యతిరేకాభిప్రాయములు గల వారు సమరస భావమున నొక్కచో జేరి సరస్వతీపూజ చేయుటకే విశ్వవిద్యాలయము యేర్పడి యుండవలెను. మన విశ్వవిద్యాలయము లీమతసామరస్యము వైసను, విశాల భావమువీడదు ఆధారపడి యున్నచో శాసనసభలకంటె హెచ్చులాభము దేశమునకు సమకూరుట నిక్కువము.

గిరికరుగు యూనియను అధ్యక్షుడు

అరెస్టు చేయబడుట

బొంబాయి, ఆగస్టు 24—గిరికరుగు యూనియను అధ్యక్షులగు జి. యల్. కండర్ కరుగారు సోపాపురి బరూచ మిల్లుఎదుట పి కెట్ చేయుచుండెరి. పోలీసువారు అతనిని అరెస్టు చేసిరి. ఈ విషయము కార్మికులకు తెలియగనే పోలీసుస్టేషను ఎదుట గొప్ప గుంపుకూడెను వారు అల్లరిచేయుచుండుటచే పోలీసువారు గుంపును చెదరగొట్టిరి. జామీనుపై కండల్గురు గారు విడుదలచేయబడిరి. (అ. ప్రె.)

మీరటు కుట్రకేసు

జేమ్సుగారి ప్రతికూలవాదము

ముజఫరుగారి జామీను నిరాకరింపబడుట

మీరటు, ఆగస్టు 24:—మీరటు కుట్రకేసులో 17 గరు ముద్దాయిల జామీనుదరఖాస్తుపై లాంగుఫర్డ్ జేమ్సుగారు ప్రతికూలముగ వాదించిరి. ముద్దాయిత్వపు వాదమును జేమ్సుగారు మూడుభాగములుగ విభజించి ఖండించిరి. మొదటిది ముద్దాయిలు సేరస్తు లని అనుమానింపదగు కారణములు నూచింపబడలేదనియు, రెండవది మీరటులో సేరము జరిగినట్లు రుజువుజేయబడలేదనియు, మూడవది కొందరు బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞుల వ్రాత్యునుండి ఉదహరించుట.

ఫిర్యాదిలో 121 ఎ. సెక్స్ ను ప్రకారము కేసుజేయుటకు తగుకారణములు ఫిర్యాదులోగలవని అలహాబాదు చీఫ్ జడ్జిగారే నుడివియుండిరి. రెండవదానిగూర్చి, మేజిస్ట్రేటుగారికి తెలిసిన సెక్స్ నులను వేరొకసారి జెప్పవలసరములేదు. మీరటులో కార్మికకృషీనలల పక్షము స్థాపింపబడి అది యావద్భారతీయ పక్షములో చేర్చబడెనని ప్రాసిక్యూషన్ వారు యిది వరకే రుజువుచేసియుండిరి. ఈపక్షమువారా విషవముచేకూర్చుటకు ముద్దాయిలు యత్నించుచున్నారా లేదా యనువిషయము ముమ్మందు రుజువుజేయబడును. “కాలుటాక్స్ ను” అనుగ్రంథము యీపక్షమువారు విక్రయించుచుండిరి. అది చదివిన అన్ని విషయములు తెలియగలవు. ఈపక్షమువారి పత్రికయగు “క్రాంతి”లో యిట్లుగలదు. “విప్లవోద్యమముల సహాయమున కార్మిక సంఘముల శక్తితో కార్మిక కృషీనలల పరిపాలన స్థాపించవలెను. ధనాధికులచే స్థుతింపబడిన నిరంకుశప్రభుత్వమును తొలగించవలెను.” ఈ పక్షముయొక్క చుట్టోద్దేశము వైవాక్యమువలన తెలియగలదు.

వకీలు సిన్హాగారు బ్రిటిషు కార్మికనాయకుల అభిప్రాయములను ఉదహరించిరి. ఆ నాయకుల వ్రాతలనుండి ఉదహరించుట న్యాయముగ నుండునగాని, సోదరులగు నుడిసెట్లు “లేబరు మంట్రి” మేగజైను సంపాదకుడగు పామిదత్తుగారు వ్రాసినదాని ఉదహరించుట సక్రమముగాదు. మరియు ప్రైడు హెండర్సన్ గారి వ్రాతలనుండి చదివి ఆర్థరు హెండర్సన్ గారి అభిప్రాయములని జెప్పిరి. మరియు యీ ముద్దాయిలు బ్రిటిషు కార్మిక నాయకుల అభిప్రాయములనే ఆచరించుచున్నారన్నచో బొంబాయి విశ్వలలో మాగ్డనాల్డాగారి చిత్రము నేల తగలబెట్టెదరు అని జేమ్సుగారు వాదించిరి.

సిన్హాగారు బదులుచెప్పుచు “కాలుటాక్స్ ను” అను గ్రంథము నిషేధింపబడినందున అచ్యుతమవుననిరి. మాగ్డనాల్డాగారి పటము తగులబెట్టలేకున్నచో తప్పుగాదు. అది యీ కేసుకు సంబంధించదు. కావున జామీనుపై విడుదలమృత్యుననిరి.

మేజిస్ట్రేటుగారు బుధవారమునాడు తీర్పు జెప్పెదననిరి. నేను బొంబాయి పోలీసు ఉద్యోగులు కొందరు సాక్ష్య మొసంగిరి.

ముజఫరుగారి జామీను నిరాకరింపబడుట

ముజఫరు అహమ్మదుగారి జామీనుదరఖాస్తుపై తీర్పు జెప్పుచు మేజిస్ట్రేటుగారు రిట్లునుడిచిరి. “వైద్యులు భిన్నాభిప్రాయములు చెలిపినచో సామాన్యలసితి యేమనవచ్చును. ముద్దాయి బరువుతగ్గినట్లు రుజువుజేయబడలేదు. వైద్యులయొక్కచో అప్పుడప్పుడు జ్వరమువచ్చుచుండును. ఆతని గుండెలో తుయర్కోగ్రీములు లేవు. తుయర్కోగ్రీ మున్నటులు రుజువుగా లేదు. ఈతని నిపుడు జామీనుపై విడుదలమేలుగాదు. జెయిలు లో ఐ. ఎం. ఎస్. వైద్యుడు పరీక్షించుచుండును. బారకాసు వికాలమైనది. భోజనము తగువిధమున మార్చుటకు అవకాశముకలదు. ఎండప్పుడు పగలు కోర్టులోనే ఎక్కిరి పంకాక్రింద యుండును. జామీనుపై విడుదలను రోజు కోర్టునకు వచ్చిపోవుచుండవలెనేగాని జెంగాలుగాని యితర కొండప్రదేశములకుగాని పోవలెదు. కావున జెయిలువిడుచి మీరటు పురములో నుండుట వీరికి సౌకర్యముకాదు. జాయిలులోనే తగు వైద్యచికిత్సబొందుచు యుండవచ్చును”. (ఆ. ప్రె.)

సింధునది వరదలు

సింధువరదగాక బెలూచిస్తాన్ కొండలలో

వర్షపునీరుగూడ తగులుట

కట్టలు తెగునను భయము

బొంబాయి, ఆగస్టు 24:—బెలూచిస్తాన్ కొండలలో వానలు బాగుగా కురియుచుండుటచే తదిదిని ర్ధరములలోని వరదగూడ సింధునదిలో చేరుచున్నదని సింధు కమిషనరు తంతివార్త నుచ్చుచున్నాడు. 24 తారీఖు ఉదయము నయక వరద

పి.వి. ఈశ్వరరావు

దనరాపండుగలు

నమోపించుచున్నవి

పట్టుజవిభీవర్తకులు, హాడిసన్ పేట, కంజీవరం.

త్యర పడుదు

పరిక్షింపుదు

సాగనైన కంచపట్టు జవిలిలు మాస్వంత్యములందు పురసాయిషీగా పట్టుచు, సరిగందుగల చీరలు, ధోవతులు, అంగనస్త్రములు, పావట్లు వస్త్రాలు పలునైజలలో అనేకరకములు తయారుచేయుచు మాకాతా దారులకు సరఫరాచేయుచున్నవి. దట్టమైన నేతకును, గట్టిచాయకును ఉండరును తృప్తిచెందియున్నారు.

మీ రిదివరలో మాకాతాదారుడుగా లేకుండిన తక్షణమే ఒక ఆర్డరును పంపి, మాకాతాదారుల జాబితాలో చేరి, లాభమును పొందుడు. 0-0-6 స్టాంపు పంపిన మాక్యూటలూ ఇనాయుగా పంపబడును.

P. V. ESWARA Rao,

The Cloth Manufacturer Silk House,

Hodgsonpet, CONJEEVARAM.

అత్యున్నత మనునని లాయడ్ బాకే జ్ సర్కిల్ నూ పరింటెండింగు యింజనీరు ఊహించుచున్నాడు. ఆఫ్ గె కొండలలోని నీరువచ్చి వయక్ వరదలో కలియుచో సమూర్ వద్ద 18 అడుగుల నీరు నిలుచుననియు, నది కిరువైపునున్న పెద్దకట్టలు తెగుననియు భయపడుచున్నది. పల్లపుభూములలో నివసించువారు రందగు ఎగువభూములకు పోవలసినదని ఆగస్టు 20 తారీఖున మక్తూర్ కారు లందరకు తంతులు పంపబడెను. తాలూకా పట్టణములకు అపాయముగలుగునని తోచిన ప్రదేశము లన్నిటియందును ఖజానాను ఖైదీలను హెడ్ క్వార్టర్స్ కు తీసికొనివచ్చుటకు కలెక్టరులు ఏర్పాటుచేసినారు. వర్షములవలన రోడ్లు నీటిచుముమై రాక పోకలు వీలుగానిచో ట్లన్నిటియందు ప్రభుత్వకొర్రులను ఆన్సి నిరక్షించుటకుగూడ యేర్పాటులు జరిగినవి. (ఆ. ప్రె.)

గుంటూరుజిల్లా

కాంగ్రెస్ ప్రచారము

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరు, ఆగస్టు 25:—జి. కాం. సంఘాక్షయాలగు పి. ఆంజనేయులుగా రిట్లు వాయిచున్నారు:—గుంటూరు జిల్లా ఆహ్వానాద్యము ప్రారంభమునుండి ఆంధ్రదేశమునందు ముందంజవేయుచు, ఇతరజిల్లాలందు సహితము యుత్సాహమును బుట్టించుచున్నది. ఉత్సాహపూరితులగు యువకులు పెద్దలు గుంటూరుజిల్లాయందు ఎక్కువమంది గలరు. ప్రజలయందు సహితము జాతీయభావము, స్వరాజ్యదీక్ష మిక్కుటముగ గలదు. ప్రజలం దుత్సాహము మెండుగ నున్నది. కనుకనే 1922 వ సంవత్సరముందు గుంటూరుజిల్లా, ఆంగ్ల సామాన్య సభయొక్క దృష్టియందు ప్రత్యేకస్థాన మాక్రమించియుండెను.

1921 వ సంవత్సరము భారతజాతీయోత్సవమునందు ప్రత్యేక ప్రకరణముగ నున్నది. అప్పటిలో యది ప్రారంభవత్ యగుటవలన ఉద్యమమందలి బాధ్యతాధికత్వములు ప్రజలకు బాగుగ చెలియకపోవుటవలన క్రమక్రమముగ మొండి యుద్దేశము క్షీణించినది. అప్పటికి ఆంధ్రదేశమునం దన్నిచోట్లకంటె ఎక్కువమంది చెరసాలకేగి పలయగచాట్లకు లోనైరి. నేటి వరకు దేశమందు వాటిల్లిన రాజకీయ విషమ సమస్యలవలన, ప్రజలు ప్రచారకులు నాయకులు ఉద్యమమందు తమతమ బాధ్యతాధికత్వముల గురైరి. పూర్వపు యుడిమడుకులు గాని తాత్కాలికోద్దేశములుగాని నేడు కనపడుటలేదు. ఏవిషయమందు దీక్షబూనిననూ ప్రజలు విజయులగుచుండిరి. బాక్సోలి పన్నులందు అహమ్మదాబాదు విద్యార్థిసమ్మెలందు, సిక్కులందు కార్మిక సమ్మెలందు దౌర్జన్యరహిత పద్ధతులతో ప్రజలు విజయులయిరి. సాత్విక నిరోధముకంటె భారత జాతి విముక్తికి తరణ్యమైన మార్గము మరొకటి లేదని అందరియొక్క యాహుయైపోయినది.

1929 వ వత్సరము నిజజాతీయ జీవితమునకు ప్రభాతము. ఈవత్సర మెంతముఖ్యమైనదో యీవత్సరాంతములోగ మనము చేయగల్గిన కృషియే చెల్లును. మనము నిర్మించబోవు జాతీయస్థానమునకు పునాదుల నిర్మింపబడవలసినదియీవత్సరమే.

1921 సం॥ కంటె 1928 సం॥ అన్ని విధముల మనకు ముఖ్యమైనది. అప్పటికంటె నేడు మన కనేకవిషయములం దనకాశములు గల్గినవి. ప్రాపంచిక రాజకీయపరిస్థితులు మనకు మిక్కిలిగ తోడ్పడవచ్చును.

1980 సంవత్సరమున హిందూదేశపు జాతీయతాపరీక్ష జరుగును. పరీక్షకుడు మహాత్ముడు. లాహోరుమహాసభా సభ్యులు పరీక్షకులు. ఇది మనము రాజకీయముక్తి బొందగల్గు సమయము. అట్టికాల మాసన్న మగుచున్నది. మనమన సమర్థతాసమర్థతలు తెలుసుకొనిముందునకు నడువలెను.

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యులు మరల నన్ను అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనుటచే నామీద ఎక్కువబాధ్యత నుంచి రని తలచి అయ్యది నిర్వర్తించగలనా యని ఇందుక భయపడుచున్నాను. నాకంటె నెందరో పెద్దలు, అనేక బాధులనొందిన వారు గల్గియుండియు నన్నే పెద్దజేయుటచే నాబాధ్యతను

జూచి వెరగుపడుచున్నాను. నా బాధ్యతంతయు మీపైనుంచి నేనుకూడ మీ సోదర ప్రచారమువలన శక్తివంతులగుండ జిల్లాయందు కృషిజేసిననేగాని పనిజరుగదు. నేను ఆవిధముగ ప్రచారముచేయుచుంటిని. యుత్సాహపరులగు ప్రచారకులు వెంటనే కార్యరంగమున ప్రవేశింపుడని కోరుచుంటిని. ఒకప్పుడు గొప్ప దశయందుండి నేరుగాంచి సాటిసీమలకు ఆదర్శ ప్రాయమైన యీజిల్లాయొక్క కీర్తిని నిలబెట్టువలసినదని పూర్వ-ప్రస్తుత ప్రచారకుల కోరుచుంటిని. నేను శ్రీ కొల్లా కాశీదత్తనాథం శ్రీ మంత్రవాది వెంకటరత్నం(చిత్రకారులు) గారలతో వేసంగిలో చాల ప్రదేశములకు ప్రచారము సత్పత్తిని శ్రీయుత మల్లాది యజ్ఞనారాయణగారు బి. ఏ. బి యల్. శ్రీ శివ శివస్వామి శ్రీ తూము లక్ష్మీకాంతరావుగార్ల వంటి యుత్సాహ యువకులు ఎక్కువగ తోడ్పడి పనిజేయుచుండిరి.

శ్రీయుత మంత్రవాది వెంకటరత్నంగారు శ్రేయనక జిల్లాయం దంతటను ప్రచారముజేయుట మిక్కిలి సంతోషదాయకము ఇట్టి త్యాగశీలురగు యువకులే జాతీయబలమును చేకూర్చగల సమర్థులు. తిరిగిన యూత్తే మరలమరల వెళ్లుచు కార్యమును కొనసాగించుటకు ఎట్టి శ్రమనైన లెక్కజేయక ప్రచారముజేయుచు సాటి సోదర ప్రచారకుల కార్యరంగము నకు పురిగొల్పుచుండిరి. తెనాలి-జంపని-పోతుమర్రు-వెల్లబాడు-తూములూరు-చినలూరు-దంతలూరు, మున్నంగి, కుంజవరం, యరికలపూడి, గుడినాడ, సాన్నూరు, చేబ్రోలు, చందవోలు, కాశీపాలెం, బుద్దాం, మంతెనవారిపాలెం, రాకభట్ల పాలెం, కాపూరు, నడింపల్లి, కనగాల, గూడపల్లి, భట్టిప్రోలు, నూరేపల్లి, మొదలగు పల్లపు గ్రామములందు పనిజేసి, మెట్ట తాలూకాలందు ఏమియు పనిజరుగకుండుటచే నర్సరావుపేట, వినుకొండ సత్తెనపల్లి, పల్నాడుతాలూకాలందు ప్రచారము జేయుటకు వెళ్లి పనిజేయుచుండిరి. శ్రీ వెంకటరత్నంగారు మెట్టపూర్ణయందు నా సహాయ ముపేక్షించుటచే నర్సరావుపేట, వినుకొండ, పల్నాడు, సత్తెనపల్లి, ఒంగోలు తాలూకాలందు ప్రచారముజేయు వారము దినములలో నేను బయలుదేరుచున్నాను. ఆయాతాలూకాల గ్రామస్థులు మాకు తోడ్పడి కాంగ్రెసు పనిని త్వరలో పూర్తిజేయు ప్రార్థన.

ఈనెలాఖరు లోగ (ఆగస్టు) మా జిల్లాలో 4400 కాంగ్రెస్ సభ్యులు జేర్చవలసి యున్నది. ఈతేదీకి దాదాపు 200 మంది సభ్యులు జేర్చబడిరి. ఇంకను 2400 ప్రైగా జేర్చబడిరినియున్నారు. రాష్ట్రమందు కొన్ని జిల్లాలందు గావలసి సంఖ్య కానట్లు చెలియుచున్నది. అందువలన మనకు గావలసిన సంఖ్యకంటె మనము ఎక్కువమందిని జేర్చవలసియున్నది. గనుక ప్రతిజిల్లా గాంగ్రెస్ సభ్యులను యీనెలాఖరులోగా 50 మంది సభ్యులను జేర్చుట తన విధ్యుక్త ధర్మమని తలంచవలయును. ఆ విధముగ జిల్లా సభ్యులు ప్రచారకులు, పెద్దలు, పిన్నలు యువకులు కాంగ్రెసుప్రచారమునకు తోడ్పడి జిల్లాగౌరవమున కాపాడుదురుగాక. కాంగ్రెస్ ప్రచారమునం దన్ని విషయములకంటె యీనెలాఖరువరకే ముఖ్యమని గమనించి పనిజేయుకోరుచున్నాను.

యీనెల 26 వ తేదీ నేను మెట్టతాలూకా లందు ప్రచారము జేయుటకు మరికొందరు యుత్సాహ పరులైన యువకులతో ప్రచారమునకు బయలుదేరుచున్నాను.

భారత శాసనసభ

ప్రభుత్వ నియామకములు

సిన్హా, ఆగస్టు 23:—అధికారసభ్యులగు డబ్లి యు. టి. ఎం రయల్ గారు, జి. యచ్. బాబ్ పాయిగారు, వి. పాండూరంగ రావు భాగవతి శాసనసభ సభ్యత్వమునకు రాజీనామ ఇచ్చిరి. వీరిస్థానములు డబ్లి యు. టి. వేన్నుమగారు, సర్ ప్రాంకు నాయుగారు, ఉపేంద్రపాయిగారు భారత శాసనసభ్యులుగ నియమింపబడిరి. స్ట్రీటు కాన్సిలు సభ్యులగు హెచ్. యల్. శ్రయదువుడ్, సర్ మహమ్మదు హబిబుల్లా, యం. ఇర్వింగు గారు రాజీనామా ఇచ్చిరి. వీరిస్థానమున పి. సి. వస్త్రు, సర్ ఫజల్ హుస్సేను, ఎలెవిగార్లు స్ట్రీటు కాన్సిలు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

ప్రభుత్వ ప్రజాసంరక్షక చట్టమును ప్రతిపాదించెదరా?

కానన సభాధ్యక్షుడు డేమిచేయును?

లాబిగుసగుసలను అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ విలేఖరి తెలుపుట

సిల్వా, ఆగ 24:— ప్రభుత్వమువారు ప్రజాసంరక్షక చట్టమును మరల ప్రతిపాదించు రని నిన్న లాబీగోషలలో వ్యక్తమయ్యెను. కాని ఈసారి అసభాధ్యక్షుల మాటలలో ప్రభుత్వ ప్రభుత్వమువారు కాననమును ప్రతిపాదించు నుద్దేశించినట్లే నిబంధనలలో మార్పుల నెందుకుజేసి రనుప్రశ్న వచ్చి పబలించుచున్నది. కాననసభా నిబంధనలను చేసిన ప్రభుత్వమువారు ప్రజాసంరక్షక కాననమును ప్రతిపాదించునో భారత కాననసభాధ్యక్షుడు డేమిచేయునని సిల్వాలో చేరియున్న వారందరు అనేకవిధముల నూహించుచున్నారు. రాజప్రతినిధి అమలుపరచిన ఆర్డినెన్సు కాలము ఆర్టికల్ 2లో సమాప్తమగును. కావున ఇంకొక ప్రభుత్వమువారు మరల కాననమును ప్రతిపాదించి కాననసభలో నామోదించు జేయవలెను. కాని అధ్యక్షులచేతను పట్టుకొని రలంకరించుట ప్రభుత్వమువారికి గొప్ప అటంకము. పబ్లిక్ ఆకౌంట్సుకమిటీ విషయమై సిల్వాలో సమావేశమైన కొందరు చెప్పినట్లు కాననసభా నిబంధనలలో ప్రభుత్వమువారు మార్పులు గావించిరి గాని, అధ్యక్షుని మార్పులేదుదా? పట్టుకొని కానన సభాధ్యక్షుడుగా నున్నంతవరకు క్రొత్త రూలు మీద నేమి వ్యాఖ్యానమును వారు చేయుదురో ప్రభుత్వమువారికి స్పష్టముకాదు. తన కాలములో గడచిన జరుగుట గోవర్ ప్రభుత్వము యిష్టము లేదని అందరకును తెలియును. పట్టుకొని చర్చ నాపుజేయరని లెనకు బాగుగా రూఢియైననే గాని కాననమును ప్రతిపాదించుట గోవర్ ప్రభుత్వము చేదు. ఇందువిషయమై పట్టే గారి యభిప్రాయమును కనుగొన అనేక ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కాని అవి నిష్ఫలమైనవి. క్రొత్తనిబంధన ప్రజాసంరక్షక చట్టమున కెట్లు వర్తించునని అనేకవిధములగా పట్టేగారు ఆలోచించుచున్నారని తెలియుచున్నది. రాజప్రతినిధి క్రొత్త నిబంధన చేసిన కాలమునకు పూర్వమే తాను రూపొందించుచున్నట్లు ఈ నిబంధన తన రూపొందించు వర్తించు పట్టుకొని అభిప్రాయ పడుచున్నట్లున్నది. తన రూపొందించు వర్తించు వలె నని నన్నో ఈ నిబంధన నొందుకొని వర్తించువలెను రాజప్రతినిధి ప్రార్థనచేసెను. ప్రజాసంరక్షక చట్టము చర్చ నీయముగా నుండుకాలము తన రూపొందించునని పట్టుకొని యభిప్రాయము. కాలము గడిచి బిల్లు ఉపసంహరింపబడిన తరువాత ఈ సభల యనంతరము మరల క్రొత్త బిల్లును ప్రభుత్వము ప్రవేశపెట్టుకొని ప్రభుత్వముని పట్టేగారి రభిప్రాయపడుచున్నారని ఇట్లున్నది. కావున పట్టుకొని అప్పించుకొను ప్రభుత్వమువారు వేరొక యుపాయమును పన్నవలెను.

కానన రాజప్రతినిధి చేసిన క్రొత్త నిబంధన అధ్యక్షుని మొక్కయు, కాననసభాధ్యక్షుల అధికారమును తగ్గించు కేంద్రీయము చేదా యనియు, పార్లమెంటు ప్రభుత్వమున కేంద్రముగాని పద్ధతుల కేదే పద్ధతులనియు గూడ ఆశాంసన సభాధ్యక్షులకు ఉలించుచున్నట్లున్నది. ఇది మిక్కిలి ముఖ్యమగు రాజ్యాంగసమస్య. కాననసభలో సిట్టి తగాదా రేఖా మాపారాకలిష్టము. తగాదా వచ్చినప్పుడు పట్టుకొని ఆజాగ్రత్తగా ఉండరనియు, ప్రభుత్వమువారు రాతని సంచించబాల రనియు అందరకును తెలుచుచున్నారు.

వి. పి. యమ్.

అసలు శస్త్రురక్తిము వేరుశనగ నూనె విజయ నగరము ప్రెస్ అందు మిల్లువద్ద హాజరు నరుకు విక్రయించబడును.

మేనేజింగు యేజంట్లు:—

గార్డన్ ఫ్రాఫ్, అందుకో (మెట్రాన్) లిమిటెడ్, విజయనగరము.

నిరశన ప్రతులు

భగతుశింగుగారికి ప్రాణభయము

ఖైదీలు సంప్రదించుట

లాహోరు, ఆగస్టు 25:—నేడు మధ్యాహ్నము జైలు లలో విచారింపగా జతీందాసుగారు అనేకసార్లు నీళ్లు పసు నముజేసికొని రని తెలిసెను. ఆరోగ్య మభివృద్ధిచెందలేదు. 52. పానులు బరువు తగ్గిపోయిరి. భగతుశింగుగారిపితి చాల ఆందోళనకారణమగుచున్నది. గుండెలో పోటు. బంటరి కొట్టోనే యుంచబడిరి. దస్తుగారు ఆస్పత్రిలోనున్నారు. ఆతనిపితి అట్లే యున్నది.

జతీను సన్యాసుగారిని నిన్నును బోర్డులుజెయిలునుండి టోంగాపై సెంట్రలు జెయిలునకు భగతుశింగు దస్తుగారితో సంప్రదించుటకు గొంపోయిరి. సమ్మె అంతరింపజేయుటకు యత్నించుచున్నారు. మాడుగంటలకాలము వారు మాట్లాడుకొనిరి. ఏమి జరిగెనో తెలియదు. (ప్రీ. ప్రె.)

తమిళ నాడు రాజకీయమహాసభ

సర్దారు వల్లభాయీపట్టుగారి యధ్యక్షతను ఈనెల 31 వ తేదీ జరుగును

వేదారణ్యము, ఆగస్టు 24:— తమిళనాడు రాష్ట్రీయ మహాసభ ఈ నెల 31 వ తేదీ సర్దారు వల్లభాయీ పట్టుగారి అధ్యక్షతను జరుగును. పట్టుగారు 30 వ తేదీ మద్రాసు చేరదరు. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు మహాసభను ప్రారంభించెదరు. సి. రాజగోపాలాచారిగారు ఖైదీల ప్రదర్శనపు ప్రారంభమహోత్సవము జరిపెదరు.

WANTED.

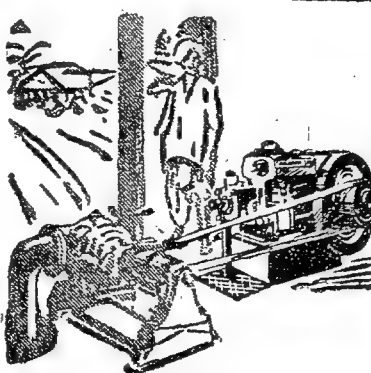
Organisers to reprint the Ideal Insurance Co. Ltd., a unique concern offering policy to the poor & middle classes. Monthly Salary Rs. 100/- T. A. Rs. 10/-, wins a very liberal commission. Apply to:—THE MANAGER, 21, Raja Lane, Calcutta.

సీమకమలములు నమ్మకమైన సామ్మూ సంతృప్తి నొందినచో, సామ్మూ వాపసు యివ్వబడును. క్యాటలాగు ఇవ్వం.

హంబాయి జ్యాయలరీమార్కు, 94 చెనాబజారు కోడ్డు, సాపుకారుపేట, మద్రాసు.

VOLKART ENGINEERS

మాప్రత్యేక ప్రేషనరీ, పోర్టుబుక్ పంపింగుసెట్లు కెరోసిన్ క్రూడాయిల్ ఎంజినులతో గలవు.

పూర్తివివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:—

వాల్ కార్టు బ్రదర్సు, ఎంజినీర్లు

ఆర్మీనుక్ వీధి, మద్రాసు.

ప్రదర్శనగదులు ఈ దిగువ స్థలములందు గలవు:

కొత్తతరగుపేట, బెంగుళూరు.

వెస్టుమెయిన్ వీధి, మదుర.

అవనాపిరోడ్డు, కోయంబత్తూరు.

వాల్ కార్టు బ్రదర్సు, ఏజెన్సీ, బెజవాడ.

అసంబ్ధి అధ్యక్షుని అధికారమును తగ్గించుట

(బీమునర్వసు)

పరిపాలనా విధానమే రాజప్రతినిధి సంకల్ప

మీడియం కారణము

లండన్, ఆగ 26:—అసంబ్ధి అధ్యక్షుని యధికారమును తగ్గించుటకు ఒక్క రాజప్రతినిధితోగాని, ఇండియామంత్రితోగాని, గూడుకొనలేదు. ఏనిబంధనలను మార్పులను జేయవలెనని నిశ్చయించు యధికారము రాజప్రతినిధి కొక్కనికేలేదు. ఆతడొక్కడును జేయునట్టి యధికారములేదు. అతని సభలోనున్న సభ్యులదే యధికారము. వారందరును ఏవిషయమైనను మార్పులనుగూర్చి నిశ్చయింపవలసియున్నది. వారు కృతనిశ్చయు లయినపుడు రాజప్రతినిధి ఏమియు చేయజాలడు. అట్టి తీర్మానమును ఒక్క ఇండియామంత్రి ఆమోదించుటకుగాని నిరాకరించుటకుగాని యధికారము లేదు. ఆమోదించుటకుగాని నిరాకరించుటకుగాని సభాయుక్తుడైన ఇండియామంత్రికే యున్నదా యధికారము.

ఇండియా ప్రభుత్వములో ఒక్క భారత కార్యనిర్వాహక సభ్యుడు ఇట్టి మార్పుకూడదని పట్టుదలను జూపినట్లులే ఇండియా మంత్రి సభలోగూడ ఒక భారతప్రతినిధి సమ్మతిని జూపలేదు. కాని ఎక్కువమంది సభ్యులు సదా కఠినకాననములను ఆమోదించునపుడు ఒక్క సభ్యుని ఆక్షేపణ ఏమిచేయగలుగు?

లండను ఇండియనుసోషల్ క్లబ్బు

సభ్యుల భిన్నాభిప్రాయములు

(బీము నర్వసు)

లండన్, ఆగస్టు 26:—లండను సోషల్ క్లబ్బులో సభ్యులకు భిన్నాభిప్రాయములు పెండు. నేడు అందొక విందు జరిగెను. ఈ తగవులచే క్లబ్బు అధ్యక్షుడు సర్ మండేష్ భావనాగిరిగారు, తమపదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి.

ఈక్లబ్బు సాంఘికవిషయములను వీడి రాజకీయప్రచారమునకు పూనుకొన్నదను కారణమున భిన్నాభిప్రాయములకు అవకాశ మేర్పడెను. డాక్టరు పరంజిపాయిగా రధ్యక్షులుగను, ఆర్. పి. నెహరూగారు కార్యదర్శిగను నియమింపబడిరి.

ఈవిందుకు ఇండియను సెంట్రలక్మిటీ సభ్యులనుగూడ ఆహ్వానించిరి. ఇయ్యది అక్రమమనునియు, తమ క్లబ్బునూత్రములకు భంగమనియు వారిని ఆహ్వానింపరాదనియు సభ్యులు ఆక్షేపించిరి. భారతీయులలో కొందరు వైమును కమిషనుకు విముఖులు. అయ్యది సవ్యముగా నిండు, తే వ్య గా నిండు. అట్టి సందర్భములందు భారతీయులు వైమును కమిషనును బహిష్కరించినపుడు వారిశేల విందున కాహ్వానింపవలెనని ప్రశ్నించిరి. ఒకవేళ సెంట్రలక్మిటీసభ్యులు అతిధులుగ రాగోరునో డబ్బిచ్చుకొని అధ్యక్షుని స్నేహితులుగ రావలెననిరి. ఈవిందుకొచ్చినది ఒక్క హరిసింగుగారు, డాక్టరు సుహృవాద్గీగారే సర్ మహమ్మదు హాబీబుల్లా డా|| డ్రమ్మండుపేట్లగార్లు గూడ విందుకువచ్చిరి. అతిధులను ఆహ్వానించి ఛాయాపటమును తీసికొను సమయమున సకలత్వాలాగా రెంత మాత్రము వారి నాహ్వానించి ఛాయాపటమును తీయరాదనిరి. డా|| పరంజిపాయిగారు సభ్యులను సుముఖులుగజేయ యత్నించిరి. కాని వ్యర్థప్రయత్నమాయెను. ఈ గండ్రగోళ్ములో ఒకసభ్యుడు కార్యదర్శిపై అభిశంకన తీర్మానమునుపాదించెను.

తృదకు ఛాయాపటమును తీయలేదు. అల్లరి సద్దుకొన్న పిదప భంజించి యుతిధులు వారిదారినివారు యుపన్యాసములు లేకుండజనిరి.

ఇరాకుమంత్రి వర్గము

రాజీనామానిచ్చెను

రాజనకు ప్రధానామాత్యునకు

భిన్నాభిప్రాయమే కారణము

(హుటరు)

లండన్, ఆగస్టు 26:—ఇరాకురాజనకును, ప్రధానామాత్యునకు భిన్నాభిప్రాయము వచ్చుటచే ఇరాకు మంత్రి వర్గము రాజీనామా నిచ్చెను.

అపక్వాహారము

గాంధీ మహాత్ముడు వ్రాసిన వ్యాసము

"అపక్వాహార పరీక్షలో దినదినాభివృద్ధిని తెలిపి యీ ఆహారమును తినుచున్నవారికిని తినగోరు వారికిని అధికముగ ధైర్యమును కలిగింపవలెనని నేను కోరుచుండగా యీ ఆహార మునందు విపరీత పరిణామమునే దెలుపవలసి వచ్చినది. నేనిది వర కెన్నడును కేవలము అపక్వాహారమునే తినియుండనందున చాల జాగ్రత్తగానే దీని నిపుడు తినుచుండినను నాకు ఆరోగ్య భంగము కలిగినది. బంక విరేచనములు విడువకుండ పట్టుకొని నవి. అవి అంతతీవ్రముగా నుండకపోయినను నన్ను మంచ మెక్కించుటకు చాలియుండుటయేగాక అపక్వాహార పరీక్షకు గూడ అంతరాయమును కలిగించినవి. అందువలన నేను మరల పక్వాహారములను తినుట మాత్రమేగాక మేకపాలను గూడ త్రాగవలసివచ్చినది. 1928 న వం బ రు లో నేనుపాలను నదలివేసితిని. గాన మరల నిపుడు పాలను త్రాగనసరము లేకుండనే వ్యాధిని కుదుర్చుటకు డాక్టరు హీరాలాలు దేశాయిగారు సర్వోత్తమ వినియోగించిరిగాని విరేచనములలో బంకయును రక్తపుగురులును తగ్గనందున అవికట్టుటకు పెరుగు త్రాగక తప్పినదికాదు. ఈ వ్యాసమును నేను 18 వ తేదీ ఆది వారమునాడు రాత్రి వ్రాయుచున్నాను. ఇప్పటికి నేను రెండు సార్లు పెరుగు త్రాగితిని. దీనిఫలితము యీ వ్యాసము చివరను తెలిపెదను.

నేను అపక్వాహారములను తినుటవలన విరేచనము లధిక మైనవి. లోపలనున్న విషపదార్థము లన్నియును పోవుచున్న వనియును అటుల విరేచనము లగుట మంచిదే. యనియును నాకు తోచినది. నీరస మేమియును నాకు కలుగనందున నేనటులతల చుటకువీలైనది. కాని అది సారబాటనియును అపక్వాహారములు జీర్ణము కాకపోవుటవలననే అటుల విరేచనము లయ్యెనని యును యిపుడు స్పష్టమైనది. అవి క్రమముగా బంకవిరేచనముల క్రింద పరిణమించినవి.

నాతోగూడ నపక్వాహారమును ప్రారంభించినవారిలో నిపుడు నలుగురు మాత్రమే దానిని సాగించుచున్నారు. తక్కినవా రందరును క్రమముగా మా ని వేసిరి. ఆనలుగురి లోను యొక రొకసంవత్సరమునుండియు అపక్వాహారమునే తినుచున్నారు. అందువలన తనకు చాలమేలు కలిగినదనియే ఆతడు తెలుపుచున్నాడు. తక్కినవారికి నీరస మధికముగటవల నను రోజురోజుకు తూనికలో తగ్గిపోవుటవలనను వారు మాని వేసిరి.

"అపక్వాహారమును వృద్ధులును, యువకులును, వ్యాధిగ్రస్తులును, ఆరోగ్యవంతులునుగూడ తినవచ్చును. ఇది అందరికిని గూడ సరిపడును" అని శ్రీయుత బొల్లాప్రగడ గోపాలరావు గారు (రాజమహేంద్రవరము) తెలిపిన విషయము మాత్రము రుజువు కాలేదని మాత్రము వ్రాయకతీరదు. అపక్వాహారమును గూర్చి పట్టుదలగలవారు తమ అవధివములను వ్రాయుటలో ప్రజలకుదానిపై నాదరము కలిగించుటకు అతిశయోక్తులను వ్రాయగూడదు. నిజమైన విషయములనే వ్రాయవలెనని యిపు డైనను గ్రహింతురుగాక. తమకు కలిగిన అనుభవమును మాత్రమే వ్రాయవలెనుగాని లేనిపోని ఊహలుచేసి విపరీత కల్పనల నెంత మాత్రమును ప్రకటింపగూడదు.

అపక్వాహారమునందు 40 యేండ్ల క్రితము నాకెట్టి నమ్మకముండెదో నేడుగూడ నట్టి నమ్మకమే కలదు కావుననే యిపుడీపరీక్ష స్పష్టముగా విఫలమైన దని నేను వ్రాయగలుగు చున్నాను. నాకు దీనిలో అనుభవము లేకపోవుటయును సరి యైన వస్తుసమ్మేళనము తెలియకపోవుటయునే యీవైఫల్యము నకు కారణములు. అపక్వాహారమును తినుటవలన చాల మంచి ఫలితములు గూడ స్పష్టముగానే కనబడెను. దీనిని తినుటవలన మూలో నెవరికిని గూడ నధికముగ బాధ యేదియును కలుగ లేదు. నాకు బంకవిరేచనములు పట్టుకొనినను బాధ యేమి యును కలుగలేదు. నన్ను చాలమంది నైద్యు లిపుడు పరీక్షించిరి. బంకవిరేచనములు తప్ప మరేవిధముగ అనారోగ్యమును లేదని అందరును గూడ నైకకంఠ్యముగా నుడివిరి. నాతో గూడ నీపరీక్ష ప్రారంభించినవారికి గ్రుడ్డినాండ్రు గ్రుడ్డివాడు మార్గ దర్శకుడైనటుల అనుభవము లేని నేనే మార్గ దర్శకుడనైతిని. శాస్త్రజ్ఞు నకు సహజముగా నుండునట్టి ఓరిమిగలిగి అపక్వాహారమును గూర్చి సాంతముగా తెలుసుకొనినవా రెవరును మాకు సలహా జెప్పుటకు లభించలేదు.

నాకు మరల సంపూర్ణారోగ్యము కలిగినపిమ్మట కొంత తీరిక లభించగానే నేను మరల నపక్వాహారమును పరీక్షింప

వారంభించెదను. నేను చేసిన లోపములను గ్రహించి వానిని మానివేయుటకు ప్రయత్నించినచో పరీక్ష కొనసాగగలదు గాన నేనటుల చేయగలుగుదునని ఆశించుచున్నాను. నేను సత్య స్వేచ్ఛకుడను గాన మనుష్యుడు శరీరమును మనసును ఆత్మను మంచి ఆరోగ్యస్థితిలో నుంచుటకు తగిన శ్రేష్ఠముగ సమగ్రాహార మును కనుగొనుట అసంసరమని నేను తలచుచున్నాను. అపక్వా హారపరీక్షవలననే ఇది కొనసాగగలదనియును పాలను త్రాగుట వలన గలిగెడు లాభముల నన్నిటిని పూర్తిగా కలిగింపగల శాకా పదార్థము అపారముగ శాకాప్రపంచమున లభింపగలదనియును నాకు నమ్మకము కలదు. పాలలో కొన్ని దోషము లున్నవనియును, పాలు శిశువులకును చిన్న జంతువులకును మాత్రమే యోగ్యమగుదననియును, అవి వయసుచచ్చినవారి కొర కేర్పరుపబడలేదనియును వైద్యులందరునుగూడ నంగీరించియున్నారు. కాన, సర్వవిధముల సరియగు సాహారమును గూర్చి పరీక్షించుట ముఖ్యతముగాన నీవిషయమున వ్యయ ప్రయాసలనుగూర్చి ఆలోచింపకుండ పరీక్షించుట విధియనియే నేను నమ్ముచున్నాను. కావున దీనియం దభిమానముగలవారింకను నాకు సత్యములగు స్వానుభవములను తెలుపుచుండనలే ననియే నేను కోరెదను. ఈ పరీక్షయందు నమ్మకము లేనట్టియు యీపరీక్షవలన నాకెట్టి హానికలుగునోయని నాయందు గల ప్రేమచే నాందోళనము జెందుచున్నట్టియు మిత్రులు మనశ్శాంతిని బడయుదురుగాక! నా యితరపనులకు భంగ కర మగు నెట్టిపరీక్షనుగూడ నేను చేయనని వారికి నేను వాదానము నొస గుచున్నాను. నాకు 18 వ యేడు పచ్చినప్పటి నుండియును గూడ ఆహార విషయము నే నిట్టి సరీక్షలను చేయుచునే యుంటిని. నాకు ప్రబలములగు వ్యాధులు గూడ తరుచుగా కలుగలేదు. సామాన్యముగా నేను మంచి ఆరోగ్యమునే కలిగియుంటిని. ముఖ్యవిషయమేమనగా యెంతకాల ము నేను యీ భూలోకమున తన ఆజ్ఞలను నెరవేర్చుట భగవత్సంకల్పమగునో అంతకాలమును ఆ సర్వేశ్వరుడు నన్ను కాపాడుచుండుననుట కెట్టి సందేయమును లేదని నామిత్రులు గ్రహింతురు గాక.

తాత్కాలికముగా నా పరీక్షకు నిరోధము కలిగినదను కారణమున దీనిని పరీక్షించుచున్న వారందరును గూడ మాని

వేయగూడదు. నాపరీక్ష విఫలమగుటకు గల కారణములను తెలుసుకొని వారు అసంసరముగ మార్పులను చేయవలెను.

1. బాగుగా నమిలి తినుట ముఖ్యతము. అది సాధ్యముగానిచో మెత్తగానూరి నోటిలో చాలసేపుంచి చప్పలించి అదిద్రవముగా నై న పిమ్మటనే మ్రింగవలెనుగాని గట్టి వస్తువులను నమలకుండ నెన్నడును మ్రింగగూడదు.
 2. నోటిలో నమలుచున్నపుడు ద్రవముగా మారకుండ కొంత పిప్పి మిగిలినచో దానిని ఉమ్మివేయవలెనుగాని మ్రింగగూడదు.
 3. ధాన్యజాతులను (గోధుమ, వరి బియ్యము, చోళ్లు, జొన్నలు మున్నగునవి) పప్పుదినుసులను (కందులు, మినుములు, పెసలలు, శనగలు, బటానీలు మున్నగునవి) చాల కొద్దిగా తినవలెను.
 4. లేత ఆకుకూరలను కాయకూరలను బాగుగా కడిగి తురిమి లేక తోరితినవలెను. వీనినిగూడ చాల కొద్దిగానే తినవలెను.
 5. క్రొత్తగా అపక్వాహారములు తిన వారంభించు వారు బాగుగా పండినవల్లను (నారింజ, కమలా, పచ్చిద్రాక్ష, ఆరటి, మున్నగునవి)నిండిన వల్లను (ఎండుద్రాక్ష కివిమిసి ఖిర్బారపు కాయలుమున్నగునవి వీనిని నీళ్లలో నానవేసి తినవలెను) గింజలును నట్టు (కొబ్బరి, బాదం, పిస్తా, ఆక్రోటు సారపప్పు, పెరు శనగమున్నగునవి)మాత్రమే ప్రధానాహారముగా తినవలెను.
 6. చాల కాలము అపక్వాహారమును తిని పరీక్షించిన పిమ్మట దానివలన నెట్టి హానియును కలుగలేదని గట్టి నమ్మకము కలిగిన పిమ్మటనే యిష్టమున్నచో పాలను వర్షింపవచ్చును కాని అంతవరకును పాలను ముఖ్యముగా తాగిచునే యుండవలెను. నేను అపక్వాహారమునుగూర్చి చాల గ్రంథములు మున్నగువానిని చదివితిని. పళ్లును గింజలును మాత్రమే శ్రేష్ఠమైన ఆహారము గానవీనినే తినవలెను. ఆకు కూరలను కాయకూరలను తినగోరినచో వానిని చాలకొద్దిగానే తినవలెను. అనియే అన్ని గ్రంథములును తెలుపుచున్నవి.
- నేనీ వ్యాసమును 18 వ తేదీ రాత్రి వ్రాసితిని. పెరుగు యొక్క ఫలితమును 20 వ తేదీ మంగళవారము ఉదయము వరకును పరీక్షింపగా నీళ్లు కలిపిన పెరుగు అనగా మజ్జిగ నాకు బాగుగా సరిపడుచున్నదని తెలుప గలుగుచున్నాను. (నిం.నం.యిండియా 22-8-29)

తరుణము మించిపోకమునుచే మీ తలవెండ్రుకల గురించి తగుశ్రద్ధ వహింపుడు.

వెండ్రుకలు దువ్వెనతో ఊడివచ్చునంతవరకు ఆరింపకుడు వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదశ యని గ్రహింపుడు.

కామినియాఆయిల్ రిజిస్టర్డ్

ను నేటినుండియే వాడుటారంభింపుడు.

తలవెండ్రుకల బాధలన్నింటికి

దివ్యామృతము

వెండ్రుకలను కాంతివిహీనముగాను, చిట్టిపోవుట విడ నుగా నుండుటనుండి రక్షించి పట్టుకుచ్చనలే, తుమ్మెదరక్కలవలె నిగనిగలాడించును. ఈసులభపదధిని నేడే పరీక్షింపుడు. మీవెండ్రుక లెంత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చల్లదనమును గలిగించ గనో మనింపుడు. కామినియాఆయిల్ మీవెండ్రుకలకు నెట్లు అధి క్యము గలుగజేయునో గుర్తింపుడు. ప్రతిపట్టణములోను, పల్లెలోను, దుకాణదారులందరివద్దను, పరిమళద్రవ్యము లమ్మవారలందరివద్దను దొరకును. మీయూరివర్తకులయొద్ద కొనునప్పుడు, కామినియాఆయిల్ నా అని చూచి మరి కొనుడు.

నీనా 1-కి ను రు 1-0-0; పోన్టీజి 0-6-0 ప్రత్యేకం. నీనాలు 8-కి రు 2-10-0; పోన్టీజి ఆ 0-12-0.

ఓ టో ది ల్ బ హా రు (రిజిస్టర్డ్)

కొనుట ముతవకుడు.

మీదుస్తులమీదగాని, కేబు రుమాలమీదగాని రెండుయూడు చుక్కలు ఆటోడిట్ బ హారు చల్లిన వెంటనే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైజీపువ్వుల పరిమళములను, వెనజల్లిన ట్లూనరును, పెండ్లిసమయములందు బంధువులందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆటోడిట్ బహార తప్ప మరెద్దియు కానరాదు. నేడే ఒకనీసాను కొని, దాని అద్భుతపరిమళము లనుభవింపుడు.

1/2 బోన్సు ఓటోడిట్ బహారు	రు. 2-0-0
1/4 " "	" 1-4-0
1 డ్రాము " "	" 0-12-0

నమూనానీనా రెండణాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన, పంపబడును.

సువాసన కార్డు 1-కి అలా 1

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అందు కెమికలు కంపెనీ,

285, జమ్మామక్కిడు మార్కెటు, బొంబాయి. నెం. 2.

నూతన గృహప్రవేశ
మహోత్సవము

శ్రీ కా. నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు "శ్రీ బాగ్" నందు చేరుట

పైలూపుడు "లజ్" సమీపమునందు శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు నూతనముగ కొనిన "శ్రీ బాగ్" భవనమున నిన్నటి ప్రాతఃకాలము 6 గంటలకుభూమిహూర్తమున గృహ ప్రవేశమహోత్సవముగావించిరి. పై మహోత్సవ సందర్భమున శ్రీ పంతులుగారి బంధు, మిత్రులును ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయవోద్యులను, మరియు పెక్కింద్రు అతిథులును విందున కాహ్వానింపబడిరి. అతిథులు మృష్టాన్నభోజనము చేతను, స్రవ్యందనతాంబూలాదికములతోడను సత్కరింపబడిరి. అతిథులందఱును రమణీయముగ నలంకరింపబడిన దివ్యభవనమును, పరివేష్టించియున్న, నానావిధ పరిమళమును, ఫలవృక్ష సంయుతావయవమును, ఆరామాంతర నిర్మలజలపూరిత కూప, తటాక నిర్మాణములను కనులపండువుగ వీక్షించియు, చల్లని నీల తెమ్మెరలనుభవించియు, ఆరామవిహారములచే వినోదముగకాలమును గడపిరి. గురు దేవులకును, బ్రాహ్మణులకును ధూరి సంభావన లాసంగబడెను.

* * *
"శ్రీ బాగ్" నూతన గృహప్రవేశ మహోత్సవ
కాలముందు సమర్పించిన పద్యత్రయము

చంపః మాతః.
నరమలనిచ్చి భక్తులను-వాడిరి బ్రోచెడి దేవునింబరెక్కా
కురుచిరధాన్యరాసులను-జొప్పడనిచ్చెడిధూమియంబరెక్కా
సరళత "నాంద్రకారద"కు -సప్రాప్తి నీ మహానీయసేవకుక్కా
క్రిముగ శేర్పడెక గృహము- చెన్నపురివరమధ్యమధ్యలిన్||
శేటగిత్.
విజయవాటికయం వొక్క-వినులగృహము |
రమ్యమై యొప్పుచుండు "సు-ర్గాలీనా" |
మనెడు భవ్యనామంబున; -నంబ సతత |
చుండు విలసిల్లు ననియెడి-యథ ముఖ ||
గీతమాతః.
చెన్న నగరాంతికంబున- జెన్నమీఠ
శ్రీరమాదేవి పైపైని-గరులుగూర్చ
స్థిరనివాసంబు- జేసుకొన్న-చెలియందు
భద్రగృహమేధ వై భువి -కలుచుయ్య |
నారికేళామ్రపుష్పముల్ - నయనపర్య
మెనర నోనరింప, ద్వీజములు-సునిదయలః
జేయ, శిష్యాసవాదులు-హాయి! గూర్చ,
బంధుచర్మంబు నిను సదా - భక్తికొల్ప,
అతిథు "లాసంధిభఃనం" బ-బంధు-బాగడ,
జనులు "శ్రీ బా" గలంచును -జాటుచుండ.
ఇట్లు: విధేయసేవకుడు,
బాక్స-వట్టణము-రామానుజయ్య.

నర్ బి. యన్. శర్మగారు

బొంబాయి, ఆగస్టు 25:- వైద్య కేలు కమిటి అధ్యక్షులగు నర్ బి. యన్. శర్మగారు శేషదినము ఉదయం బొంబాయి చేరిరి. బల్లపై వైద్యనాథు డిండించుచున్న చాపీల విషయమై బరంపూరు రైల్వేమిల్లునారు చేరిన ఆక్షేపణలను వైద్యకొట్టు కమిటివారు విచారించెదరు. (అ. పై)

మీకు కావలసిన నల్లన

- 1. బుగములు నడ్డి లేకుండలేక ఉచితమైన రొట్టెల బోన గుల్లు.
- 2. ప్రీమియం లేని భీమా పోలీసు ఈ దిగున విలాసమునకు వ్రాయవలెను.
- దక్షిణ హిందూదేశముం డింపులను ఏజెంట్లు కావలెను. కష్టపడి పని చేయునట్టివానికి, పలుకుబడి గలవారికి ధారాళమైన పత్రములు గలవు.
- ఉత్తరము వ్రాసిన వరప్తులు, ఫారములు పంపబడును. మేనేజింగు ఏజెంట్లు
- ప్రీమియర్ బెనిఫిట్ సొసైటీ లిమిటెడ్.,
దిమాల్, కాన్ పూరు. లేక బ్రాంచి సెక్రెటరీ.
51 పీబర్స్, కోడ్డు, రాయపేట, మద్రాసు.

భీమవర రహితుల మహాసభ

శనివారమునాటి హిందూపత్రికలో ప్రచురింపబడిన వార్త సత్యముకాదు

జిల్లా వోటర్ల సంఘము లేనేలేదు
నరసూర్ నుండి పత్రికలకు విలేఖరియగు శ్రీయుత మాధవరావుగారు యిట్లు మాకు తంతి సంపుచున్నారు:-
భీమవరమునందు జరిగిన రహితుల మహాసభను నేను స్వయముగా వెళ్ళజాలనగుదును చింతిల్లుచున్నాను. కాని జిల్లా వోటర్ల సంఘ కార్యదర్శియని పేరుపెట్టుకొని యొకడు హిందూ పత్రికకు శనివారమునాడు పంపినవార్త బూటకమువలె నగుపడుచున్నది. నేనెరింగినంతవరకు యీజిల్లాలో నిట్టి సంఘములేదు. ఎప్పుడును స్థాపింపబడి యుండలేదు.
ఉత్తరసర్కారుల వ్యవసాయాభివృద్ధి సంఘములో మానేజింగ్ డైరెక్టరుగ శ్రీయుత జోష్యుల సుబ్బారావుగారు మా కిట్లు తంతి సంపుచున్నారు:- "భీమవరమునందు జరిగిన రహితుల మహాసభనుగురించి జిల్లావోటర్ల సంఘకార్యదర్శియని పేరుపెట్టుకొనిన కృష్ణమూర్తి యను నొకడు శనివారమునాడు ప్రచురింపబడిన హిందూపత్రిక కొకలేఖను వ్రాసెను. మద్రాసు పత్రికల క్రేయముకొరకును, ప్రజల క్షేమముకొరకును కృష్ణమూర్తియొక్క పూర్తి పేరేమో తెలుపవలసినదని నేను కోరుచున్నాను. మరియు జిల్లావోటర్లసంఘము ఎప్పుట, ఎప్పుడు, ఎవరి అధ్యక్షతన స్థాపింపబడినదో, దాని అధ్యక్షు డెవడో, కార్యనిర్వాహకవర్గమునందలి సభ్యులెవరో, వోటరుగా నుండుటకు తన యోగ్యులైవో, పోయిన శాసనసభకు వోటరుల పట్టికలో తనపేరు ప్రచురింపబడినదో, లేదో తెలియబరచవలసినదని కూడా నేను కృష్ణమూర్తిగారిని కోరుచున్నాను.
రెండవది నేను స్వయముగా సభకు వెళ్లి కార్యక్రమము నందు పాల్గొంటిని. కాళిపట్నము ప్రాజెక్టులలో సభ్యులుగా నున్న ముగ్గురు సభ్యులుమాత్రము నివేదికకు అనుమతులుగా నుండిరి. డిప్యూరహితు లందరు ఆనివేదికకు ఖండించిరి. మరియు నివేదికలోని లోటుబాటులను ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించుటకై సభనాకు శ్రీయుత చండ్లు నారాయణరాజుగారిని, శ్రీయుత మోహన్ రామచంద్రరావు పంతులుగారిని నియమించిరి. సభాకార్యక్రమమును సరిగా ప్రతిఫలకు నివేదించుటకై శ్రీయుత నారాయణరాజుగారిని, లేక మోహన్ రామచంద్రరావు పంతులుగారిని గాని సభవారు నియమించుచు తీర్మానించిరి. (తంతి.)

న ర బ లి

ద్వీపాంతరవాస శిక్ష
ఆలహాబాదు, ఆగ 24.-మీరటు వాస్తవ్యులగు వారందఱు మరొక అను ఇరువురు పోడరులు జబ్బుపడిరి. ముందులవల్ల ప్రయోజనము లేనందున గ్రామ పోరోహితుని ప్రోత్సాహము పై మేకలను కాళికాదేవికి బలియొసగిరి. అప్పుడుమాడా వారికి ఆరోగ్యము కుదరలేదు. కాళికాదేవికి నరబలి ఇవ్వవలయునని సంకల్పించుకొని ఒక పోరోహితుని, మరియొక సేవకుని పూరియెలలకు తీసికొని వారిని కొట్టి చంపి బావిలోవేసిరి. నెవన్ను విచారణసమయమున నిందితుల చక్షిలు నిందితులపక్షమున వాదించుచు వారు ఆ సమయమున బుద్ధిమితము లేనివారై యుండిరినియు సిచ్చివారిని శిక్షింపమాడదనియు వాదించెను. నెవన్నుజడ్జి నిందితులు శేర్షులని తీర్పుచెప్పిరి. మతోదేకము ఆధికమునందెను గాని వారికి సిచ్చియున్నదని రుజువుకాలేదనిరి. నెవన్నుజడ్జి నిందితులకు మరణశిక్ష విధించిరి. హైకోర్టు నందు అపీలుచేయగ హైకోర్టువారు మరణదండనను రద్దుచేసి ద్వీపాంతరవాసశిక్ష విధించిరి. (అ. పై)

కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షత

గాంధీమహాత్ముడే అర్హుడని లీడరుపత్రిక తెలుపుట
ప్రస్తుతసమయమున కాంగ్రెసునాక విషమపరిస్థితులలో తగుల్కొని యున్నది. దీనిని దరి జేర్చగలవాడు మహాత్ముడొక్కడే. దేశీయులకు మహాత్మునం దున్నంత పరిపూర్ణ విశ్వాసము జనహరలాలుగారిపైన లేదుగాన మహాత్ముడు మరల నాలోచింపగోరవలెను." అని ఆలహాబాదులో సుప్రసిద్ధ మితవాద పత్రికయగు లీడరుపత్రిక వ్రాసెను. (అ. పై)

బిటిషువారు రాజీకి వత్తురా?

బి. శివరావుగారి అభిప్రాయము
మదరాసు కార్మికనాయకు లగు బి. శివరావుగారు ఆసినిసెంటుగారితో ఇంగ్లాండు యూరోపు దేశముల సంచారముజేసి 28 తేదీన బొంబాయి కేపులో దిగినపిదప పిన అభిప్రాయములు యీ మధ్య ఇంగ్లాండునుండి తిరిగివచ్చి భారతీయులందఱు వెల్లడించిన అభిప్రాయమునే బలపరచు న్నవి. బిటిషు మంత్రిగృహలోను అచ్చటనున్న ఇండిర కార్యాలయమునందు ఇండియాకు అనుకూలముగ పరిస్థితు లేడిన విని వీరి యభిప్రాయము.
"నెడ్జివుడు చెనుగాను ఇండియామంత్రి అతివాదులయె నానుభూతి గలవారును శాంతముగ యోచించువారును భాగ్యయుల వాంఛలను సరిగా తెలిసికొనుటకు కుతూహలముగల వీ పార్లమెంటులో పలుకుబడిగూడ గలను. వైస్రాయి ఇర్వింగారు మంత్రిగృహవారితోను, తనపార్టీవారితో ముప్పటిం నపుడు భారతీయ పరిస్థితులను స్పష్టముగ ఉన్నవి ఉన్నట్లు వివరిన నాకు తెలియవచ్చెను. ఈ దేశములో అతివాదులుగూ ఇర్వినుగారిచ్యూకు సంత్వపిండకలరని కామన్సునభ లాభీ కొందరుసభ్యు లనిరి. ఇండియాకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యంబిసంగవలెనని యిదివరకే బాహ్యముగ ప్రకటించియుం బార్లీలానుబరి, క్లెయిన్సు వెంటివారు మంత్రివర్గమునందున్నా గాంధీ, పండిత నెహ్రూగార్లతో నేదో రాజీదుదుర్నకొని తగ్గ లేకుండ జూచుకొనినలెనని యెల్ల రాశించుచున్నటులు లండనుల అధికారవర్గములందు నేవంటిని."
"నర్ లేజబహదూరు సమ్రాగారి ప్రకటనకు లండన్ పత్రికలో ప్రాముఖ్యత యొసంగబడెను. ఇండియాకార్యాలయమువారుగూడ వారియభిప్రాయములను క్రేడగ యోచించుచున్నారు" అని శివరావుగారు నడివిరి. డా॥ బిసెంటుగారు అక్టోబరుమాసములో ఇండియాకు తిరిగివత్తురనియు సర్వసభ తిరిగి జరుపుట కుద్దేశించెననియు శివరావుగారు తెలిపిరి. (అ. పై)

The Allenburys' Castor Oil

వాసనయులేదు రుచియులేదు
ద్రవ్యధర్మమున నున్న ఘనత
చెందిన గొప్ప విశేషకారి 'ఆలెక్ బరీ' నూర్పుగల చిట్టాముదములందఱును ఎటునుండరు. ధూలోకమం దంతలును వాడుచున్నారు.

“ఆలెక్ బరీ” నే నాడులకు నిశ్చయించును. ప్రతిచుంగుల దుకాణములోను దొరకును.
పరిశుభ్రమైనది గనుక శ్రేష్ఠమైనది.
అత్యుపయుక్తముగ గృహద్రవ్యసం గృహమునం దుండవలెను.

Allen & Hanburys Ltd.
LONDON
Special Representative for India:
A. H. P. JENNINGS,
Block E, 2nd Floor, Clive Buildings,
CALCUTTA

వృత్తాంతలేఖలు

బె బె వాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

వైస్రాయిగారివద్దకు వెళ్లుచున్న సనాతన ధర్మపరుల రాయబారవర్గము

ఆగస్టు, 28:—నేడు సాయంత్రం గ్రాండు ట్రంకు యెక్స్ప్రెసు బండిలో వైస్రాయిగారివద్దకు వెళ్లుచున్న రాయబారవర్గము వచ్చుచున్నారని తెలిసి యీ పట్టణముందలి స్వదర్శిభిక్షువులు లనేకమంది ప్రేక్షకులవద్దకు విచ్చేసిరి. శ్రీయుతులు యనగుండ్ర లక్ష్మీనరసింహం, చెరుకుపల్లి బుచ్చి రామయ్య, పెద్దిభొట్ల వీరయ్య, సూ. కుబ్జరామశాస్త్రిలు, భాగవతుల గోపాలకృష్ణయ్య, నోరి రామశాస్త్రి, జొన్నలగడ్డ శ్రీరామచంద్రయ్య, కోటేశ్వర దీక్షితులు, చోడవరపు దేవశ్రాజు, కతావధాని శ్రీరామశాస్త్రి, మున్నవ కృష్ణశర్మగారలు మున్నగువారు ప్రేక్షకులవద్ద వేచియుండిరి. మద్రాసు నుండి యెక్స్ప్రెసు బండి ప్రేక్షకులతో వచ్చి చేరినతోడనే యనగుండ్ర లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారు, మద్రాసునుండి వచ్చినవారినిన్ని, ఈ ప్రేక్షకులనుండి ప్రయాణమునకు వారినిన్ని కర్పూర మాలలతోను పుష్ప మాలలతోను అలంకరించి వారికి ఫలములను, చందనాది తాంబూలముల నిచ్చి సత్కరించిరి. చోడవరపు దేవశ్రాజుగారుకూడ అతిథిసత్కార మొనర్చిరి. రైలు ప్రేక్షకులను నడలునప్పుడు జయజయ ధ్యానములు చెలరేగెను.

మద్రాసునుండి వచ్చినవారి నామముల నిందువహించుచున్నాను. శ్రీయుతులు టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు, కే. బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు, ఎం. కే. ఆచార్యులు, ఎన్. కే. వైద్యనాథయ్యగారు, ఏ. వెంకట్రాయలయ్య, యన్. నరేంద్రయ్యగారు, యన్. మహాలింగయ్యగారు, కే. కుబ్జరామశాస్త్రిగారు మున్నగువారు.

బెజవాడనుండి పయనమైనవారు పుర్రాంధ్ర కృష్ణమూర్తి రాళ్లబండి సీతారామశాస్త్రి, వెంపటి నరసింహం, కనుపర్తి మార్కండేయశర్మ, పుల్లపంతుల రామచంద్రయ్య, గోవు రామచంద్రరావు, హేమాద్రి కొండలరామశర్మగార్లు. ఈ రాయబారమువారికి నెల్లూరు, తెనాలి పట్టణములవారుకూడ మర్యాద చేసినట్లు తెలిసినది. 28వ తేదీకి నిస్సా చేరెవర.

గుంటూరు పురపాలక సంఘసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

17 తేదీ సాయంకాలమున పురపాలక సంఘసామాన్య సభ శ్రీయుత నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావుగారి యాజమాన్యమున జరిగెను. గాంధీ తిలకు కేబుల్లు కొందరు ప్రస్తుతము రయిల్వే క్రాసింగువద్దను మునిసిపల్ పాకాలును తిరిగి కూరగాయల మార్కెటుగా మార్చవలసిన దని మహాజరిచ్చిరి. అది ఆలోచించబడి అటుల జరుపుటకు వీలులేదనిరి.

జూటుమిల్లువద్ద స్థలములను యిదివరలో ఫ్యాక్టరీల కట్టుటకు నియమించిన స్థలములలో నొకటిగా నుండెడిది. ఇప్పుడు వందలకొలది జనులు గృహనిర్మాణమునకై స్థలములు కొనుటచే ఆప్రదేశమును ఆపటికనుండి తొలగించవలసినదాగా నయిరుదుకొగారు ఆఫీసు నోటును బెట్టిరి. కవుకోసిలువారు దాని నామోదించిరి.

గుంటూరు తహసిల్ దారు గారు పుస్తకాలయమునకు తూర్పుననున్న ఖారగూడాలస్థలములో కొంతను ఇన్మెయిట్ ఖాన్ అనువానికి గృహనిర్మాణమునకై యిచ్చుటకు తీర్మానించి తెలియజేయవలసినదిగా కోరిరి. ఆకాగితము శ్రీయుత కళ్యాణం గోపాలకృష్ణయ్యగారికి బంపబడెను. వారా విషయమును సమగ్రముగ విమర్శించి ఆస్థల మెన్బర్లకి యివ్వబడగూడదనియు, అది పట్టణమధ్యమున నుండుటచే నది ప్రజోపయోగమున కనేకవిధముల తోడ్పడుననియు, ప్రస్తుతము పెరుగుఅమ్మ స్థలము బహుకల్పశముగా నుండుటయేగాక కడు అనారోగ్యముగా నున్నదిగుటచే పెరుగు నొకచోట అమ్ముట కొక మార్కెటును అచట వెంటనే బెట్టుట మంచిదని వారు వ్రాసిరి. ఆయాలోచన చాలబాగుగ నున్నదని చెల్వయ ఆప్రదేశమునందు మార్కెటును బెట్టుటకు తీర్మానించిరి. ఇంక నెన్నియో తీర్మానములు జేయబడినవి. తరువాత సభ ముగిసెను.

వ్యభిచారవృత్తికై బిడ్డనుచంపి తల్లిని విక్రయించుట

నేరస్థునికి మరణదండన

ఆలహాబాదు, ఆగ 24:—జహుమూరు వాస్తవ్యుడగు లాల్ జత్ షా అనునతడు 18 సంవత్సరముల శ్రీని పుట్టింట్టికి తీసికొనిపోవు మిషపై ఒక నదిబిడ్డను తీసుకొని వచ్చెను. ఈ శ్రీచేలిలో 14 మాసముల శిశువుండెను. లాల్ జత్ షా మాతాత్మగ ఆశిశువును లాగుకొని నదియందు పడవై చెను. ఆశ్రీని బలవంతముగ పంజాబునకు తీసికొనిపోయి వ్యభిచారవృత్తికై విక్రయించెను. కొంతకాలమునకు ఆశ్రీ తప్పించుకొని వచ్చి పోలీసువారికి వివరములను తెలుప పోలీసువారు లాల్ జత్ షా గారిమీదను అతని అనుచరుడగు జబ్బా మీదను కేసుతెచ్చిరి. మాజిస్ట్రేటు లాల్ జత్ షా మరణశిక్ష అతని అనుచరునికి ద్వీపాంతరవాస శిక్ష విధించెను. నేరస్థులు హైకోర్టునందు అప్పీలుచేసిరి. గాని హైకోర్టువారు అప్పీలును కొట్టివేసిరి. (అ. ప్రె.)

తూర్పుగోదావరి కాంగ్రెసు సంఘము

కాకినాడలో 30 వ తేదీన సమావేశము

కార్యదర్శుల ప్రకటన
రామచంద్రపురం, ఆగస్టు 26:—తూర్పుగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ కాకినాడలో కాంగ్రెసు కార్యాలయమునందు మధ్యాహ్నము 1 గం. యాకల 30 వ తేదీన జరుగును (31 తేదీన గాదు.) కాంగ్రెసు ప్రచారకు తెల్లగును తమవద్దనున్న రసీదుపుస్తకములను దెచ్చినచో యిచ్చటి కేంద్రకరకు సభ్యులుచేరిగో తెక్కవేసి రాష్ట్రీయ సంఘమునకు సకాలమున పంపవలెను. రాష్ట్రీయసభకు అన్యక్షులను ఎన్నుకొనుట ప్రతినిధుల కేవలము, అన్నప్రశ్నయ్యగారి నభివేదించుట, యిరర విషయములు చర్చింపబడును. సభ్యులెల్లగు విచ్చేయప్రాధితులు. (తంతి)

కళామెకటరావు,
మల్లిపూడి వల్లంరాజు,
కార్యదర్శులు.

1 కేరు రూ 1-12-5 కేరు రూ 7-8-0 సాలామి త్రి సంచీవి. (రిజిస్టర్డ్) 1 కేరు రూ 1

దీర్ఘ ఉడుకులకు, శుక్లవర్ణము, చర్మవ్యాధులకు, శ్రీల ఋశువ్యాధులకు గ్యారంటీ.
జి. యస్. రావు, ఆంధ్ర మెడికల్ స్టోర్సు, రామానాయుడువేట, మచిలీపట్నం, కృష్ణాజిల్లా.

ర సాయ న ము ల కు రాణి.
లోధ

శ్రీ జన మిత్రము.

వ నిత ల ఋ తు దో షా ది రో గ ము ల కు వ జ్రా యు ధ ము.
అన్ని మందులమీపులలో దొరకును.

కే స రి కు టీ ర ము,
ఆయుర్వేద ఔషధశాల, ఎమ్మూరు, మదరాసు.

మహామదు పాషాగారు

ఈజిప్టు ప్రధానమంత్రి

వీరికి విజ్ఞాన ఇంగ్లండులో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారితో సంప్రదింపులు జరిగిరి. (సెంట్రల్ న్యూస్)

ఈగలవిక్రీగారు, ప్రాన్సులోని రుష్యా రాయబారి

ఇంగ్లండుకు లేబరుమంత్రి హెడ్డరుసనుగారితో సంప్రదింపులు జరిగియుండిరి. (సెంట్రల్ న్యూస్)

ఇంగ్లండులో జరిగిన ప్రపంచ బాలభటు సమావేశము

వేల్పు యువరాజుగారు బాలభటు దుస్తుల ధరించిరి. (సెంట్రల్ న్యూస్)

విదేశవార్తలు

సార్వభౌమ దంపతులు

శ్యాండ్రింగుహాంకు బయలుదేరిరి

(వైరెస్)

రుగ్బీ, ఆగ 24:—సార్వభౌమ దంపతులు శ్యాండ్రింగు హాంకు బయలుదేరిరి. నేటి మధ్యాహ్నము కింగ్స్ క్రాస్ వైపున కేగిరి. త్రోవలో సమర్థులను లేకుండ ఎంతజేసినను అచట చట జనులు గుంపులుగూడుట తప్పలేదు.

నవ్వుపరిహారములు

రాంకో మగ్డొనాల్డుగారు

(వైరెస్)

రుగ్బీ, ఆగ 24:—రాంకో మగ్డొనాల్డుగారికి ఎల్లిననగర స్వాతంత్ర్యమును ఇచ్చినపుడు హేగునభలో నవ్వుపరిహారము లనుగూర్చి కబురుచేయగా త్వరలోనే అనుకొన్న దానికంటె ముందుగ లండనుకు బయలుదేర సమకట్టెను. నేటి మధ్యాహ్నము 5 గంటలకు లండనులో ఉండుటకు విమానములో బయలుదేరిరి.

హేగు వ్యవహారములు

రాచకీయ రాయబారములు సాగుచున్నవి

(వైరెస్)

లండన్, ఆగ 21:—రాచకీయ రాయబారములు బాగానే సాగుచున్నవి. ఆర్థికవిషయమై ఎటులైన సమాధానము ను కుదుర్చుటకు విశ్వ ప్రయత్నములను సల్పుచున్నారు. ఇదివరలో జేసిన సూచనలను స్పష్టముగా రంగీకరించలేదు.

జైరూసలముదొమ్మి

బ్రిటిష్ సేనలు పలస్తైనుకు దిగుట

(రూటరు)

లండన్, ఆగ 26:—పలస్తైనులో యూదులకును అరబ్బులకును దొమ్మి జరుగుచున్న విషయము పాశులకు తెలిసిన విషయమే. ఆదొమ్మివలన 40 మంది యూదులలో చనిపోయిరి. ఇందులో ఒక కుటుంబములో 6 గురిని వధించిరి.

మెట్రాలో ఇంకొక 7 గురు అరబ్బులను జంపిరి.

పలస్తైనును ప్రభుత్వమున బ్రిటిష్ సేనల యధికారిగ నున్న బెన్తుగారుగూడ విధింపబడి రని యూదులలతుంటి చెల్లుచున్నది. ఇతడు యూదుల ఇండ్లను అరబ్బులు ముట్టడించుచుండ నివారించుట లేక ఆతడు హతమయెను.

హేబ్రునుగూడ దొమ్మి వ్యాపించినది. చాలమంది హతులైరి, తుతగావులైరి. యూదులు ఆపదలో యున్నారు. తక్షణము సహాయము జేయుటకు రావలెనని బ్రిటిష్ యధికారికి తంతి నంపిరి.

ట్రాన్సు జుర్దానియా సరిహద్దు సేనలు వచ్చినవి. అరబ్బులను జైరూసలముకు రాకుండా జేయుట కరుదెంచెను. ఈ జిల్లనుండి 600 బ్రిటిష్ సైనికులు వచ్చిరి. పలస్తైనుకు మట్ట నుండి రెండువలసలమును పలస్తైనునికులు అంపిరి.

గ్రాఫ్ జపిలీను సోమవార ముదయమునకు లాన్ ఆంజెల్స్ జేరును.

సార్వభౌమ దంపతులు శ్యాండ్రింగు హాం జేరిరి. ప్రజలు స్వాగత మొసగిరి.

రాంకో మగ్డొనాల్డుగారు, హేండులో విమానమునకు కొంచెము చిక్కులు గల్గుటచే ఆలశ్యముగ దిగుట తలపించెను.

సర్ బేడెన్ పవెల్ గారు, బాలభటు ద్యమస్థాపకులు

వీరి కిటిమల బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు బిరుదు నిచ్చి బహూకరించిరి. (సెంట్రల్ న్యూస్)

కుంభవృష్టిచే నదులు

పొంగిపొరలుట

50 మంది చనిపోవుట

(రూటరు)

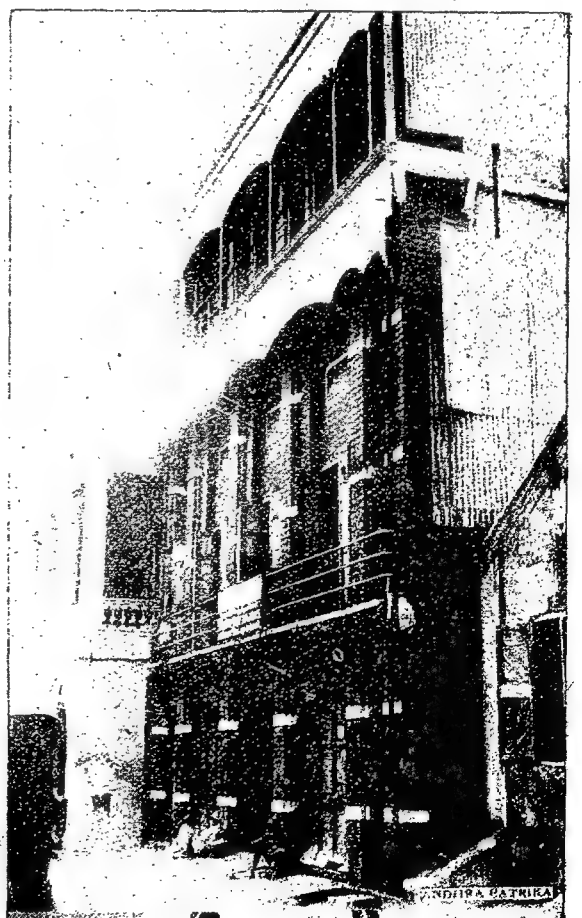
లండన్, ఆగ 24:—కుంభవృష్టిచే ఆకాశము చిల్లివడి ప్రవాహముగ వర్షించినందున వర్షార నదీకాఖలు పొంగిపొరలుట చేతను స్కామ్మల్దగ్గర 50 మంది, చాలవరకు ముసలివాండ్రు చనిపోయిరి. పట్టణ పోలీసు ఆవరణలోయున్న పనివాండ్రు తుపాకులనుగాల్చి వరదవచ్చినదని ఎచ్చరించిరి. ఇతరులు తప్పించుకొని పారిపోవుటకు పీల్చెనది.

మద్రాసు గవర్నరు

నైటు బిరుదము

(రూటరు)

లండన్, ఆగ 24:—మద్రాసు గవర్నరుగ నియమింపబడిన జార్జి టెడర్క్ స్ట్రెన్గ్ గారికి సార్వభౌమదు నైటు బిరుదము నిచ్చి సత్కరించిరి. దాని చిహ్నమును గూడ అందజేసెను.

మద్రాసులో క్రొత్త బ్యాంకు

నూతనముగ స్థాపింపబడిన వ్యవసాయపు బ్యాంకు. (మల్లీశ్వరీ, మదరాసు.) (ప్రె. ప్రా. బి.)

జగత్ప్రసిద్ధులగు తెన్నిను ఆటగాండు

కలకత్తాయందు పోటీలుజరుపుట కేర్పాటులు

బాలగోపాల్, రామస్వామిగార్లు ఆహ్వానింపబడుట

ప్రపంచపు తెన్నిను పోటీ పంచెములలో పాల్గొని అఖండవిజయమును గడించిన తెన్నిను ఆటగాండులో ప్రాచీన దేశీయులగు కోపెట్, (వెలింగ్ డన్, డేవిస్ కప్పు ఛాంపియను) బ్రగ్గన్, లాండ్రీ, రాడెల్ గార్లు నవంబరు మాసములో భారతదేశమును విడిచిప నరుడెతురని గట్టిగా తెలియుచున్నది. "కలకత్తా పోల్ క్లబ్" వారు ప్రవారిరాకకై తగిన ఏర్పాట్లుచేసి 1000 పానులను అందుకుగాను వ్యయపరచ తీర్మానించుకొనిరి. పోటీలు కలకత్తాయందే జరుగగలవు.

ఇట్టి జగత్ప్రఖ్యాతులగువారితో నాడుటకు ఈడగువారి దేశమున నేకొందిమందిమాత్రమే గలరు. కావున భారతదేశ మందలి అన్నిరాష్ట్రములలోని ప్రధానులగు ఆటగాండుదరకు ఆహ్వానములంపబడుటకు తీర్మానింపబడెను. పోటీలు డిసెంబరు క్రిస్మస్ సెలవులలో జరిగిన, పలువురుదెంచుటకు సౌకర్యముగ నుండునని పలువురు తమకోరికను వెల్లడించిరి. "కలకత్తా పోల్ క్లబ్" వారు గొప్పగొప్పయేర్పాట్లను గావించుచున్నారు.

ఆహ్వానింపబడినవారు

పంజాబు—యం. సతీష్ మదన్ మోహనహరి శర్మ ఆంధ్ర జగత్ మోహనలాలు, హెచ్. యల్. సోని.

సంయుక్తపరగజాబు—యల్. యస్. డీని, యి. వి. బాబ్, కృష్ణ ప్రసాద్, యస్. డబ్ల్యు. బాబ్, డా|| ఆండ్రి, డి. యస్. కపూర్, ఏ. మాస్సేగార్లు.

బొంబాయి—ఏ. యం. డి. పిట్ మేజరు థస్సీ.

మద్రాసు—బాలగోపాల్.

మధ్య ఇండియా—యస్. యస్. దేశాయి, జగత్ కిశోర్.

ఇతరులు—విషంబర్ దాస్, విషంబర్ దయాల్, సోహన్ లాల్, మంపర్ సింగ్, యస్. యం. హాడిజాగు మోహన్, సి. రామస్వామి.

ప్రకటన

చంపూరాఘవము, సవ్యాఖ్యానము

అద్భుతచరము !!! సంస్కృతప్రబంధము. అశ్రుతపూర్వము !!! త్వర !!! 500 ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడినవి. త్వర !!!

సాహితీజ్ఞానమును సంపాదించుట కిదియ పరమోపయోగకరముగ గ్రంథము.

సంస్కృతవిద్యార్థిస్వామిలారా !!

నేను గ్రంథములకా జరుగనేల, కావ్యపంచక మైనపిదప నిర్దానికా జరిగిన సాహిత్యసక్రమం లనందగుదు రని చెప్ప నవసరము లేదు.

దీని నామాలాగముఁ బఠించినఁ గలిగెడి జ్ఞానసంప ద్విషముమలఁ జూడుడు !!!

1 వృత్తలక్షణములు, 2 కవితాధోరణియు, 3 ప గుంభనాళక్రియ, 4 వ్యాకరణ జ్ఞానము, 5 వృత్తప్రస్థానము, 6 అలంకార కాస్త్రజ్ఞానము, 7 ఆత్మపదసమాధానశక్తియు, 8 వక్రత్వము, 9 సంస్కృతమున ప్రాసంగికతాళక్రియ, 10 అన్వయశక్తియు, 11 విశేషార్థకల్పనాళక్రియ, 12 భావ విశేషముల నూహించుకీక్రియ, 13 కావ్య భావనాపరిపక్వ బుద్ధియు, 14 విశిష్టచైత్ర సంప్రదాయ ప్రథమ ప్రవేశ జ్ఞాన మును, 15 కాలక్షేపశైలియు, 16 సర్వవిధ పాకవృత్తిరీతిరస స్వర జ్ఞానమును, ఇవి మున్నగు ననేకసాహిత్యంగము లిం పుర్రుబడినవి.

మూలకర్తలు:—శ్రీ డి. వే. ప్ర. శ్రీమన్ ఆనూరి అనంతాచార్యులవారు, "భాత్యంతార్య కేసరి" నై బాం యిలాకా, బెతవోలు సంస్థానము.

త్వరపడి అద్దరుల సంపినవారికి 15 దినములలోగా సదరు గ్రంథమును వి. పి. చేయగలము. 12 పుస్తకములు ఒకేసారి కొనువారికి 1 పుస్తకము ప్రజంటగా నిత్తుము.

దీనివల రు. 4-0-0 కాలికో గ్లజు శేపరు.

వి. పి. చాట్టెలు ప్రత్యేకము.

శ్రీమా ఆనూరి వేంకటనరసింహాచార్యులుగారు ఇవటూరి సుబ్బారావుగారి ఇంట్లో, బెజవాడ.

బెజవాడపట్టణ కాంగ్రెసు సంఘము

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభకు

ఆహ్వానసంఘము ఏర్పడుట

ఈ సంఘ సాధారణసభ యీ నెల 22వ తేది గురువారం సాయంత్రము 5 గంటలకు శ్రీరామమోహన ధర్మ గ్రంథాలయ భవనములో శ్రీయుత అయ్యునికి వేంకట రమణయ్య పంతులు గారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమై చేసిన తీర్మానములు.

తీర్మానము (1) శ్రీయుత దాసు త్రివిక్రమరావు పంతులుగారు అధ్యక్షపదవికి యిచ్చిన రాజీనామాను అంగీకరిం చడమైనది.

(2) ఈ సంఘమునకు శ్రీయుత దాక్షుడు శివ లెంక మల్లి కార్జున రావుగారిని అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనడమైనది.

(3) ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభను, ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘమువారి తీర్మానము ప్రకారము బెజవాడ పట్టణములో శెట్టెంబరు నెల 9, 10, 11 తేదీలలో చేయుటకు తీర్మానించడమైనది.

(4) సదరు తీర్మానము ప్రకారము ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభను చేయుటకుగాను ఈ క్రింది ప్రధమసభ్యులతో ఆహ్వాన సంఘమును ఏర్పాటు చేయడమైనది. వారు ఇతరులను కూడ చేర్చుకొనవచ్చును. ఆ హ్వా న సంఘ మునకు రుసుము రూ 5 లకు తక్కువ లేకుండ ఏర్పరచడ మయినది.

ప్రథమమున యిరువదిమంది సభ్యులతో ఆహ్వానసంఘము ఏర్పడెను.

5. ఆహ్వానసంఘమునకు తాత్కాలిక కార్యదర్శిగా శ్రీయుత అయ్యునికి వేంకటరమణయ్యపంతులుగారిని ఏర్పాటు చేయడమైనది.

6. జిల్లాసంఘమువారికి యివ్వలసిన సామగ్రికు నాయిదా వేయడమైనది.

7. ప్రతి కాంగ్రెసు సభ్యుడును తనకు వచ్చు ఆదాయము నుండి సంవత్సరమునకు,

రూ 100—500 లుకు	నూటికి	రూ 1-0-0
„ 500—1000 లు వరకు	నూటికి	రూ 3-0-0
„ 1000—పైన ఆదాయము వచ్చువారికి	నూటికి	రూ 5-0-0

లు చొప్పున ఈ సంఘమునకు విరాళము లివ్వవలసినదిగా కోరడ మయినది.

8. 18-8-1929 తేదీన ఆంధ్రరాష్ట్రీయ జాతీయోప సంఘమునందు చేయబడిన 8 నెం. తీర్మానము ప్రకారము జిల్లా సంఘమునకు, బెజవాడ పట్టణ జనాభా 50,000 లకు, ఇదివర లో ఎన్నుకొనబడిన 5 గురు సభ్యులుగాక (పదివేలకు అయిదు గురు చొప్పున) విగిలిన యిరువది స్థానములకు ఈ క్రిందివారిని ఎన్నుకొనడమైనది.

1. దుగ్గిరాల రాఘవచంద్రయ్యచౌదరి, 2 అయ్యునికి వేంకటరమణయ్య, 3 మల్లెల శ్రీరామమూర్తి, 4 కోట నాగ భూషణం గుప్త, 5. యర్నేని లక్ష్మీనారాయణచౌదరి, 6 అం బడిపూడి శేషగిరిరావు, 7. నోరి వేంకటేశ్వర్లు 8. గోపరాజు బ్రహ్మానందము, 9. తాడేపల్లి వేణుగోపాలరావు, 10. కాటూరి రామమూర్తి, 11. దాసు త్రివిక్రమరావు, 12. వెంకటరు మిల్లి శ్రీరామరావు, 13. నూరి వేంకట నరసింహశాస్త్రి 14 మద్దూరి వేంకట సుబ్బారావు, మాజీటి నాగభూషణం, 16 పిఠు పాటి కామేశ్వర సోమయాజి, 17. అద్దేపల్లి వేంకటగురునాథ రామశేషయ్య, 18. మద్దూరి వరదరాజగోపాలరావు, 19. తాడంకి లక్ష్మీనారాయణ, 20. పేమాద్ర కొండలరాయ శర్మ గారలు ఎన్నుకొనబడిరి.

9. ఈ సంఘమునకు నిబంధనలు తయారు చేయుటకు ఈ క్రిందివారిని ఉపసంఘముగా ఏర్పాటు చేయడమైనది.

1. పాణుకుపాటి వేంకట నాగభూషణం,
2. దాసు త్రివిక్రమరావుగారు.
3. అయ్యునికి వేంకటరమణయ్యగారు.

సా. వెం. నాగభూషణం,

కార్యదర్శి, బెజవాడపట్టణ కాంగ్రెసుసంఘము.

మీకు ఇది ఔసరం

కో-ఆయర్ వెంట్రుకలను శాశ్వతముగా మొలకనుండ చేయును. రు 2. నపుంసకత్వం నరముల బలహీనతను నెక్కొరుది

142

గన్యంత్రాలయం, వేటపాలెం పోస్టు.

ఆయాసపడవద్దు

శూలనొప్పి తగ్గిపోవును

చాంబర్లెన్ శూలనొప్పి నివారిణి ఉపయోగించిన ఉత్తరతణువుననే బాధనుండి విముక్తిపొంది స్వాస్థ్యము ననుభవించగలవు. ఇది చాల నమ్మకమైనది. చాలాకాలమునుంచి అనేక ఘనవైద్యులచే ఆమోదింపబడుచున్నది. చందులంగల్లన్ బిల్లోను దొరకును. ప్రపంచమునంతటను శూలనొప్పి లకు, తిమిరి వాయువులకు, ఆతిసారమునకు, పొత్తికడుపునం బంధమైన వ్యాధు లన్నిటికి వాడబడుచున్నది. వెంటనే దాని సుగుణమును పొందుచున్నాడు. ఎల్లప్పుడు స్వీకర నుచు కొనుడు. ఇంక ఆయాసము పొంద నవసరము కనిపించదు.

చాంబర్లెన్ శూలనొప్పి నివారిణి

ప్రపంచమునందు చాలకాలమునుంచి విఖ్యాతినిపొందిన దివ్యోషధము. అది కొత్తదికాదు, అది రెప్పుక నుగిమిచ్చును.

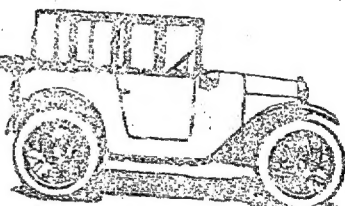
CHAMBERLAIN MEDICINE Co,

Des Moines, Iowa U. S. A.

శూలనొప్పికి, ఆతిసారమునకు పూర్తియైన నివారిణి. కడుపునొప్పికి ప్రథమనివారిణి

ఆస్టన్ 7 అమోఘమైన కార్లు

BABY AUSTIN 7 H.P.

అవి లెక్కలేని పేటెంటులచే మూయబడినవి.

ఆస్టన్ ఫ్యాక్టరీవారినుండి లై సెన్సును పొంది అమెరికా, ఫ్రాన్సు అండు జర్మనీ మొదలగు దేశములందు వేనవేలు కార్లు తయారు చేయబడుచున్నవి.

ఒక గాలను పెట్రోలుకు 50 మైళ్ల దూరము ఆంధ్ర పైగానే పోవును. అది అంత నమ్మకమైనదిగా నుండుట చేతనే ప్రస్తుతము ఇండియాందు వేనవేలు కార్లు నడుచుచున్నవి.

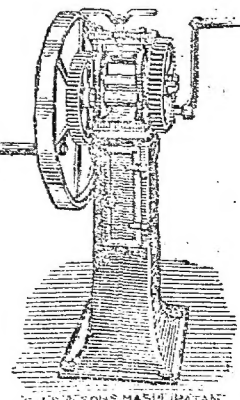
వెంసుూరు, మైసూరు, ఉదకమంల మొదలగు స్థల ములందు ఒక నఫా దీనియందు ప్రయాణమొనర్చుట నిజముగా అత్యంత ఆహ్లాదకరము.

ప్రస్తుతము మేలైన స్ప్రింగింగ్ తో తయారైన మాడె లులు చెడుతూలులకు లెగినవి.

కచ్చితముగా విందుప్రకారము కారులు యియ్యబడును.

The South Indian Motor Co.,

MOUNT ROAD, MADRAS.

రేకులమిషనులు

ఇవి నగం పనిచేయువారికు పయోగపడును. రూపుల మొదలగు కుంఠి విశేషకాలముపయోగించినను లెగలేదు. ప్రతివస్తువు మందును రోజులట్లు కావచ్చును.

సి. హెచ్. కోభనాథం,

అండ్ సన్స్.

చిల్కొండపాడు, చిత్తూరు

వర్ణాశ్రమ ధర్మములు

వేదశాస్త్రపురాణములు ప్రమాణము లనియే భావించవచ్చును. అందలిధర్మము లాచరణములనియే తలపవచ్చును. అచరించువారు మహానుభావులు కావచ్చును. కాని వేదము లందు విధింపబడిన కర్మల నాచరించుటకం దెనుకూడ మనవారికి వంశపరంపర గావచ్చెను నాచారముల ననుసరించుటయందు పట్టు నుల దొక్కటే. ఒక్కొక్కప్పుడు కులక్రమాగతాచారములమందు వేదప్రమాణములను త్రోసిరాజుండుదురు. మొత్తమునూ వేదవిహితాచారములయిననూ కులక్రమాగతాచారములయిననూ దేశకాల పాత్రముల ననుసరించి మారుమన్నవని చరిత్రలనల తెలుసుకొనుచున్నాము. హిందూసంఘమున పూర్వమునుండియూ మన వారు యెంచుకొనియున్న పట్టుచునే యున్నాము. అది ప్రకృతిసహజముగ మాదా నగపడుచున్నది. ఆచారములు మారకుండ ఒకేవిధముగ నుట్టిపట్టుక ప్రేమాదువచున్ననూ సంభవము గాదని తోచుచున్నది. మనతాతముతాతలనాటి యాచారములను ప్రస్తుత యాచారములను పోలిమతకాంతరము గలదు. అందుచే పూర్వాచారములకంటె యిప్పటి యాచారములు శ్రేష్ఠతరములని చెప్పబడెను. యే యాచారములనూ సంఘముచే కొంతకాల మాచరింపబడినచో అది అప్పటి దేశకాలపాత్రములనుబట్టి శ్రేష్ఠమయినదనియే భావించవలయును. అందునలన పూర్వాచారములు దూష్యములనియూ నవీనాచారములు శ్లాఘ్యము లనియూ చెప్పరాదు. ఎప్పుటికే యది యననరమో అప్పటికే కాయాచారము శ్లాఘనీయము. పూర్వాచారము లెంత ధర్మబద్ధములయిననూ యెంత యాధ్యాత్మికము లయిననూ యెల్ల కాలము నిలువనేరవు. ఆంగ్లేయులు మనదేశమున యడుగుపెట్టినచాది యిప్పటివరకు మన హిందూసంఘమున కరిగినమార్పులకు లెక్కయేలేదు. వ్రాయదూచినచో నొకపెద్ద గ్రంథమును, సంఘమునందు కలిగినమార్పులలో సహగమనమునుగరించి కొంత విచారితము. యిప్పుడు వర్ణాశ్రమధర్మములు నిలువబెట్టవలయునని మన ప్రాచీనాచారపరాయణుల కెంతపట్టునలగవో పూర్వము చనిపోయినభర్తతో భార్య సహగమన మెవర్చులయు నని పూర్వము కంతపట్టునలగలను. భర్తశవమును పాడెవెరుడపెట్టి బ్రతికియుండి భార్యనుభర్తతోబాటు త్రొక్కివదిలివదిలి కృతా నమునకు మోసికొనిపోయి అక్కడ చితిపైబెట్టి నిప్పంటించెడి వారు. అంతట నగ్నిరగులకొని మొదట భార్యభర్తలకు కట్టిన త్రాళ్లు తగులబడి తేసిపోయెడివి. తరువాత వారివస్త్రముల కంటుకొని కిరీటమున కన్నీసోకగానే పాప మాబ్రతికి యుండిన యిల్లాలు; కుమార్తె మొదలయని గోలపెట్టుచు లేచిపోవ ను ద్యుక్తయగుచుండగా, అక్కడివారు, వంశక్రమాగతాచార మెక్కడ వల్లడకాడె పోవునో యని, యామెమొర వినబడకుండు నట్లు (వినిన నెక్కడ, పూర్వయులు కరిగి గుండెనీరగునోయని) రండొడ్ల వాయింపు మంగళ్లను బాగుగా పాచ్చరించుచూ పెద్ద పెద్ద కర్రలతో నామె నాచితియెనుండి లేవకుండునట్లు అడచిపట్టి బలవంతముగా ప్రాణములు తీసికొనారు. యీ విధముగా భూమిపై నరులే, భర్తపోయిన భార్యలకు యమకింకరులై యుండెడివారు. అంతపట్టుదలతో నాచరింపబడుచూ వచ్చిన యాయాచార మిప్పుడు పేరూపురూ లేకుండా కుడివిపెట్టుకు పోయినది. మొదట నీయాచారము స్త్రీలు యిచ్చాపూర్వకముగా, భర్తపోయిన తరువాత బ్రతుకు వ్యర్థమని, ప్రపంచమున కుభిమేలేదని, బహిష్కారమున భర్త పోయిన తరువాత తాము నట్టి జీవచ్ఛవముల మని, తిరగరానిదిగా భావించి, కరు ప్రాణములు గడ్డిపరచుతో సమానము లని తృణీకరించి నునాయాసముగా నగ్నియందుబడి నురణించెడి వారు. ఆ విధముగా ననువులవాసి, పైలోకము నందు వారి పతి భక్తికి తగిన, ఫలముల నుభవించెడివారు. అది రామరాను ఆ బలలకు బలవన్మరణములకంటె పరిణమించినది. అప్పుడు రాజా రామ మోహనరామలు మొదలగు సంఘ సంస్కర్తలు చాని నడిచి వైచిరి. ఈ విధముగా హిందూసంఘము నందు మొదటినుండియు ననేకాచారములు సదుద్దేశములతో ప్రవేశ పెట్టబడి యాచరింపబడుచు నుండు కొంత కాలమైన తరువాత ఆత్మీయ మంచి యుద్దేశములు నశించి యాంధ్రప్రాయముగా ననుసరింపబడుతూ వచ్చి సంఘ సంస్కర్తల ద్వారా సమసి పోయెడివి. కనుక సంఘసంస్కర్త లెప్పుడూ యేయెండ కా గొనుగు పట్టుట సహజము. అదియునుకాక నాంధ్రీయ ప్రభుత్వము భారత భూమియందు బహుపెట్టిన దాది యిప్పటివరకు కలిగిన మార్పులనుబట్టి తోచినచో వర్ణాశ్రమ ధర్మములు పునరుద్ధరింతు రనుమాట గగనకుసుము. ఇందలి సత్యము పట్టుచు లందుండువారికి బాగుగా విశేషమగును. పూర్వాచారపరాయణు లొక్కడూరు పట్టణములకేగి తెల్ల వారుగూమన కాఫీహోటళ్లను, మధ్యాహ్నమున భోజనహోటళ్లను, సాయంత్రమున సోడా

అమ్మకము నేత యంత్రాలయధానితలకును ధనాధిపతులకును ధనము వినియోగించుటకు మంచి తరుణము. ది బెజవాడ స్పిన్నింగు అండు వీవింగు మిల్సు లిమిటెడ్, బెజవాడ (వాలంటరీ లిక్విడేషన్ క్రింద)

యీ యంత్రాలయము మంచివిలువ గలిగినట్టియు సదుపాయకరమయినట్టియు య 10—83 ట్లు ప్రదేశమునను కృష్ణా కనాల్ స్టేషన్ సమీపమునను (మద్రాసు దక్షిణ మహారాష్ట్ర) యినుపదారిమీద బెజవాడకు దక్షిణమున 8 మైళ్ల దూరమున నున్నది. యంత్రాలయభవనము నవీన పద్ధతుల ననుసరించి నిర్మింపబడినది. మిల్సు భవనములు, మిల్సు నౌకరులకు సరి పోవు వసతిగృహములు, 450 గుర్రముల పనుగల స్టీము యంజను, నవీనమయిన సేతయంత్రములు, తయారుకాబడి నిల్వయున్న వస్త్రములు, సేత పరికరములన్నూ గల 6 (ఆరు) లక్షల రూపాయలు ఖరీదుచేయు సేతయంత్రాలయము, ప్రస్తుత పరిస్థితు లను బట్టి 4 (నాలుగు) లక్షల రూపాయలకు యిచ్చుటకు ఆలోచనలో నున్నది.

కొనవలసినవారు మిల్సు భవనములను పగటికాలమందు ఎప్పుడయినను పరీక్ష చేసికొనవచ్చును. మిల్సు పనిచేయుట మాత్రము 1 వ సెప్టెంబరు మొదలు 10 వ సెప్టెంబరులోపల చూడవచ్చును. బేరములను 1929 వ సం॥ 14 వ సెప్టెంబరు వరకు తీసుకొనబడును. ఇతర వివరములకు ఈ దినప సంతకముచేసినవారికి వ్రాయవలెను.

గూడూరి లక్ష్మణరావు, బి. యే., లిక్విడేటరు.

శ్రీ లక్ష్మీ జ్యోతి కంపెని, బెజవాడ - ఆంధ్రుల లక్ష్మీగృహము.

కల్పి కాదు. మోసము లేదు.

మాప్రదర్శనశాలలో కొత్తరకముగాజులు, మెడగొలుసులు, రత్నములు, వచ్చలు, కెంపులు పొదిగిననగలు, ఉంగరములు, కాళ్లగొలుసులు, బంగారు వెండిగొలుసులు, మరచెంబులు, పల్లెరములు, కాఫీసెట్లు ఎల్లప్పుడు సిద్ధముగా నుండును.

నవరనుబంగారునకు, ఛాదివెండికి, కొత్తమాదిరీలకు, చక్కని పనితనమునకు గ్యారంటీ.

నచ్చనివస్తువులను తిరిగిపీసికొందుము. సంపూర్ణతృప్తినిచ్చుటయే మాప్రదేశ్యము. బంగారువెండివస్తువులమీద ఎక్సైజు సగిషిషనులు చేయించి యివ్వబడును.

ప్రాప్తెటరు:—ఎర్నే ని లక్ష్మీనారాయణచౌదరి.

సీమ ప్రభుష సామ్యరహస్యమార్గములు

త్వరపడు!
వెంటనే వ్రాయుడు
వివాహములకు మాత్రమే
వెల 0-4-0 మాత్రమే. ముందుగా అయినకాలు పోస్టు చీట్ల నంపినచో వి. పి. చార్జీలు లేవు.
జర్మనీ, ఇంగ్లాండు, ఫ్రాన్సు అమెరికాదేశ పద్ధతు లీగ్రంథములో వివరింపబడినవి.

మనోల్లాసినిడిపో పోస్టు బాక్సు నెం 407 రు
తిరువల్లికేణి, మద్రాసు

హాపులను, మరియు రైలుస్టేషను లందలి రిఫ్రెష్ మెంటు రూములను, పరీకించి చూచినచో వర్ణాశ్రమ ధర్మము లెంత వరకు పాటించబడుచున్నది తెలియగలదు. అంతమాత్రమున పైన చెప్పిన ఫలములందు జరుగుచున్న మార్పులను సేవ బలపరచుచుండుటలేదు. తాము తలపెట్టిన కార్యము యొక్క సాధ్యా సాధ్యములు విచారించుకొనవలయును. మరియును, మనవైపు న, కాళాంతర వివాహము లెన్న డెరుగము. ధనహీనతచే పాలఘాటు ప్రాంత్యులకును, మనకును సంబంధభాంధవ్యము లేర్పడుచున్నది. రామరాను కులగోత్రములతో ప్రమేయము లేదు. నియోగి వైదికి యిత్యాది కాళాభేదములతో నంతకంటె బనిలేదు. యీదూ జోడులలో యిదివరకే నిమిత్తములేదు. ఉరుకు పరుగున ఉడికి ఉడుకని మెతుకులు రెండు గొంతు కలో వైచుకొని కోర్టుకు పరుగెత్తు నున్నోగి వర్ణాశ్రమధర్మములు పాటించిన నోట దుమ్ముపడును. టంగని వీడు ఘంటలు కొట్టు సరికి, వర్ణాశ్రమధర్మములు పాటించి బడికేగని విద్యార్థి చదువు సంస్కరణ స్వస్తి చెప్పవలసివచ్చును. ఈవిధముగా ననేకమంది అనేకవృత్తులకు విద్యులకు తిలోదకములు వడలపలసివచ్చును. పూర్వము యీదేశమునందు పుట్టి యీదేశమునను రెగిరి యీదేశమునందే మరణించిన మన తాత్ర వంశజులగు రాజులు సంఘమునందు వర్ణాశ్రమధర్మము లేర్పరచి వానిని చక్కగా పోషించుచుండెడివారు. ఇప్పుడు పరప్రభుత్వములన భారతదేశము రాజకీయముగాను, ఆర్థికముగాను సాంఘికముగాను ధ్వంసమొనర్చబడి దాస్యమునందు మునిగి లేలుచున్నది, కనుక భారతదేశ ప్రాచీనగౌరవమును నిలువబెట్టి వర్ణాశ్రమధర్మములను మరల పునరుద్ధరింపదలచినయెడల ముందు తన యింటిని కుల ప్రపరు ప న ల యు ను. ముక్కు బద్దల చేయు మురికిపాపము లింటిచుట్టునూ నుండగా తన యిల్లు గోమయముతో నలిగినట్లు సార్థకములేదుగాన యింటికిరకు గ్రామమును సుద్రపరుపవలయును. ఇట్లే గ్రామముకొరకు

తాలూకాయను, తాలూకానిమిత్తము జిల్లాయను, జిల్లాలో సము రాష్ట్రమును రాష్ట్రమును సంస్కరించేటందుకు దేశమును, బాగుచేయవలయును. అటుపిమ్మట లోకకల్యాణమునకై పాటు పడవలయును. ప్రస్తుతము మనదేశము నుద్ధరించునిమిత్తము మన మందర మేకమకావలయును. శారదాగారియొక్కయు రావు గారియొక్కయు చేతలకు వ్రాతలకు మూలనూత్రిమిదియేయని నానమ్మకము. కనుక పూర్వాచారపరాయణులు వీరితోజేరి ముందు దేశమును దాస్యమునుండి లేవనెత్తవలయును. ఇప్పుడు హిందూమహమ్మదీయులే యేకమగుచుండగా వర్ణాశ్రమ ధర్మమెట్లు పరిల్లును. వీరికి తిరగరానిదిగా వర్ణాశ్రమధర్మములు నిలువబెట్టవలయునను వాంఛయున్నయెడల సంఘసంస్కర్తలతోజేరి వేదశాస్త్రప్రమాణములను విరుద్ధములను సంఘమునకు హానికరములునూ నగు కల్లు సా రాయి మొదలగు మత్తుపదార్థములనుండియు కన్యాశ్రమము వరవికర్యాది దురాచారములనుండియు సంఘమును తప్పించి యేలసంస్కరింపరాదు? ఈవిషయములందు కండ్లమూసికొని యుండుట తగినపనికాదా? పీఠలిటు లానర్చుచో యీప్రభుత్వవిధాన మిట్లున్నంతవరకు వర్ణాశ్రమధర్మముల నిలువబెట్టబాలరు సరిగదా. ఒకవైపున నింకొకవిధమున రాజకీయవేత్తలచేతను సంఘసంస్కర్తలచేతను నభివృద్ధిలోనికి రానున్న దేశమును మరింతధ్వంస మొనర్చిననా రగుదురు. పుండొకచోట మందొకచోటవేసిగ ప్రయోజనమేమి? ముందు దేశమును నుద్ధరింపవలయును. పిదప సంఘమును తగుకట్టుబాట్లతో స్థాపింపవలయును. పొరుగింటి వాడు మనయింట ప్రవేశించి తనపాదములతో నిల్లింతయు మెట్టి మెలపరచి సర్వస్వమును కొల్లగొట్టుకొని పోవుచుండగా ముడిమైలా కేటాయింపులతో మనము శాస్త్రప్రమాణములనుదా హరించుకొనుమా తగవులాడుట హాస్యాస్పదముగాదా! మాలలను చేరదీయవలసినదనియు మహమ్మదీయులతో సఖ్యమొనర్చుకొనవలసినదనియు స్త్రీలూకూడా రాజకీయములందు పాల్గొనవలసినదనియు మహాత్మా దూరకచెప్పెనా? దేశమునందు కాంగ్రెసునకు గల పలుకుబడి మరేయితరసంస్థలకు లేదనుట

నిర్వివాదాంతము. కనుక పూర్వార్థవారపరాయణులైన మిగుల దూరదృష్టితో యీయంతమును గుర్తించి తమయావచ్చితో దేశమునకై పాటుపడవలయును. తదనంతరము సంఘమును తగు కట్టుబాట్లతో నిర్మించుకొనవచ్చును. చుట్టుపట్లనున్న యిల్లములు తగులబడుచుండగా నీ యింటి పైకప్పుతయు క్రొత్త తాటాకులతో కప్పచూచిన యది నిలచి చచ్చునా? అన్ని కొంపల యిన్ని చల్లార్చి వాటితోపాటు నీ యిల్లును బాగుచేసుకోవలయును. కనుక ముందు ప్రభుత్వవిధానమును మార్చి పిదప ప్రజల యాచారము నేర్పరచవలయును. చదువరుల కొక చిన్న కథను చెప్పి యంతటితో నీ న్యాయమును ముగింతును.

ఒక ముదుసలి బ్రాహ్మణుడు కట్టెలమోపు నోకదానిని ఘరియొక మనిషి సహాయముచే నెత్తిపై కెత్తుకొని త్రోవను వచ్చుచుండెను. కొంతదూరము వచ్చునరకి మూత్రవిసర్జన మొనర్చుకొనవలసి వచ్చినది. మోపు క్రిందజెట్టునా? మరల యెత్తుకొనలేడు. మోపుతోనే కూర్చుండునా మరల లేవలేడు. అందుచే నిలువబడియే యాపని చేసెను. అది రాజుగారు మేడపైనుండి కనుగొనిరి. తరువాత రాజుగారు ఆ బ్రాహ్మణుని పిలిచి "అదియే మట్లానర్పితి" వని యడిగెను. అంత నా బ్రాహ్మణుడు "నీ మూలముననే యిట్లానర్పవలసి వచ్చిన" దని నిర్భయముగా ననెను. రాజుగారు నివ్వెరబోయి "నామూలముగా నెట్లు చేయవలసి వచ్చినద"ని యడిగెను. ఆ మాటకు బ్రాహ్మణుడు రాజుగారితో "నీవు ఆయా వర్తములవారిని ఆయా యాశ్రమధర్మములందు నియోగించినచో నేను కట్టె లమ్ముకొని బ్రతుకవలసినగతి యేలబట్టునని సామ్రాజ్యముగా నని-మోపు దింపినచో మరల యెత్తుకొనలేననియు మోపుతో కూర్చుని లేవలేకను నిలుచుండియే యాపని చేసితి ననెను. రాజుగారు కొంతసే పాలోచించి నీవు నీ యాశ్రమ ధర్మముల ననుసరించుము. నీకు కావలసిన వేమియో చెప్పెను. ఆరునెల లోగా మీపూర్వుల లానర్చిన మహోత్సాహ కార్యములనర్చి, మాకు, నీమహాత్మ్య మగవరుపక పోయితివా నీతల తీయించెదనని రాజుగారు తీవ్రముగ బలికిరి. బ్రాహ్మణుడు సరే యని తలనూపెను. నీకేమిసరుపాయము లానర్పవలయునో చెప్పుమని రాజుగారు రడిగిరి. బ్రాహ్మణుడు నాకేమియువలదు. యీ పూరిచివరనున్న నదీతీరమున ఒక చిన్న గుడిసె వేయించి నాకు నిత్యము కందమూల ఫలము లాహారముగా నిప్పించవలయునని కోరెను. రాజుగారు రట్లే యొనర్చిరి. బ్రాహ్మణుడు భార్యా బిడ్డలతో నదీతీరమునందలి గుడిసెలో ప్రవేశించి కందమూల ఫలములతో జీవనము గడపుచూ సంధ్యావందనాది సకలకర్మములనూ నెరవేర్చుచూ తపస్సు చేసుకొనుచుండెను. చూడునెలలు చాటినవి. రాజుగారు ఒకనాటి ఉదయమున మేడపై చివర అంతస్తున నిలుచునియుండగా యెదుటగా, ననతిదూరమున ఒక అంగవస్త్రము అంతరాళమున నిరాధారముగా నారవేయబడియుండెను. అదియేమిటో యని రాజుగారు తెలుసుకొనగోరి చారులనంపిరి. చారులు తిరిగివచ్చి రాజుగారితో నిట్లనిరి. అయ్యో నదీతీరమున కాపురమున్న బ్రాహ్మణుడు ఉదయముననే లేచి కాలకృత్యములు తీర్చుకొని నదిలో స్నానసంధ్యావ్యవస్థాపనములు నేరవేర్చి తీరమునకువచ్చి తపస్సుచేసుకొనబోవుచూ మార్గరక్తి సోకకుండుటకుగాను పైనున్న యంగవస్త్రమును పైకెగరవేయ నది యా బ్రాహ్మణునకు నీడనిచ్చుచు నంతరాళమున సూర్యుడు పైకి పోయినకొలది అంగవస్త్రము కూడా నట్లే పోవుచున్నదని చెప్పిరి. అంత రాజుగారు రాశ్చర్యపడి వెంటనే విల్లును అంబుసుగొని యా యంగవస్త్రము నక్కడనుండి తొలగింపవలచి యెక్కు-పెట్టి బాణమును వదలెను. అంతట నాయంగవస్త్రము రాజుగారి యస్త్రమున కందకుండ బోయి తిరిగివచ్చి బ్రాహ్మణునకు నీడపట్టుచుండెను. రాజుగారు రంతట కరములు మొగిల్చి బ్రాహ్మణుని పాదములపైబడి తమింపవలయునని వేడుకొనెను. బ్రాహ్మణుడు పాదరూపకముగా రాజుగారి నాశీర్వాదించి నీరాజ్యమునందు వరాశ్రమ ధర్మము లేర్పరచి అందరను కన్నబిడ్డలవలె పాలింపుమని చెప్పి తాను యథాప్రకారముగా నా నదీతీరముననే యుండి తపస్సు జేసుకొనుచూ, చివరకు నిత్యానందపదవి నొందెను.

కనుక నామనవి యేమంటే కవులుగాని, గాయకులుగాని, చిత్రలేఖకులుగాని మరి యెవరైనా తమ తమ కళల సభివృద్ధిపరచుకొనుచూ సంఘసంస్కర్తలతో జేరి సాధ్యమయినంతవరకు దేశమునుగురించి పాటుపడవలయును. గాన అనవసరముగా పత్రికలయందు పాండిత్య ప్రకర్షల గనబరచుచూ దూషణము లానర్చుట పాడిగాదు. ఏ యెండ కాగొడుగు పట్టుచు ప్రార్థించుచున్నాను.

మల్లంపల్లి నాగభూషణం.

జిల్లా ఏజెంట్లు కావలెను. తంతి విలాసము "ప్రచారి"

ధర సరసము! నమ్మకమైన సరకు!!

స్వదేశభిమానులారా! స్వదేశి పరిశ్రమమునకు ప్రోత్సాహ మొనగి, ఉత్పాదమును గలిగింపుడు !!
అన్ని రకముల పప్పుర మెంట్లు హిందూదేశమునందే హైందవ పారిశ్రామికులచే చేతితో తాబడక తయారుచేయబడినవి. వివరములకు ఈ దిగువవిలాసమునకు న్రాయవలెను. ధరలు తగ్గింపబడినవి. రిస్ డిపో:-58, బందరు వీధి, మద్రాసు.
16, ఆదియప్పనాయకవీధి, జి. టి., మద్రాసు.

ది ఈస్టర్న్ కన్ వెక్టనరి మార్టు,

బ్యాంకు ఆఫ్ హిందూస్తాన్, లిమిటెడ్
కలీల్ భవనము, అర్మియన్ వీధి, మద్రాసు.
8-7-1928 తేది నుండి బ్యాంకు పని ప్రారంభింపబడినది
వాటాల జాబితా ప్రస్తుతము ప్రారంభించబడినది
అనుమతిబొందిన మూలధనము రూ 25,00,000
వాటా 1 కి రూ 100 లు వంతున 25,000 వాటాలుగా
విభజింపబడి, యి వ్యవధి చున్నది.
వాటాలు మొత్తము ఈ దిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము చెల్లించవలెను.
దరఖాస్తుతో రూ 10, అలాట మెంట్లు చేయబడినప్పుడు రూ 10
అలాట మెంట్లు చేయబడిన తేదికి తరువాత దఫా 1 కి రూ 10 లు చొప్పున
3 దఫాలు చెల్లించవలెను. ప్రతి రెండు దఫాలకు మధ్య 2 నెలల క్యూరేషియండును.
ప్రాస్సిక్టును, దరఖాస్తు ఫారములు
బ్యాంకు రిజిస్టర్డ్ కార్యాలయమునందు దొరకును
శ్రీ క
భారతదేశమందంతటను ఇంపీరియల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా
వారి కార్యాలయములందెచ్చటనైనను దొరకును.

రు. 5-8

మాత్రమే ప్రవేశ రుసుముగా మాకంటే
నీకి చెల్లించి వంగోలు తాలూకా దశ
రాజుల్లిగ్రామములో చనిపోయిన చూ
పాలనీదారు గనిపినేని సర్పయ్యనాయుని
వారసునకు 9 వ ఆగష్టు 1929 తేదిన
మేము చెల్లించినది.

రు.

500

మా ఉచిత భీమా పద్ధతి సౌకర్యములు

- (1) 18 సంవత్సరములు మొదలు 55 సంవత్సరముల వరకు ఆరోగ్యవంతు లెల్లరును చేరవచ్చును.
 - (2) ఇందులో చేరుటకు పూర్వము డాక్టరు పరీక్ష లేదు.
 - (3) సభ్యుడగుటకు ప్రవేశ రుసుము 5-8-0 మాత్రమే.
 - (4) తోటి సభ్యుడు చనిపోయినప్పుడెల్లను చెల్లించవలసినది నెలకు రు 1-0-0 మాత్రమే. చావులు లేని నెలలో నేమియు చెల్లించవక్కరలేదు.
 - (5) సభ్యుడు చనిపోయినప్పుడెల్లను చెల్లించవలసిన కాలపరిమితి 12 సంవత్సరములు మాత్రమే.
- * కష్టపడి రు 1-8-0 కమీషను పద్ధతిమీదగాని లేక నెల 1 కి రు 40-0-0 జీతముమీదగాని పనిచేయు యేజెంట్లు కావలెను.

ఇతర వివరములకు

ది స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్ అండ్
జెనరల్ అస్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్
23, సెకండులైను వీచ్. మద్రాసు.
లేక సూపరింటెండెంట్లు, బెజవాడ.

భిక్షగర్హ పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు

రోగామయహర కస్తూరి మాత్రలు

ఈమాత్రలలో ఆశేపకరణములు తెవియు చేరలేదు. ఈమాత్రలు 1-2 ను తాంబూలముతోగాని
 విడిగాగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించితివేని ఎటువంటి కఠినతరాహిత్యమునైనను తీర్చి కరించి, గాలి వీళ్ల స్వభావము
 నను మారులైన చెడుపుకానిలాగున దేహమును కాపాడును. పిల్లలు మొదలు ముసలివారి వరకు అందరి ముఁ
 దము, పులుబద్ధము, పడినెము, దగ్గు, గర్భారలు, శీతలముచే కాళ్లులాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కా
 యధదు నొప్పి, అవరోధిర్హ కాలముందు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, ప్లేగు ఇన్ ఫ్లుయెంజా ఇంకను అనేక
 వ్యాధులను గుణపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించిననాడు స్నానమునాడు (కస్తూరికి ప్రతిగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను
 2-3 తమలపాకులలో నములి మింగవలెను. సాంక్రామికరోగులతో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలు
 నీవించిన ఆరోగ్యదృఢాంగు లగుదురు. ఈమాత్రలసీసాతోగల అనుపానపత్రమును చూడుడు. 200 మాత్రలు
 గల సీసా 1-కి 4 అణాలవంతున ప్రతిసాపులోవలను దొరకును. పోష్టుములకముగా 6 సీసాలు రు 1-కి.
 12 సీసాలు రు 2-18-0, 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతానవం:-

మొదటను బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదట దుర్బ
 లములన గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచితాప
 కల్పించి కలుగజేయును. సంగీతపాటలకు కంఠస్వరమును మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పాదను పాదను పుత్సాహము నింపుడి
 యుపాసనైన స్త్రీలకు నెత్తినడుమ (నెత్తి నోరు చాలా మెత్తగా వుండుటవలన) మాట్లాడను నడువను కానిపిల్లలకు పంజీవంజీకి
 6 టోన్సుల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పోష్టుములకు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

వెద్దాపురం శిల్కు-బట్టలు.

నాణ్యమైన సరకులు! సరసమైన ధరలు!!

మాపేరుగల ప్రేమమార్కుల శిల్కు-బట్టలు యితరుల శిల్కు-బట్టలకంటే నాణ్య
 మైన వనే సంగతి తమకందరకు తెలిసిన విషయమే.
 మావద్ద అన్నిరకములలోను శిల్కు-కందువాలు, ధోవతులు, షేటాలు, చీరలు,
 జాకెట్టు, శిల్కులున్నూ పొత్తిపంచలు వేస్తుశిల్కురకములున్నూ వున్నవి. అన్నిరకముల
 వెద్దాపురం శిల్కు-బట్టలున్నూ మావద్దనే దొరకగలవు. వివరములకు యీ దినపత్రికను
 వ్రాయుడు.

మలివెద్ది సుబ్రహ్మణ్యం

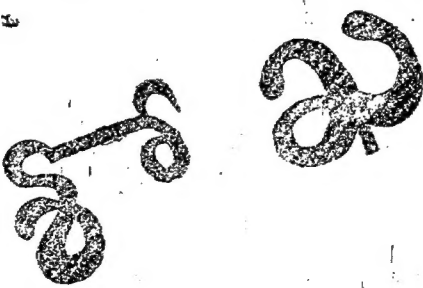
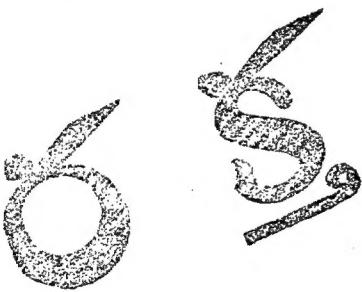
శిల్కు-క్లాత్సు మేన్యూషేక్చర్, వెద్దాపురం, (తూర్పుగోదావరిజిల్లా.)

రామమోహనఫార్మసీ, బెజవాడ.

చేసిన టోపిక్సులు భస్మములు లేహములు చుక్కములు మొదలగునవన్నియు కమిటీయాజమాన్యముక్రింద నుప్రసిద్ధులైన వైద్యుల
 లన తయారుచేయించబడి సిద్ధముగానున్నవి. కేటలాగు ఉచితము.
 (వెసి డెంటు. సి. రాజగోపాలాచారి థి. వియల్. కె. దశరథరామయ్య థి. వియల్. బి. వెంకటప్పయ్య రిటైర్డ్ వక్సీలు.

చలనచిత్ర, వరముల రిలీఫ్

మొదల నాటి.

Deschiens' syrup

విరలుత దివ్యమంగుడు

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, విద్యుత్తగతియు 30,000 వైద్యులవిశ్వాసముగాను. డెస్చియ, పాక్
 ఇది ముక్కలు, గలవలెను. ఎక్కడను చూడుడు.
 The Chemists Co., Ltd., 145 Broadway, Madras.

ప్రతాపకస్తూరి మాత్రలు

మిక్కిలి ఘాటుగలిగి నుపాసనగా నుండును. శ్రేష్ఠమయిన కస్తూరి, గోరోజనం, కుంకుమపువ్వు
 మొదలగు నన్నువులతో తయారుచేయబడినవి. 1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన ఆనందముగా నుండుటయేగాక
 అశీర్ణము, వాయున, జలుబు, శైత్ర్యము, జ్వరము, సన్నిపాతము, బాలింతగుణము, చిన్న బిడ్డ గుణముల
 అగ్ని మాంధ్యము, అశీర్ణశేధులు, దగ్గు, ఉబ్బసము, మొదలగు అనేక వ్యాధులను ఖండించుటలో రామ
 భాణమువంటివి. ఆరోగ్యమును బలమును కలిగించుటలో అత్యుత్తమమయినవి. పరీక్షించ దగినవి.

300 మాత్రలు గల సీసా 1-కి రు. 0-4-0

12 సీసాలు రు. 2-8-0

పోష్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

పి. సి. వ. అండు కంపెనీ, ఆయుర్వేద సమాజం, పెరిదేపి, నెల్లూరు జిల్లా.

AMRUTANJAN

Price Annas 10 only.
 AMRUTANJAN DEPOT
 MADRAS & BOMBAY.

తలులసి

తులసి మొక్కయొక్క అద్భుత క్రియలను దెలుపు
 గ్రంథము, సర్వ వృత్తికామి కీలుకాది విషములను కఫ
 జాడ్యములను, చంటిబిడ్డల జబ్బులను కుర్చుకు తులసి
 టోపిక్సులను, తులసి మహాత్మ్యమును, తులసి పురాణ
 మాను, తులసి పటములను, తులసి గోవిందనామములను,
 తులసి పూజమును యందు వ్రాయబడియున్నవి. వైద్య
 లకు, వైద్యరచనకు, స్త్రీలకు మిగుల ఉపయోగమైన
 గ్రంథము. వెల 8 అణాలు. పోష్టుఖర్చులు 8 అణాలు.

కేసరికుటీరము,

ఆయుర్వేద టోపిక్సులు, ఎక్కడు, మదరాసు.

శుక్లబంధు

ఎంత దుర్బలమైన వీర్యమునైనను గట్టిపరచి ఒక్కగం
 బలోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్లబంధును
 కట్టుటలో పేరుపొంది, స్త్రీపురుషులకు నిరతికయ్యప్రేమను
 కలిగించుటకు దీనిని మించిన టోపిక్సు లేదు. 25 మా. 2-8-0
 8-17 త్రిపురసుందరి వైద్యశాల,
 మహేంద్రవాడ-రామచంద్రపురంపాస్టు, గోదావరిజిల్లా.

పండువెన్నెల

వెన్నెలకై నను వంకర ఉన్నది గాని సంస్కృత భావ
 కు లేదు. అట్టి భావను స్వయముగా కొన్ని దినములలోనే,
 నేర్చుకొనుటకు తెనుగు లిపిలో ఆరు సంస్కృత పుస్తకములు
 చేసితిమి. దేవతల భావయైన సంస్కృతము నేర్చుకొని సం
 స్కృతముతోనే, గబగబ, మాట్లాడ గోరువారు రెండు రూపా
 యలు మాకు పంపుచో, మా ఆరు సంస్కృతపుస్తకములు
 పంపెదము. వి. పి. గా పంపుచో వృథాగా రు. 2-8-0 అగు
 ను. రెండు రూపాయలు ఇప్పుడు పంపువారికి, భక్తిమార్గము,
 శివరాత్రిమాహాత్మ్యము, నూరేండ్లు జీవించుమార్గము, అను మాడు
 పుస్తకములు బహుమానముగా పంపెదము.
 శ్రీ కృష్ణసంస్కృతగ్రంథమాల, వెద్దాపురము.

విన్నపము

మీకు ప్రశస్తమైన ఆయుర్వేద టోపిక్సులు కావలసిన
 యెడల వెంటనే ఈక్రింది విలాసమునకు వ్రాయండి. శరీర
 బాధ్యమునుగూర్చి, ఏసలహాకావలసినను మాకు వ్రాస్తే తగు,
 టోపిక్సును నిర్ణయించి పంపుగలము. ఒకసారి మాతో పరి
 చయముచేసిన మీకే తృప్తినిచ్చును. కేటలాగు ఉచితము, 1
 అర్వరసాయనశాల, ముక్కాల్ (కృష్ణ)

కృష్ణా ఫార్మసీ, బెజవాడ

శ్రీపాద. కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిచే ఆయుర్వేద్య
 ధములన్నియు విరివిగా తయారుచేయబడి మునిసిపాల్టీలు,
 తాలూకాబోర్డులు మొదలగు గొప్ప గొప్ప సంస్థలకు సప్లయచే
 యుటకు సిద్ధముగ నున్నవి. 10-1